

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša
v Govcu pri Goranji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevnik

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILH/...
TRG REI...
65000 KOPER

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 256 (11.979)

Trst, sobota, 27. oktobra 1984

Razgovor predsednika Craxija s slovensko enotno delegacijo

Obveza za pospešitev razprave o zaščitnem zakonu

Predvsem vojaški značaj svečanosti ob trideseti obletnici povratka Italije v Trst

Člani slovenske enotne delegacije in senatorka Jelka Gerbec na pogovoru s predsednikom vlade Craxijem

TRST — Enotna slovenska delegacija je predsedniku vlade posl. Bettino Craxiju obrazložila položaj slovenske narodnostne skupnosti, ki živi v treh pokrajinah, predvsem pa se je zavzela, da vlada pospeši iter razprave o globalnem zaščitnem zakonu pred senatu. Predsednik vlade je večkrat posegel v razpravo s konkretni-

mi vprašanji, tako da se je z delegacijo razvil živahen razgovor. Soglasno je bilo podčrtano načelo enakega tretmana vseh Slovencev v Italiji kot nacionalne skupnosti, v razliki z različnimi etničnimi in jezikovnimi skupinami, katere obravnavajo drugi zakonski predlogi, ki so na dnevnem redu v poslanski zbornici. Pred-

sednik se je strinjal z zahtevo enotne delegacije in se je obvezal, da bo aktivno posegel za pospešitev razprave o globalnem zakonu. Obvezal se je tudi, da bo ponovno sprejel enotno delegacijo, kadar bo imel »nekaj novega konkretnega povedati«. Vlada nima namena predložiti svojega zakonskega osnutka. Predsednik je tudi dejal, da se bo o teh vprašanjih svetoval s podtajnikom predsedstva vlade Amatom, ministrom za stike s parlamentom Vizzinijem in poročevalcem senatorjem Garibaldijem.

Ob zaključku razgovora je enotna slovenska delegacija izročila predsedniku Craxiju knjigo »Kosovel - Spacal - Kras«, v kateri so Kosovelove pesmi v treh jezikih, slovenščini, italijanščini in nemščini, ilustriral pa jih je Spacal s kraškimi motivi.

Razgovoru slovenske delegacije s predsednikom vlade sta prisostvovala načelnik kabineta Gennaro Aquaviva in slovenska senatorka Jelka Gerbec. V enotni slovenski delegaciji pa so bili: Andrej Bratuž za Slovensko skupnost, Marija Ferletič za Svet slovenskih organizacij, Viljem Černo za kulturna društva Slovencev videmske pokrajine, Stojan Spetič za Komunistično partijo Italije, Boris Race za Slovensko kulturno - gospodarsko zvezo in Branko Pahor za Socialistično partijo Italije.

Govor predsednika vlade Craxija na slovesnosti na Trgu Unità

TRST — Trst je včeraj ob prisotnosti predsednika vlade Bettina Craxija in obrambnega ministra Giovanni Spadolinija s svečano slovesnostjo na Trgu Unità proslavil 30-letnico priključitve tržaške pokrajine Italiji. Osrednje proslave, ki je bila v zasnovi tipično vojaškega značaja, se je udeležilo nekaj tisoč ljudi, med katerimi je bilo še največ šolske mladine, medtem ko so bili predstavniki krajevnih oblasti in gostje zbrani na treh tribunah.

Po predstavitvi vojaških enot, prihodu zastav vojaških organizacij in prapora tržaške občine, po dviganju italijanske in tržaške zastave in zapreži rekrutov bataljona S. Giusto je najprej spregovoril tržaški župan Franco Richetti, po njem pa je imel predsednik vlade Craxi osrednji govor.

V govoru, v katerem so bile nekatere zgodovinske netočnosti, se je zaustavil ob vprašanju odnosov med Italijo in Jugoslavijo, ko je dejal, da je po drugi svetovni vojni »Trst znal sprejeti težko realnost, in jo s pogledom v prihodnost spremenil na edini možni način: s tem, da je zgla-

dil spor z Jugoslavijo in ustvaril z njo nove odnose.«

»Italija je sledila tej poti,« je nadaljeval Craxi, sin tej poti so sledili tudi Tržačani. Italijanske in jugoslovanske vlade, a predvsem Tržačani in Jugoslavlani so zgradili prosto in odprto mejo, miroljubno in koristno: incidentov tu praktično ni, slovanske manjšine na italijanskih tleh in italijanske manjšine na jugoslovanskih nimajo nobenih bolečih odprtih problemov. To je resničen vzgled kako lahko dober čut in dobra volja popravita napake in tudi najtežja nerazumevanja.«

»Sem za najbolj široke avtonomije, ki naj zagotovijo večje sodelovanje državljanov v življenju države,« je omenil še Craxi. »Sem za priznanje in strogo zaščito pravic manjšin, tako etnične kot verske in kulturne narave. Prav tako sem prepričan, da se je treba izogniti prekomernemu alarmizmu pred določenimi manifestacijami, v katerih je prišlo do zmešnjav glede avtonomizma in separatizma. Teh dejstev ne smemo spregledati: naša obsodba mora biti jasna in odločna.«

Craxijev obisk v Furlaniji

MARKO WALTRITSCH

VIDEM — Furlani so že večkrat sprejeli vladne in državne predstavnike s pozivi, naj uresničijo njihovo zahtevo po spoštovanju njihove jezikovne specifičnosti in želje po široki avtonomiji. Tako so napravili tudi včeraj zvečer v Vidmu, kjer so pred palačo Belgrado, sedežem pokrajinske uprave, razgrnili nekaj transparentov z zahtevo po spoštovanju člena 6 ustave in enakopravnju uveljavitvi furlanskega jezika. Tega vprašanja so se dotaknili v svojih nagovorih predsedniku vlade tudi videmski župan Candolini, v bolj megleni obliki predsednik pokrajinske uprave Englaro, še prej, na sprejemu na županstvu v Huminu, in predsednik želne vlade Biasutti. Craxi je vsem odgovoril, da si bo njegova vlada prizadevala, dati čimveč avtonomije krajevnim upravam, spoštovati razlike v načinu deželi, kar pa ne pomeni separatizma.

Craxi je popoldne iz Trsta priletel v Humin s helikopterjem. Še prej si

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Sinoči v nabito polni veliki dvorani Kulturnega doma v Trstu SPDT slovesno proslavilo 80. obletnico

TRST — Da je planinstvo v zamejstvu res občuteno in prisotno kot stvaren in aktiven soustvarjalec naše polpretekle in sodobne zgodovine je dokazala sinočnja proslava 80-letnice SPDT. Velika dvorana Kulturnega doma v Trstu je bila nabito polna ljudi,

pa ne samo planincev in pač prijateljev narode, temveč vseh, ki se aktivno udeležujejo vsestranske zamejske dejavnosti.

Sicer pa je predsednik SPDT inž. Pino Rudež med svojim slavnostnim govorom takole povedal: »Kot nekda

morata biti danes in v prihodnje vedno pričujoči dve naslednji življenjski gonilni sili: vzbujati ter gojiti ljubezen do narave, predvsem pa ohranjati slovenski značaj naše zemlje. Torej planinstvo, kot ga mi čutimo, je stvar srca in značaja. Srce je Triglav — navezanost na celotno slovensko planinstvo, katerega neločljiv del smo, značaj pa Trst — naše vsakdanje delovanje, ki naj nas krepi v samozavesti in ponosu ter v pripravljenosti za iskreno sožitje med tu živčima narodoma.«

Na slavnosti smo med gosti zapazili predsednika SKGZ Borisa Raceta, senatorko Jelko Gerbec, generalnega konzula SFRJ v Trstu Draga Mirosiča, predsednika SDGZ Vita Svetino, predstavnike okoliških občin tržaške pokrajine ter celo vrsto izvoljenih predstavnikov.

Za začetek uradne svečanosti je nastopil Mladinski zbor Glasbene matice pod vodstvom Stojana Kureta, ki je zapel nekaj rezijanskih motivov. Po govoru predsednika Rudeža se je začela osrednja točka proslave, ki se je kot rdeča nit vila skozi cel večer: prikaz zgodovine SPDT od u-

stanovitve leta 1904 pa do današnjih dni. Prikaz je bil koreografsko učinkovit, saj so se ob glasu napovedovalcev Alenke Rudež in Livia Valenčiča vrstili diapozitivi.

Prijetno presenečenje je bil nastop rezijanske folklorne skupine, ki je zapela in zaplesala sopek tipičnih rezijanskih plesov, navdušenje prisotnih pa je žel pozdrav v italijanščini predsednika italijanskega planinskega društva iz Trsta Club Alpino Italiano - Alpina delle Giulie dr. Franca Slataperja. SPDT je prinesel pozdrav tudi častni predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik. Med diapozitivi in nastopom malčkov Glasbene matice in na koncu slovesnosti so še razglasili zmagovalce natečajev, ki jih je SPDT priredilo ob tem visokem jubileju »Med skalo in morjeme. Prvo nagrado v literarnem natečaju je prejel Atilij Kralj, drugo Aldo Rupel, tretjo pa Igor Škamperle. V kategoriji osnovnošolcev nista bili podeljeni prvi dve nagradi: tretjo na-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Na včerajšnjih pogovorih ob Boršnikovem srečanju

Dejavna podpora prizadevanjem SSG v Trstu

MARIJ ČUK

MARIBOR — »Nedopustno je, da je 40-letno delo Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, ki izhaja še iz tradicije prejšnjega stoletja, sedaj v tako nezavidljivem položaju. Zato pa uživajte podporo in simpatijo delovnih ljudi v Mariboru, ki so pripravljene nuditi tudi aktivno pomoč.« Tako je dejal včeraj zjutraj predsednik mestne konference SZDL Maribor Ivan Gorjup na srečanju s predstavniki našega teatra. Socialistična zveza delovnega ljudstva je sklicala sestanek, da bi se bolj senzibilizirala javnost okrog vprašanja obstoja Slovenskega stalnega gledališča in temu primeren je bil tudi odziv družbenopolitičnih predstavnikov, kulturnikov in novinarjev, katerim sta podpredsednik upravnega sveta SSG Saša Rudolf in ravnatelj Miroslav Košuta obrazložila sedanjo finančno krizno situacijo. Saša Rudolf je uvodoma orisal pomen obsto-

ja slovenskega gledališča v Trstu in poudaril, da se je v zadnjih 40 letih bil predvsem boj za priznanje stalnosti, kar se je posrečilo v sedemdesetih letih. Sedaj pa je na dlani, da se tržaški teater nahaja v hudih finančnih škripicah in komaj je lahko postavil na oder Matička. Življenje gledališča je sedaj zagotovljeno do februarja, kaj pa bo z njegovo usodo v nadaljnjih treh mesecih ni mogoče povedati.

Ravnatelj SSG Miroslav Košuta pa je poudaril, da je kriza dosegla skrajno možno stopnjo in se gledališče nahaja v slepi ulici. Obrazložil je težave z igralskim ansamblom, ki je številčno zelo skromen, nato pa osvetlil smernice, ki ga vodijo pri sestavljanju repertoarja. Ta je v prvi vrsti namenjen občinstvu Slovenskega stalnega gledališča, druga postavka pa je širjenje italijanske kulture v jugoslovanski prostor. Govor je bil še o raznolikosti zamejske publike, kar otežkoča delo pri sestavljanju repertoarja, o letošnji gledališki sezoni in gostovanjih, o nepriznavanju kul-

turnih meja itd. Košutov poudarek je bil predvsem na misli, da ima lahko samo visoko umetniško gledališče svoj pomen v okviru slovenskih teatrov, predvsem pa v odnosu do italijanske države.

V nadaljevanju srečanja so se v razpravo vključili še mnogi, ki so se zanimali, kako skuša reševati SSG sedanjo krizo, izšli pa so tudi nekateri predlogi o konkretni pomoči. Ta pomoč naj bi zadevala predvsem gostovanja slovenskih ansamblov v Trstu, kajti med drugim, kot je dejal predsednik Društva slovenskih pisateljev Tone Partljič, le-ta pomenijo posameznim skupinam iz Slovenije okno v svet.

V večernem sporedu Boršnikovega srečanja je nato nastopil naš ansambel, ki je dal na ogled Chiarovo »Delitevs«. Iz razumljivih razlogov ne moremo zapisati o odzivu predstave med mariborskim občinstvom, zato naj navedemo samo, da bodo tržaški gledališčniki danes gostovali še v Slovenski Bistrici.

V Trstu srečanje sindikatov A-J

TRST — S skupno zaključno izjavo, v kateri so se sindikati med drugim obvezali, da si bodo prizadevali za popolno priznanje pravice narodnostnih manjšin, da postanejo aktivni del družbe, v kateri živijo, se je včeraj v hotelu Europa pod Naborčtvo zaključilo tretje redno letno srečanje sindikalnih organizacij dežel, republik in regij delovne skupnosti Alpe - Jadran.

Udeleženci so razpravljali o ključnih vprašanjih nadaljnega gospodarskega razvoja in premoščanja sedanega zastoja, problemu nezaposlenosti in vprašanju prometnih infrastruktur ter drugih možnostih gospodarskega sodelovanja na območju delovne skupnosti Alpe - Jadran.

NA 3. STRANI

● Craxijev

NADALJEVANJE S 1. STRANI

je iz zraka ogledal obnovljeno mesto in tudi Puško vas, kjer obnavljajo srednjeveško naselje. Izrazil je občudovanje nad v osmih letih opravljenim delom, ter tako v Huminu kot v Vidmu, kjer so ga krajevni predstavniki soočili s prizadevnostjo in delovno vne- mo Furlanov, dejal, da za razliko od drugih, so dobro vložili denar, ki jim ga je dala solidarnost vse države, ter obljubil, da če bo treba, bodo v Rimu primaknili še kaj denarja.

V Huminu je tudi prerezal trak nove panoramske ceste, ki vodi v skoro docela obnovljeno srednjeveško središče mesta. Sprejel ga je župan Sandruvi, v sejni dvorani županstva je poleg župana spregovoril še Biasutti, nakar jima je Craxi odgovoril. V Vidmu pa so Craxija pričakali zastopniki furlanskega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja. Craxi se je v svojem govoru dotaknil najbolj aktualnih vprašanj, ki tarejo italijansko javnost, od prizadevanj za bolj pravično plačilo davkov, o čemer je prav v teh dneh toliko govora, pa do prizadevanj in uspehov pri zmanjšanju inflacije, od nujnosti, da se poiščejo nove možnosti za zaposlitev mladih, pa do prizadevanj za zmanjšanje državnega deficita.

MARKO WALTRITSCH

● SPDT slavilo

NADALJEVANJE S 1. STRANI

grado je prejel Victor Tomsich. V kategoriji srednje šole spet ni bilo prve nagrade. Drugo je prejela Ana Lokatos, tretjo pa Tanja Vessel.

Prvo nagrado na likovnem natečaju je prejela priznana zamejska umetnica Bogomila Doljak skupno z umetnikom Atilijem Kraljem. Drugo nagrado je prejel Vladimir Ražem, tretjo pa Robert Kozman.

Kategorija osnovna šola v likovnem natečaju: nagrade od prve do šeste: Davide Bartoli, Barbara Mohorovičič, Denis Novato, Kristina Bezenšek, Dani Toscano in Marija Mamolo. Kategorija srednješolske mladine: nagrade od prve do tretje: Barbara Pieri, Alessio Kozman in Elisabetta Zaccaria.

In za zaključek še nagrade za fotografski natečaj. V kategoriji črno-bele fotografije: drugi Pavel Križmančič, tretji pa Saša Ota.

Kategorija barvne fotografije: drugi Stojan Sosič, tretja Sandra Perot in Viljem Ban. Kategorija diapozitivov: najboljša je bila Vera Vogrič, nato pa Andrej Vodopivec, Aleks Pe-roša in Damjana Ota.

Omeniti moramo še, da je SPDT prejelo celo vrsto priznanj, med katerimi priznanje ZSSDI, ki ga je društvu podelil Livio Valencić, pozdrav društvu pa so med drugimi poslali vladni komisar dr. Mario Marrosu in tržaški župan Franco Richetti.

Nafta v Slavoniji

VINKOVCI — Tri mesece in pol pred predvidenim rokom bodo pritek-le prve tone nafte iz novoodkritih naftnih polj v Djeletovcih, Privlaku in Ilaci. S celodnevni delom so načrtovani rok gradnje sistema za izkoriščanje nafte skrajšali prizadevni strokovnjaki in delavci »INA - Naftaplina«. Tako bodo že v decembru, načrpali na novih naftnih poljih vzhodne Slavonije 13.000 ton črnega zlata, naslednje leto pa 90 tisoč ton.

Raziskovalna dela na teh poljih so trajala nekaj let. Sistem za izkoriščanje in transport nafte in plina so začeli graditi maja letos. Zaenkrat strokovnjaki o zmogljivostih vrtin govore še zelo previdno, vendar predvidevajo, da bodo v naslednjih letih vrtnice dajale še več kot načrtovanih 90.000 ton dragocene tekočine.

BONN — Politik CDU dr. Philipp Jenninger, državni minister v kanc-lerjevem uradu, bo postal naslednik Rainerja Barzla, ki je odstopil s položaja predsednika Bundestaga. Za Jenningerja so se odločili zvezni kancler Helmut Kohl in glavni predstavniki unije CDU - CSU. CDU - CSU ima kot najmočnejša skupina v Bundestagu pravico predlagati kandidata za predsednika parlamenta. Tudi socialdemokrati (SPD) in zeleni so dali vedeti, da je Jenninger zanje sprejemljiv kandidat. Novi predsednik Bundestaga bo prisegel 5. novembra.

V politični zavesti Zvezne republi-ke danes močno odmeva predčerašnji Barzlov odstop, ki ga najbolje izraža kratka misel: »Barzel je odšel — afera je ostala.« Ničče si ne upa napovedovati, kdo vse bo postal še njena žrtev. Toda nobenega dvo-ma ni, da bo zahtevala še svoje žr-ve. Voditelj parlamentarne skupine SPD Hans - Jochen Vogel je dejal, da bo treba do konca in ne glede na osebnosti razčistiti ne samo Flickovo afero, ampak vse primere

Po spretnem diplomatskem in političnem posredovanju Francije
V Kabulu pomiloščeni novinar Abouchar se bo že danes zvečer vrnil v Pariz

PARIZ — Afganistanske oblasti so v Kabulu zaprtega francoskega televizijskega novinarja Jacquesa Abouchara pomilostile in ga že izpustile, tako da je Abouchar minulo noč že prebil na svobodi v stavbi francoskega veleposlaništva v Kabulu. S posebno francosko parlamentarno delegacijo, ki jo vodi socialistični poslanec Yves Tavernier, se bo že danes vrnil v Pariz.

Francozi so si oddahnil, zadovoljni, da je njihova koncentrirana akcija protestov, ki je segala od parlamenta prek novinarskih organizacij do KPF in Cerkve, povezana seveda z večjim diplomatskim pritiskom, dosegla tudi hiter rezultat. Predvsem sta pri razvozljanju zadeve odigrala važ- no vlogo dva koraka — skoraj ultimativna zahteva vodje francoske parlamentarne delegacije v Moskvi Clauda Estiera, da bodo takoj zapustili Moskvo, ne da bi se udeležili glavne slovesnosti 60-letnice francosko - sovjetskih odnosov, če ne bo rešena zadeva Abouchar — in drugič, zelo taktična prošnja predsednika francoskega parlamenta Louisa Mermaza, naslovljena na afganistan- skega predsednika Barbaka Karmala, za Aboucharjevo pomilostitev, kar je puščalo ob strani

vprašanje krivde ali nekrivde. V Moskvi je pred- včerajšnjim popoldne član vodstva sovjetske par- tije Boris Ponomarev, zadovoljen za mednarodne odnose — hkrati sicer s pritožbo zoper antisov- jetsko kampanjo v Franciji — Claudu Estieru sporočil, da bo Abouchar izpuščen, nakar se je ozračje med francoskimi gosti in gostitelji takoj otplilo.

Francoška delegacija bo zdaj seveda prisostvo- vala po programu ceremonialu ob 60-letnici fran- cosko - sovjetskih diplomatskih odnosov. Prav ob tej obletnici Moskva očitno ni hotela tvegati svoj- jih v Evropi dokaj potrebnih stikov s Francijo.

Mitterrand, ki je za celotnim načrtom stal, saj je še tik pred potovanjem v Moskvo imel po- seben razgovor s Claudom Estierom, je torej do- bro izračunal. Po drugi strani so Afganistanci na oblasti pohiteli, da bi dokazali svojo samostojnost in sporočili Mermazu v Pariz, da bo Abouchar pomiloščen in izpuščen, zaradi česar naj pošljejo ponj. Ta prihod francoske delegacije, kot je raz- veseljiv po človeški plati — Aboucharova žena je sploh izjavila, da nikoli upanja ni izgubila — tako vsebuje tudi politično priznanje sedanjega

režima v Kabulu, juridično ne oporeka one sodbe sodišča in zelo verjetno za naprej zapira mejo za vse bodoče novinarske obiske z Zahoda v Afganistanu, kjer se sicer notranje vojskovanje z gverilci nadaljuje.

Da bi pa zadeva Abouchar celo pri svojem raz- pletu dobila še en senzacionalni poudarek več, je poskrbelo posebno vladno letalo, ki je odletelo s francoskim poslancem Tavernierom iz Francije proti Afganistanu. Po dveh urah poleta so nam- reč ugotovili tehnično okvaro letala in se morali vrniti na izhodiščno letališče zaradi popravila. Tako je letalo prišlo z zamudo v Kabul, zaradi česar računajo na vrnitev v Pariz, skupno z re- šenim Aboucharom, kot junakom svobodne infor- macije, šele danes zvečer.

Med tem časom bo minil tudi že slovesni spre- jem v počastitev 60-letnice francosko - sovjetskih odnosov v saloni sovjetskega veleposlaništva v Parizu, kjer bo — potem ko je preklical svojo poprejšnjo protestno odklonitev — navzoč tudi francoski premier Laurent Fabius.

BOGDAN POGAČNIK

Izpovedi bossa Totucciona Contorna pričajo o razpredenosti mafije

RIM — Včeraj so prepeljali v razne zapore v Toskani in na Sardiniji domnevne mafijce, ki so jih aretirali v četrtek. Gre za posledice izpovedi mafijskega bossa Totucciona Contorna, ki je tako kot Buscetta, povedal preiskoval- cem marsikaj zanimivega. Contorno je pred- vsem obrazložil, kako so si posamezne mafij- ske družine porazdelile oblast v Palermu in okolici. Ta »plan« mafijske oblasti je bil za preiskovalce še bolj koristen kot Buscettove izpovedi, saj je Buscetta bil dalj časa v tu-

jini in je torej do gotove mere zgubil stik z dogodki v Palermu, medtem ko je Contorno v obdobju najbolj grobega obračunavanja med mafijskimi tolpmi bil v Rimu v svoji vili, iz katere se ni mogel premakniti, saj je bil dobesedno obkrožen od sovražnih družin. Con- torino je razodel preiskovalcem imena cele vrste ljudi, za katere ni nihče sumil, da so povezani z mafijo. Gre za zdravniške odvetni- ke, trgovce, ki so nudili mafiji najrazličnejšo pomoč. Med tistimi, ki jim je uspelo izogniti se policijski raciji naj omenimo sicilskega ple- miča princa Vannija Di San Vincenzo.

Contorno je tudi potrdil obstoj posebne »kom- misije«, v kateri so bili najvidnejši predstav- niki mafijskih družin in katere naloga je bila, da odobri najpomembnejše zločine. Člane te komisije so že obtožili umorov pokrajinskega tajnika KD Reine, predsednika dežele Sicilije Mattarelle ter deželnega tajnika KPI La Torreja.

V Palermu je bila včeraj zjutraj množična manifestacija proti mafiji, ki se je je udeležilo deset tisoč mladincev.

Ranjen arabski diplomat

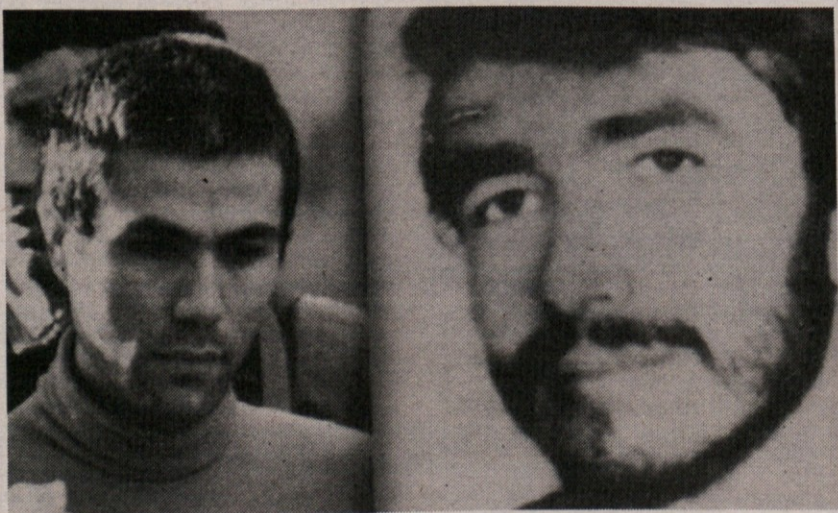
RIM — Stanje arabskega diplomata Al Sa- udija, na katerega je v četrtek ponoči streljal jordanski študent Mohamad Otman, ni zaskrb- ljujoče. Otman ga je ranil v glavo, vendar so drugi strelji, ki jih je izstrelil ubili iransko študentko Nišin Montasseri, ki je bila v avtu z diplomatom. Študent je baje pripadnik »arab- skih revolucionarnih brigad«, ki so prevzele odgovornost za atentat.

Sinhrotrona ne bo na padriški gmajni

RIM — Vse kaže, da sinhrotrona, elektronskega pospeševalnika za oddajanje žarkov X, ki naj bi slu- žil za kemijsko, fizikalno in snovno raziskovanje, v Trstu ne bo. Po še nepotrjenih vesteh iz virov E GS naj bi ogromni, 770 metrov dolgi kolobar namestili v francoskem Grenoblu in ne na področju pri Padričah v okviru Centra za raziskave, kjer bo- do baje zgradili še tudi center za biotehnologijo UN IDO. Dokončna izbira Grenobla naj bi bila sad do- govora med Francijo in Zahodno Nemčijo, zaradi česar sta propadli kandidaturi Italije (za Trst) in Danske.

S tem v zvezi je tržaški komunistični poslanec Cuffaro izrazil obžalovanje nad izgubo velike prilož- nosti za Trst, da bi se s sinhrotronom okrepila in raz- vila njegova vloga pri spodbujanju mednarodne- ga znanstvenega in tehnološkega sodelovanja. Po- slanec KPI pri tem dolži vlado diplomatske neučin- kovitosti in nezadostnega zanimanja za znanstve- no dogajanje v okviru EGS in poudarja potrebo po proučitvi novih pobud na tem področju, ki naj bi ovrednotile mednarodno poslanstvo Trsta. Podob- no je vest komentiral tudi predsednik padriškega Centra za raziskave Anzellotti.

Sodnik Martella obtožuje: Na papeža sta streljala Ali Agca in Oral Celik

RIM — V atentat na papeža ni bil vpleten samo Ali Agca, ki je na po- glavarja katoliške cerkve streljal, temveč tudi njegov pajdaš Oral Ce- lik, ki je prav tako, kot dokazujejo balistični izvidi, streljal na Janeza Pavla II. in ga ranil v prst. Poleg njiju so imeli velik delež pri organi- zaciji atentata bolgarski funkcionar- ji Antonov, Vasiljev in Ajvazov ter turški trgovec Celenk, ki je trenutno v Bolgariji. Tako pravi obtožnica, ki jo je včeraj rimski sodnik Ilario Mar- tella obrazložil novinarjem.

Če sta oba Turka materialno izved- la atentat, je treba tudi upoštevati delež, ki so ga imeli trije Bolgari pri organizaciji. Antonov bi moral poča- kati Agco in Celika za Trgom sv. Pe- tra in ju odpeljati s svojim avtom, ostala dva pa bi morala povzročiti kaos na trgu z razstrelitvijo dveh

bomb. Kasneje bi Turka morali od- peljati z avtom z diplomatsko tabli- co. Antonova, Ajvazova, Vasiljeva in Celenka Martella obtožuje tudi nedo- voljene posesti orožja in razstreliva, medtem ko se bo Agca moral zago- varjati, ker je vnesel v Italijo pišto- lo, s katero je potem streljal na pa- peža.

Kot je bilo pričakovati je sklep sod- nika Martelle imel v javnosti dokaj- šen odmev. Reakcije iz Bolgarije ni bilo treba dolgo čakati. Še zlasti o- ster je komentar bolgarske tiskovne agencije BTA, ki ugotavlja, da proti bolgarskim državljanom ni niti ene- ga dokaza in da so italijanske obla- sti kršile najosnovnejša diplomatska pravila. Od italijanskega sodstva, pi- še BTA, ni mogoče pričakovati objek- tivnosti in nepristranosti.

Tudi po odstopu predsednika Bundestaga
Škandal o finansiranju strank v ZR Nemčiji se še ni polegel

u-aje davka pod plaščem dajanja pri- spevkov za stranke. Šele ko bo vse lo razčiščeno, bo mogoče zadihati. Sušati je čedalje številnejša mne- nja, da bi morali ponovno razmisliti, kdaj in kako lahko posameznik ali podjetje prispevata denar stranki ali strankam. Predvsem pa bi bilo tre- ba uveljaviti načelo o popolni jav- nosti takih prispevkov. Prav tako je slišati predloge, da bi moral vsak poslanec prijaviti parlamentu ves svoj dohodek in imetje. Dopolniti bi bilo treba parlamentarni pravil- nik, ki govori o tem, kakšni pridobitniški dejavnosti se poslanec lahko posveča poleg svoje poslanske dejav-

nosti. Toda preiskava o Flickovi aferi te- če naprej in še ni končana. Danes je pred preiskovalnim odborom Bunde- staga pričal predsednik SPD Willy Brandt, ki je ponovno potrdil, da ni nikoli — posredno ali neposredno — prejemal denarja od Flickovega kon- cerna. Brandt je pripomnil, da ne razume, kako se je moglo pojaviti njegovo ime na Flickovem seznamu oseb, ki so prejele denar od kon- cerna. Ko so Brandta vprašali, ali je imel kakšne stike s Flickovim koncernom, je predsednik SPD od- govoril, da je imel leta 1973 ali 1974, ko je bil še zvezni kancler,

en pogovor z lastnikom koncerna Flickom. Toda takrat se nista pogo- varjala o prodaji akcij Daimler - Benz in o nameravani Flickovi in- vesticiji v ZDA.

Zvezni kancler Helmut Kohl, ki bo pričal pred odborom Bundestaga 7. novembra, je označil afero, ki je povzročila odstop predsednika pa- rlamentarne skupine CDU - CSU in FDP. V tej gonji je slišati predvsem očitke proti sedanji koali- ciji, manj pa o velikih prispevkih, ki so jih dobile druge politične sku- pine, kot na primer socialni demo- krati.

Socialdemokratiški poslanci v Bun- destagu so ob Barzlovem odstopu so- glasno sprejeli resolucijo, v kateri pravijo: »Z odstopom dr. Barzla se še ni končala kriza zaupanja, v ka- tero so Flickov koncern in njemu ustrezljivi politiki pognali našo de- mokratično skupnost.« Resolucija po- udarja, da »Helmut Kohl in njego- va koalicija nista sposobna, da bi premagala to krizo zaupanja, celo potuho sta ji dajala. Očitno sta tu- di zaradi svoje vpletenosti v afero nesposobna, da bi »izsušila to mo- čvirje«.

Po mnenju zelenih bi bilo delo preiskovalnega odbora lahko uspe- šnejše, če bi Barzel, »zdaj ko ni več obremenjen s svojim položajem, lahko svobodneje spregovoril«. Po mnenju zelenih bo vsa pozornost jav- nosti veljala pričevanju kanclerja Kohla pred parlamentarnim odborom. »Glede na usodo Rainerja Barzla bi bil moral kancler Kohl razmisliti, ali ne bi bilo dobro, ko bi bil že prej kaj rekel o Flickovem škandalu,« menijo zeleni.

BOŽIDAR PAHOR

Zadovoljstvo furlanskih krogov, ker ugrabitelji niso domačini

V krvi zatrt prvi poskus ugrabitve v Furlaniji

VIDEM — Prvi poskus ugrabitve v Furlaniji, ki je imel za cilj znano industrijsko družino Snaidero, je klavno propadel. Gangsterji so težko plačali svojo predrznost. Trije so za vedno končali svojo že pred časom začeto kariero kriminalcev, ostala dva pajdaša pa sta ranjena in v zaporu, eden se celo bori s smrtjo.

Vsa videmska in furlanska javnost odkrito izraža zadovoljstvo zaradi uspešne akcije karabinjerjev, ki jo je vodil nič manj ko državni pravdnik iz Vidma dr. Gianpaolo Tosel, akcije, ki se je začela že pred tedni, ko je karabinjerjem prišla na uho vest, da se v videmski pokrajini pripravljajo ugrabitev nekega industrijca.

Zadovoljstvo je mogoče razbrati na vsakem koraku, hkrati pa tudi upravičeno zaskrbljenost, kajti videmska pokrajina je že nekaj časa pod udarom organiziranega kriminala in bi bila potrebna samo že ugrabitve, da bi tudi Furlanija zdrnila v vrtnec takšnega nasilja, kakršno poznamo na italijanskem Jugu in v domala vseh velikih mestih.

Sam dogodek danes ni več tako pomemben, da bi se morali zgubljati okoli njega. Pa vendar... povsem mimo tudi ne moremo, čeprav nas čas prehiteva. Karabinjerji so ugrabiteljem prišli na sled, ker so se sumljivo sukali okoli tovarne Snaidero in okoli vil lastnika Rina in njegovih otrok (zlasti 30-letnega Roberta), ki stojijo kakšnih 200 metrov od tovarne. Ugrabitelji so se namreč z velikimi BMW vozili med tovarno in hišo in preučevali navade družine Snaidero, da bi se pripravili za naskok. Ker so se tolovaji šele pred kratkim vrnili iz zaporov, so jih karabinjerji imeli na muhi. Sina Roberta bi morali ugrabiti v četrtek, ob 19.30, ko bi zapuščal tovarno. Toda karabinjerji so za krmilo Robertovega BMW postavili karabinjerja, ki se je odpeljal proti domu. Ko se je pripeljal do hiše, sta se mu približala dva BMW ugrabiteljev. Karabinjerji so bili na straži pri vili in izstrelili iz brzostrelk točo svinčenk, ki so dobesedno preresetale en avtomobil, medtem ko so ugrabitelji v drugem avtomobilu zbežali, čeprav so imeli enega mrtvega in dva ranjena. Enemu ranjenemu ban-

ditu je uspelo, da je z revolverjem v roki ukradel avto nekega delavca in zbežal, vendar so ga po eni uri prijeli.

Ta, ranjeni in ujeti gangster bo zagotovo povedal vse dose-danje »podvige« pokončane tolpe, kar bo pomagalo preiskovalcem, da bodo osvetlili toliko nepojasnjenih ropov, vlomov, tatvin, in drugih oblik nasilja, ki naj bi jih imela na vesti.

Toda s tem še zdaleč ne bodo presekali niti kriminala, ki je v Furlaniji pognal globoke korenine. Če so Furlani po eni strani zadovoljni, da pokončani gangsterji niso njihovi, ampak so prišli iz Veneta, je to kaj slaba tolažba, kajti po potrebi, ki je zrahla družbo in odprl huda protislovja, je postala Furlanija za kriminal sila ranljiva. Ni naključje, če stranke prav v zadnjem času opozarjajo na potrebo po večji skrbi za mladino, ki se razvrtno vda mamilom in drobnemu kriminalu, po boljši koordinaciji za red postavljenih služb, po demokratski metodi boja proti kriminalu.

Nedvomno je udarec, ki so ga doživeli gangsterji, tudi opozorilo mafiji in kamori, ki nevarno steza svoje roke v naši sosesčini, da v Furlaniji ne bosta imeli lahkega življenja.

Sindikalisti šestih dežel in republik včeraj v Trstu

Skupnost Alpe-Jadran se krepi tudi na sindikalnem področju

TRST — Medtem ko je v središču Trsta potekala slovesnost ob 30-letnici zakolčenja današnje meje med Italijo in Jugoslavijo, je v mirnem obalnem hotelu pod Nabrežino sedelo za isto mizo 34 predstavnikov sindikalnih organizacij iz šestih dežel oziroma republik delovne skupnosti Alpe - Jadran, ki so se zbrali, da bi se skupnim delom presegli to in druge državne meje.

Sicer pa je bilo to že tretje redno sindikalno srečanje, potem ko so se najprej v Celovcu in nato v Ljubljani zbrali sindikalni voditelji iz Slovenije, Koroške in Furlanije - Julijske krajine, ki so se jim včeraj pridružili še tisti iz Hrvaške, avstrijske Štajerske in Veneta. Uvodno poročilo, v katerem je orisal dosežanje sodelovanja sindikalnih organizacij v okviru skupnosti Alpe - Jadran in razčlenil problematiko na dnevnem redu, je imel deželni generalni tajnik UIL za FJK Gianfranco Trebbi. Poudaril je postopno utrjevanje sindikalnega povezovanja v okviru že utečenega sodelovanja v delovni skupnosti in opozoril na korak naprej, ki ga predstavlja tokratno tržaško srečanje za prihodnje sindikalno delovanje.

Zaposlovanje, razvoj in infrastrukture so bile geslo in bistvene točke, ki so jih obravnavali voditelji navzočih

sindikalnih organizacij. Za tri sindikalne federacije Veneta je govoril Ennio Galbo, za koroško sindikalno zvezo ÖGB predsednik Erwin Frühbauer, za republiški svet Zveze sindikatov Slovenije predsednik Marjan Orožen, za ZS Hrvaško predsednik Ivan Puškar, za sindikalno zvezo avstrijske Štajerske Franz Ileschitz, medtem ko je zasedanju v imenu gostiteljev predsedoval deželni tajnik CGIL Giannino Padovan.

Vodje delegacij so v svojih posegih orisali razmere v sindikalnih gibanjih in gospodarski položaj v svojih sredinah, ustavili pa so se zlasti pri vprašanju zaposlovanja, izgledov za gospodarski razvoj s posebnim ozirom na nove tehnologije ter ponudili vrsto predlogov za sodelovanje pri reševanju konkretnih skupnih sindikalnih vprašanj v skupnosti Alpe-Jadran. Večina teh predlogov je nalletela na soglasje in našla prostor v skupni zaključni izjavi, ki jo objavljamo posebej.

Čeprav delovna skupnost naših dežel in republik združuje različne družbeno-gospodarske in politične sisteme, so vprašanja, ki danes pretresajo mednarodno gospodarsko resničnost skupna prav vsem; breposelnost in visoka inflacijska stopnja z vsemi

neugodnimi posledicami sta problema, ki ogrožata tako avstrijskega, kot italijanskega in jugoslovanskega delavca.

Prav zato razlike ne ovirajo skupnega iskanja izhoda, skupne akcije posredovanja med državnimi vladnimi organi za iskanje novih izhodišč, novih rešitev. Le-te pa vse bolj ponuja mednarodno sodelovanje, gospodarske povezave in skupne pobude, ki iščejo novih izhodišč prav z dopolnjevanjem ali povezovaljem gospodarskih dejavnosti. Slišati je bilo zato predloge za sodelovanje na področju industrijske kooperacije, trgovinske izmenjave, v znanstvenem in tehnološkem raziskovanju, na področju energetike, turizma, zaščite okolja in še zlasti pomorskih in suhozemskih prometnih povezav.

Delovna skupnost Alpe - Jadran je z včerajšnjim letnim srečanjem sindikalnih zastopstev šestih dežel regij in republik naredila nov korak, morda malo opazen na zunaj, pa vendar prav tako pomemben, na poti uresničevanja mednarodnega sodelovanja v našem delu Srednje Evrope. V tistem, ki je komaj trideset let nazaj še doživljal hude pretrese, še danes pričujoče v zavesti majhnih narodov.

VLASTA BERNARD

V portoroškem Avditoriju

Zbor slovenskih pravnikov iz domovine in zamejstva

PORTOROŽ — Portoroški Avditorij je te dni gostil 6. zbor slovenskih pravnikov iz matične domovine in zamejstva. Letošnji je jubilejni, saj mineva 40 let od taktat, ko so slovenski pravniki na Suhorju potrdili svoj delež v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji. V celotnem obdobju graditve slovenske zakonitosti in državnosti so bili ves čas nenehno aktivni.

Letošnji zbor v Portorožu je bil namenjen aktualni temi o razvoju pravnega sistema v SFRJ. Temu so bile namenjene tudi uvodne besede Milana Kučana, člana predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije ob začetku zbora. Da bi omogočili udeležencem, vseh je okoli 500, aktivno poseganje v obravnavo, so delo razdelili v tri sekcije: sekcijo o aktualnih problemih gospodarskega in samoupravnega prava, sekcijo o uresničevanju vloge družbeno političnih skupnosti izvršnih organov in uprave ter sekcijo za družbeno in kazensko varstvo samoupravljanja in družbene lastnine.

Posebej velja opozoriti na zanimiva prispevka slovenskih zamejskih pravnikov. Dr. Zwitter je orisal pravni položaj slovenske narod-

nostne skupnosti na Koroškem. Trideset let nenehne boja za manjšinske pravice in stalno rovarjenje nacionalističnih sil kažejo na to, je dejal tovariš Zwitter, da pravna ureditev manjšinskega položaja v Avstriji ni v redu. Borba koroških Slovencev gre naprej.

Dr. Franc Škerlj iz Trsta je v portoroškem Avditoriju predstavil svoja razmišljanja o zavlačenju zakonitih pravic slovenske manjšine v Italiji. Za to so odgovorne vlade, ki so od 1947. leta do danes vodile italijansko republiko, poleg njih pa še večinske stranke, katerih izraz so. Ob takem neodgovornem preziranju pravic slovenske narodne skupnosti in odkritem nespoštovanju mednarodnih obveznosti in tudi samih ustavnih določb, je še rekel dr. Škerlj, imamo slovenski rojaki v Italiji pravico, da vladnim oblastem povemo, da je naše potrpljenje na koncu.

Šesti zbor slovenskih pravnikov v Portorožu se danes izteka s pravniško tribuno, ki je namenjena pogovoru o tem poklicu ter pravniški informatiki in terminologiji, bogati program pa omogoča napredek te stroke in razvoj slovenskega pravnega sistema. MIRJAN MUŽENIČ

Skupna izjava zasedanja sindikatov Alpe-Jadran

Vzajemno obveščanje o sindikalnih dejavnostih na posameznih področjih gospodarstva, družbenega razvoja, dela in finančne politike predstavlja dragocen prispevek k ovrednotenju dela in posameznih sredin.

Precejšen pomen gre zato posvetiti specifičnim prizadevanjem za izenačenje dohodkovnih ravni zaposlenih, socialnih pogojev dela, spoštovanju kolektivnih delovnih pogojev in zakonskih predpisov za zaposlene v deželah skupnosti Alpe - Jadran; posebna prizadevanja kaže sprožiti pri vprašanju skrčenja delovnega urnika glede na zaposlovanje v posameznih državah. K tej obvezi gre dodati tudi prizadevanja za polno priznanje pogodbene enakopravnosti delavcev, ki v okviru delovne skupnosti delajo kot tuji.

Narodnostnim manjšinam gre priznati pravico do aktivne vloge v družbah, v katerih živijo.

Zbrani potrjujejo veljavnost svojega angažiranja za zmanjševanje napačnosti in za mir v svetu ter pripisujejo sindikalni manifestaciji, ki je bila marca letos v Ljubljani zaslug, da je priklicala pozornost mednarodnega javnega mnenja k nujnosti presežanja blokavske razdrojenosti in k nadaljevanju mednarodnega dialoga.

Podpreti in razvijati gre tudi pobudo »ženska in sindikatu in družbi«, ki so jo sindikati sprožili v Celovcu in kjer bo treba nadaljevati in razširiti izmenjavo izkušenj.

Zbrani sindikalni zastopniki ocenjujejo razčlenjeno problematiko na dnevnem redu tretjega letnega srečanja kot zelo pomembno osnovo za nadaljnja skupna prizadevanja pri iskanju novih poti gospodarskega in torej tudi zaposlitvenega razvoja.

Resno bo potrebno obravnavati problematiko celovitega odgovora, ki naj v okviru strategije za najboljše prihodnost pripravi izdelane in konkretne smernice za naslednja področja:

- gospodarske strukture za razvoj z izbiro sektorjev, na katere je treba poseči;
 - prizadevanja, da se v okviru skupnosti Alpe-Jadran razvija aktivna in konkretna politika za doseg enakih ukrepov za zaščito okolja,
 - pobude za proizvodno in storitveno kooperacijo, ki bo omogočala novo zaposlovanje s posebnim ozirom na zaposlovanje mladih.
- Sindikalni voditelji so si enotni glede potrebe po ustanovitvi organizacij-ske delovne skupine, ki jo bodo sestavljali po en predstavnik sindikalne organizacije ali regije in ki bo skrbela za nadaljnje pobude. V tem smislu so se dogovorili tudi že za prvo specifično delovno srečanje o pomorskem gospodarstvu v Severnem Jadranu, ki bo meseca maja 1985 v deželi Veneta.

Sindikalne organizacije bodo medtem stopile v stik z institucionalnimi organi skupnosti Alpe - Jadran, da bi vzpostavili stalno informacijsko povezavo zlasti za področje dela ali natančneje, gospodarskega razvoja in zaposlovanja.

Zbrani vabijo delovno skupnost Alpe - Jadran naj poskrbi, da bodo naslednje zimske olimpijske igre organizirane tako, da bo že v naprej onemogočen vsak poskus bojkota in da bo v čim večji meri upoštevana težnja ob premoščanju državnih meja.

Še ena trgovina COOP več

DISCOUNT

KONZUMNA DELAVSKA ZADRUGA - TRŽIČ

Jutri, 28. t.m., ob 11. uri bo v Ul. C. A. Colombo 35, državna cesta 14 za Trst,

OTVORITEV

nove diskontne trgovine »Il Negozio«

s prodajno površino 1.500 kv. m.

Razširili in izboljšali smo ponudbo pri različnih živilih, tako pri sadju in zelenjavi kot pri pokvarljivih živilih, tako v samopostrežbi kot pri prodaji za pultom, pa tudi pri posebnih živilih. Ob vsem tem imate na razpolago še novo mesnico in veliko parkirišče.

COOP si ti, kdo ti lahko ponudi še več?

Z jutrišnjim svečanim odkritjem spomenika se bo Prečnik poklonil spominu svojih padlih

V devinsko-nabrežinski občini so samo tri vasi, ki se lahko ponašajo s spomenikom padlim v NOB. Zadnjega so odkrili leta 1970 v Nabrežini in je posvečen žrtvam iz vseh vasi in občin, spomenik v Praprotnu in Šempolaju pa stojita že od prvih povojnih let. Odslej bo imel lasten spomenik žrtvam v boju proti nacifašizmu tudi Prečnik. Sicer so krajevne oblasti decembra 1975, leta v Prečniku že postavile spominsko ploščo, toda v Prečniku, nedaleč od vasi je od leta 1945 še eno obeležje. Nedvomno je najstarejši spomenik padlim oz. padlemu v okolišju, domačini so ga postavili v spomin na antifašista Josipa Kneza, ki je padel prav na kraju, kjer je spomenik.

»Zasluga za postavitev spomenika padlim v Prečniku gre vsej vaški skupnosti, saj so se naši ljudje že več let aktivno prizadevali, da bi vas imela spomenik.« nam je dejal predsednik Pripravljalnega odbora Ludvik Mokole.

»Spomenik je bil postavljen z udarniškim delom, s katerim smo začeli pred približno tremi leti, finančno kritje pa smo si priskrbeli predvsem s prostovoljnimi prispevki ter s prirejanjem vaških partizanskih prazni-

kov, ki smo jih organizirali šest let zaporedi. Spomenik so poleg tega izdelali domači klesarji, katerim gre pohvala.«

»Naša vas, ki tudi danes ni številčna, je imela med NOB hude izgube: dva vaščana sta padla mučeniške smrti, štiri se umrli v nemških koncentracijskih taboriščih, druga dva partizanska borca pa sta po vojni tragično preminula. Naj omenim, da bosta spomenik odkrila domačina Felicija Adamič vd. Legiša, mati tenke, ki je tragično umrla v tržaški Rižarni ter Armando Gruden, sin partizana, preminulega v Mauthausnu.«

Ko smo vprašali predsednika občinske sekcije VZPI - ANPI Alojza Markovca o pomenu postavljanja spomenikov, nam je odgovoril, da je dolžnost nas vseh, da se oddolžimo za slugam padlih antifašistov. Kar se pa tiče odkritja spomenika v Prečniku, je pristavil, da gre za veliko pridobitev ter zelo koristno dejanje. »Kot sekcija VZPI smo domačinom iz Prečnika kolikor je bilo mogoče pomagali v njihovih prizadevanjih. Naša želja pa je, da bi se pobude za ovrednotenje idej odporništv nadaljevale. Obstajajo stvarne možno-

sti, da bodo tudi domačini v Štivanu imeli spomenik padlim.«

Naj omenimo še, da bo spomenik v Prečniku stal med Gurenjo in Dolenjo vasjo, kjer bo jutri popoldne na slovesni svečanosti nedvomno vlada prisrčno vzdušje. Spomenik je izdelal klesar iz Bardonecchii.

klasana zarez, ki simbolizira rano našega naroda. Poleg vaških predstavnikov in zastopnikov raznih družbeno-političnih organizacij, ki bodo prinesli pozdrave, bosta spregovorila tudi predsednik in podpredsednik pokrajinskega odbora VZPI Arturo Calabria in Dušan Košuta.

Imena vklesana v spomenik

JOSIP KNEZ — rojen 10. 3. 1908. Borec Južnoprimorskega odreda. Umorjen po hudem mučenju 22. 8. 1944 v Prečniku.

ROZAMILA LEGIŠA — rojena 7. 2. 1922. Borka I. kraškega bataljona. Umrla 17. 5. 1944 v Rižarni.

ALBERT GRUDEN — rojen 26. 6. 1913. Borec XVIII. bazoviške brigade. Umrl 20. 3. 1945 v Mauthausnu.

FRIDERIKA GRUDEN — rojena 11. 12. 1918. Umrla 10. 3. 1944 v Ravensbrücku.

IVAN PÄVLINA — rojen 24. 9. 1919. Borec I. kraškega bataljona. Umrl 15. 4. 1945 v Flassenburgu.

JOSIP ŠUŠTERIČ — rojen 9. 4. 1904. Borec XVIII. bazoviške brigade. Umrl 8. 12. 1944 v Flassenburgu.

VIRGILIJ ADAMIČ — rojen 29. 5. 1929. Borec III. prekomorske brigade. Smrtno ponesrečen 10. 7. 1953 v Subotici.

LUCIJAN MOKOLE — rojen 7. 1. 1920. Borec I. kraškega bataljona. Tragično preminil 10. 1. 1956 v Bardonecchii.

Razširitev pokopališča na prvem mestu zahtev vzhodnokraškega rajonskega sveta

Rajonski svet za vzhodni Kras se je v sredo sestal, da bi izrekel mnenje o preteklem triletnem občinskem načrtu javnih del ter oblikoval predloge za prihodnji triletni načrt. Razprava, ki se je okrog tega pomembnega vprašanja razvila, je bila sorazmerno kratka. Sicer pa drugače tudi ni moglo biti, kajti od vseh predlogov, ki jih je vzhodnokraški rajonski svet dal za prejšnji načrt, ni bilo v teh treh letih dejansko izvedenega skoraj nič, če izvzamemo nekatera manjša javna dela. Za prihodnji triletni načrt je potemtakem treba spet vzeti v roke predloge, ki so bili izrečeni za prejšnji načrt. Orientacija rajonskega sveta se v bistvu ni spremenila. Tudi prednostna lestvica potrebnih javnih del je ista in obsega, kot je že obče znano, predvsem razširitev openskega pokopališča, nato gradnjo socialnega centra, urbanizacijo Opčin, ki se je zadnja leta razvijal divje in nekontrolirano, ureditev spomenikov 71 talcem in Pinku Tomažiču ter tovaršnem na Opčinah, ureditev problema šolskih prostorov itd. V prihodnjem proračunu in triletnem načrtu naj občina torej upošteva, kar rajonski svet že leta predlaga. Glede dolgoročnih načrtov pa je bilo na zadnji seji vzhodnokraškega rajonskega sveta rečeno, da bi si morala občina

zastaviti predvsem vprašanje ureditve kanalizacije ter napeljave metana v kraške vasi.

V nadaljevanju se je bil rajonski svet poklican, da se še enkrat izreče o varianti 40, ki zadeva razširitev pokopališča. Ustrezno mnenje je bilo izrečeno že pred šestimi meseci, ker pa je občina vnesla neke spremembe, se je bilo treba izreči še enkrat. Zanimivo pa je, da rajonski svet teh sprememb v varianti ni odkril, ker niso bile izrecno opisane. Kljub temu je izrekel ugodno mnenje z upanjem, da bi se dela za razširitev pokopališča čimprej pričela. Na koncu je odobrili tudi sam gadbeni načrt za razširitev.

Naj še dodamo, da je vzhodnokraški rajonski svet v sredo sprejel odstop svetovalca SSK Nika Kosmine, ki ga je zamenjal Vinko Ozbič.

val, da bodo začele občinske oblasti resneje jemati rajonske svete, kot pomembne dejavnike upravne decentralizacije in posrednike potreb in zahtev prebivalstva? To bo pokazal nadaljnji razvoj dogodkov. Medtem pa že opažamo, da tudi v drugih rajonskih svetih odločneje postavljajo zahtevo, da mora občinska uprava bolj prislusniti problemom in predlogom, ki prihajajo iz posameznih rajonov.

V tem okviru so se prvi zganili komunisti, ki so (ali bodo) v posameznih rajonskih svetih predložili resolucije, v katerih izražajo solidarnost in podporo rajonskemu svetu za Valmauro ter zahtevo, da bi začela občina upoštevati vlogo in pomen rajonskih svetov, kot je treba. Takšno resolucijo je v sredo predložila tudi komunistična skupina v vzhodnokraškem rajonskem svetu, vendar se bodo o njej izrekli šele na prihodnji seji.

Terni: že spet krčenje proizvodnje

Družba Terni bo omejila proizvodnjo v škedenjski železarni in zmanjšala število zaposlenih na 932 enot. Vest je pred dnevi sporočil pooblaščen upravitelj družbe predstavnikom tovarniškega sveta škedenjskega obrata in članom pokrajinske sindikalne federacije kovinarjev med srečanjem v Rimu. Pooblaščen upravitelj je podčrtal, da pripravlja družba Terni načrt za sanacijo gospodarstva položaja v škedenjski železarni, ta načrt pa naj bi v bistvu predvideval omejitve delovanja na en sam plavž s proizvodnjo 380 tisoč ton surovega železa in že omenjeno krčenje števila zaposlenih. Rimski predstav-

nik družbe je zagotovil, da bo Terni do polovice novembra predstavila sindikalnim organizacijam predvideni načrt.

Delavski in sindikalni predstavniki so že zavrnili tak načrt. Po njihovem mnenju bo vodstvo družbe na ta način še obubožalo proizvodnjo škedenjske železarne.

Druga točka na dnevnem redu je bilo vprašanje dopolnilne blagajne. Sindikati si prizadevajo, da bi delavci vpisani v dopolnilno blagajno rotirali ter tako pravičnejše »porazdelili« ure dopolnilne blagajne med delavstvo. Pooblaščen upravitelj Terni je zagotovil, da bo vodstvo spet pregledalo to vprašanje, pri čemer se bo posvetovalo s sindikalnimi organizacijami.

• »Spritz - domači koktajl« — to je naslov LP plošče tržaškega pevca Umberta Lupija in to bo tudi naslov koncerta, ki ga bo Lupi imel jutri, 28. oktobra, ob 17. uri v gledališču Cristallo na pobudo gledališke skupine La Contrada. Lupijev repertoar obsega predvsem pesmi iz tržaške ljudske zakladnice.

• Združenje tržaških industrijcev prireja 9. in 16. novembra dve srečanju za kadrovske izpopolnjevanje vodilnega osebja v industrijskih in trgovskih obratih, ki so vključeni v združenje. Na srečanjih bodo v glavnem razpravljali o razvoju in upravljanju produkcijskih sredstev.

Kdaj bo upoštevana vloga rajonskih svetov?

Rajonski sveti so v sedanji fazi poklicani, da se izrečejo o preteklem triletnem načrtu javnih del in sestavijo predloge za prihodnji proračun ter načrt 85-87. Pred njimi je torej pomembna naloga, istočasno pa jih vsa ta leta spremlja občutek, ki se je že oblikoval v zakoninjenem prepričanju, da so njihovi napori večkrat zaman, da občinski upravitelji redkokdaj, če sploh kdaj, upoštevajo njihova mnenja in predloge. Nezadovoljstvo je prišlo že do takšne meje, da je preseglo zgolj verbalne proteste. Prvi zgovoren primer odkritega prehoda k dejanjem je demonstrativni odstop rajonskega sveta za Valmauro, ki je spoznal, da je bil nemočen v svoji dolgoletni akciji za reševanje nekaterih prečih vprašanj rajona, ker v tej svoji akciji ni imel opore občinske uprave.

Bo zgled Valmaure vendarle razgibal vode in prispe-

val, da bodo začele občinske oblasti resneje jemati rajonske svete, kot pomembne dejavnike upravne decentralizacije in posrednike potreb in zahtev prebivalstva? To bo pokazal nadaljnji razvoj dogodkov. Medtem pa že opažamo, da tudi v drugih rajonskih svetih odločneje postavljajo zahtevo, da mora občinska uprava bolj prislusniti problemom in predlogom, ki prihajajo iz posameznih rajonov.

V tem okviru so se prvi zganili komunisti, ki so (ali bodo) v posameznih rajonskih svetih predložili resolucije, v katerih izražajo solidarnost in podporo rajonskemu svetu za Valmauro ter zahtevo, da bi začela občina upoštevati vlogo in pomen rajonskih svetov, kot je treba. Takšno resolucijo je v sredo predložila tudi komunistična skupina v vzhodnokraškem rajonskem svetu, vendar se bodo o njej izrekli šele na prihodnji seji.

Deželno zasedanje o civilni zaščiti

Civilna zaščita je pri nas še vedno pojem, ki ni pognal pravih korenin v zavesti širše javnosti, prav tako pa ni našel še pravega odziva med oblastmi. Čeprav se o civilni zaščiti vedno več govori, je še vedno malo tistih, ki vedo, kakšne naloge imajo pristojni organi, kakšen material imajo na razpolago in na kolikšno sodelovanje ti organi lahko pravzaprav računajo. Skratka, težav, s katerimi se civilna zaščita v Italiji soča, je na pretek. Zakonski normativ še ni točno opredeljen in prav tako ni megle zavite so tudi pristojnosti in naloge posameznih ustanov in organizacij, ki naj bi bile v prvih vrstah v primerih kakršnekoli potrebe.

Z namenom, da bi to problematiko nekoliko osvetlili, je tržaška sekcija SOGIT, ki se ukvarja s prvo pomočjo, sklenila, da priredi danes, s pričetkom ob 9. uri, v dvorani Riebold (Ul. Besengih 25) deželno zasedanje na temo »Izkušnje in perspektive civilne zaščite«.

• Tržaška občina sporoča, da morajo jusarski upravitelji, ki bi radi sekali drva v občinskih gozdovih, vložiti prošnjo v uradu rajonskega sveta najkasneje do 31. oktobra.

• Zaradi del, ki so v teku na Lonjerski cesti, so na strani lihih (neparnih) hišnih števil v Ul. Comici prepovedali ustavljanje in parkiranje vseh vozil. Prepoved bo v veljavi seveda le do zaključka cestnih del.

Naši dijaki na Zavodu združenega sveta v Devinu

»V torek bomo oblekli slovenske noše«

Kot sicer preostale ustanove mednarodnega značaja, denimo Miramarski center za teoretsko fiziko, je Zavod združenega sveta v Devinu precej nepoznan in tuj tržaškemu prebivalstvu. V teh dneh, ko ga bo obiskal angleški prestolonaslednik princ Charles, pa je postal nadevoma zanimiv, tako da smo v časnikarski radovednosti nepričakovano spoznali, da smo tudi v tem mednarodnem okviru Slovenci prisotni, predvsem s svojo strokovnostjo in, mimo retorike, resnim pristopom. V mislih imamo arhitekta Vilija Volpija, ki je za deželo načrtoval in vodil preureditvena dela vseh objektov Zavoda, inženirja Vladimira Vremca, ki je kot direktor tržaške občinske službe za javne zelene površine uredil zelenice in vrtove, in pa naše dijake, ki obiskujejo Zavod.

O delu strokovnjakov bomo še pisali, danes bi se zaustavili pri razveseljivi informaciji, da je v tretjem akademskem letu devinskega Zavoda združenega sveta vpisanih kar sedem slovenskih dijakov s Tržaškega. Naj omenimo, da jih je skupno okrog dvesto, prihajajo iz 49 držav, med njimi je tudi pet iz Slovenije. Te informacije nam je včeraj posredovala Danijela Štoka, ki obiskuje s Sandijem Slamo drugi letnik Zavoda. Letos je bil »priliv« Slovencev s Tržaškega množičnejši. V prvem letniku je namreč kar pet dijakov: Devan Cesar, Rihard Sluga, Kristina Hmeljak, Kristina Magajna in Valentina Buzčan.

Danijela je odhitela na lekcijo, zato smo intervju nadaljevali z Devanom. »Kako je tu organiziran študij?« — »Vsak si lahko izbere šest obveznih predmetov, zraven pa še kakere štirje, za katere pa ni treba, da dela na koncu bienija izpit. Bienij velja za zadnja dve leti znanstvenega ali lingvističnega zavoda, tako da se potem lahko vpišeš na vse fakultete. Pouk je prirejen nekako po vzoru univerzitetnega, saj nismo

porazdeljeni v razrede, ampak po predmetih. Zjutraj imamo običajno pet ur pouka, popoldne pa eno. Mi imamo tudi slovenščino, ki jo poučuje Andreja Anton. Doma je iz Ljubljane, poučevala je na univerzi v Pragi, lani na slovenskem klasičnem liceju v Gorici, letos pa uči na slavistiki v Vidmu. V Devin prihaja dvakrat tedensko, pouka pa imamo okrog 2 uri in pol.«

»Zakaj si se odločil za to šolo?« — »Moram priznati, da se v »normalni« nisem počutil najboljše. Prevelik je bil prepad, predvsem s človeškega vidika, med dijakom in profesorjem, pa tudi odnos med šolo in dijaki je tu veliko bolj dinamičen. Imam občutek, da je šola nam popolnoma na razpolago, v naši službi, če tako lahko

Natrapan program obiska princa Charlesa

V teh dneh so v teku mrzlične priprave, da bi princa Charlesa, ki bo v svojstvu predsednika Zavoda združenega sveta prvič obiskal naše kraje in Italijo, čimbolj neoporečno in prestižno sprejeli. V ponedeljek zjutraj bo prestolonaslednik gost deželnega sveta, popoldne pa ga bo v dvorani Krožka za kulturo in umetnost sprejel župan Richetti in občinski odbor. Sledila bo v dvorani gledališča Verdi svečanost ob odprtju akademskega leta devinskega Zavoda združenega sveta »Jadranskega morja«. V torek bo princ Charles prisostvoval poimenovanju Zavoda in operativnim srečanjem z najvišjimi predstavniki Zavoda združenega sveta. Popoldne ga bo sprejel župan devinsko-nabrežinske občine Pavel Fonda.

rečem. Profesorji živijo z nami, so zelo prijateljski in razpoložljivi za katerokoli pomoč.«

»Kakšen je tvoj dan?« — »Vsi živimo tu, nekateri spijo v prostorih znotraj devinskega gradu, drugi v motelu Agip, še tretji v devinskih penzionih. Zato si za zajtrk poskrbimo vsak drugače. Mi si ga pripravljamo sami v skupni sobi. Po jutranjem pouku imamo skupno kosilo v motelu Agip, popoldne pa je namenjeno športnim in kulturnim dejavnostim. Enkrat tedensko se obvezno ukvarjamo tudi s socialno dejavnostjo. Imamo namreč redne stike z organizacijami, ki skrbijo za ostarele, prizadete ali drugače ogrožene ljudi. Jaz na primer sem vsak teden na Opčinah, v naselju Villaggio del fanciullo. Večer si organiziramo po lastni potrebi in želji: branje, študiranje, pogovor, kulturna prireditve v Trstu, družabnost...«

»Kaj ti je najbolj všeč v tej izkušnji?« — »Predvsem dejstvo, da je didaktična priprava na zelo visoki stopnji. Takoj zatem pa možnost, da spoznavam vrstnike iz vseh kontinentov. Z mano v sobi spita študenta iz Velike Britanije in Zimbabveja, sedaj je prišel še Tržčan iz Rojana. No, dejstvo, da je okrog 70 Italijanov, ima večkrat za posledico, da se pogovarjamo v italijanščini, kar je za naš zavod nekaj izjemnega, saj je pogovorni jezik angleščina. Veliko pa mi tudi pomeni dejstvo, da nas zavod upošteva kot samostojne ljudi, ki so odgovorni tako za svoj študij kot za življenjske izbire.«

»Nimaš občutka, da izgubljaš stike s slovenskimi prijatelji?« — »Ne, ker jih srečujem ob koncu tedna, ko smo prosti. Z druge strani pa je naš sedem precej povezanih, tako da smo se tudi domenili, da bomo za slovesnost v torek oblekli slovenske noše, radi pa bi organizirali tudi tečaj slovenske folklorne s pomočjo skupine Stu ledi. Upamo, da nam bo uspelo.«

Predsednik vlade Craxi na včerajšnji slovesnosti na Trgu Unità

»Trst si mora tudi sam pomagati za izhod iz krize«

S slovesnostjo na Trgu Unità je včeraj Trst počastil 30-letnico priključitve k Italiji. Bolj kot civilni slovesnosti smo bili priča vojaški paradni s mimohodom vseh enot, ki so pred tridesetimi leti prve vkorakale v mesto in zaprisegi rekrutov bataljona »San Giusto«, ki ima svoj sedež v kasarni v Ul. Rossetti. Tudi vzdušje je bilo primerno za take vrste prireditev, sam odziv množice pa ni bil tak kot so ga mogoče pričakovali prireditelji. Med občinstvom, ki je spremljalo slavnost, je bilo mnogo dijakov, ki so po odredbi šolskega skrbništva lahko ob 9.30 zapustili šolo in pa sorodnikov vojakov, ki so prišli tudi iz drugih krajev Italije. Tudi italijanskih zastav po mestnih ulicah ni bilo ravno dosti, vsaj toliko ne kot so jih napovedovali (in pričakovali) določeni nacionalistični krogi. Vsa prireditev je potekala v najboljšem redu in brez vsakršnih konfuzij, če izzamemo nekatere osamljene živžve, ki jih je bil deležen predsednik vlade.

Craxi, ki sta ga spremljala obrambni minister Spadolini in načelnik glavnega štaba vojske general Capuzzo, je v dvanajstih tipkanih straneh dolgem govoru posvetil pozornost izključno zgodovini in sedanjosti Trsta in kot je bilo pričakovati se ni dotaknil političnega trenutka ter težav, ki pestijo vladno. Marsikatèra njegova misel o preteklih in bližnjih dogajanjih v Trstu in njegovem zgodnjem ni slonela na najboljših zgodovinskih osnovah, tako da je v nekaterih odstavkih skoraj izpadlo, da je bil predsednik Craxi nepopolno informiran o tem kaj se je pravzaprav dogajalo pri nas med vojno in tudi takoj po njej. Zanimivejši in tudi učinkovitejši se nam je zato zdel drugi del Craxijevega govora, kjer je posvetil pozornost gospodarski in družbeni krizi, ki pesti danes mesto in spet povedal, kako misli država prispevati svoj delež, da bo Trst lahko bolj ključeval svoji usodi. Ob tem pa je poudaril, da Tržačani ne morejo vedno čakati samo pomoč od zunaj, ampak si morajo tudi sami zavhati rokave ter tako konkretno pokazati neki nov zanos pri reševanju odprtih problemov. Vlada bo naredila svojo dolžnost, je v bistvu naglasil Craxi, Trst pa se v bistvu potegniti nazaj in se zane preči v svoj partikularizem.

Gospodarska bodočnost Trsta je tudi v odpiranju do sosedov in do vzhodne Evrope je podčrtal ministrski predsednik, ki je kot primer odpiranja in sodelovanja postavil nedavni posvet o vodni poti Soča - Savva - Donava. Glede krize, ki pesti zlasti tukajšnje obrate z državno soudeležbo, je dejal, da bo vlada v kratkem namestila posebno delovno komisijo, ki se bo ukvarjala specifično s temi problemi, istočasno pa bo sprejela vse tiste ukrepe, ki bodo imeli za cilj pospešitev nekaterih velikih načrtov, kot je npr. Center za znanstveno in tehnološko raziskovanje.

Pred Craxijem je na kratko spregovoril tržaški župan Richetti. Njegov poseg je bil pretežno pozdravnega značaja, v njem je župan podčr-

tal zgodovinsko in zemljepisno specifično Trsta v okviru dežele Furlanije - Julijske krajine ter potrebo po večji in aktivnejši pozornosti s strani države.

V zgodnjih popoldanskih urah se je predsednik vlade po kosilu na prefekturi, ki se ga je udeležila tudi senatorka Gerbčeva, srečal s predsednikom dežele Biasuttijem in s čla-

ni deželne vlade. Tudi tukaj je tekla beseda zlasti o gospodarskih vprašanjih in o veliki krizi, ki jo doživlja tržaška in goriška pokrajina. Craxi je imel pred tem tudi razgovor s predsednikom deželne sveta Manzonom, ki mu je med drugim tudi predložil položaj in odprte probleme slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Ženske za ustrežnejši zakon o spolnem nasilju

»To je zakon, ki vse priznava in istočasno vse zanika.« To je samo ena izmed številnih negativnih oznak, ki so jih ženske izrekle na račun zakona o spolnem nasilju, ki ga je pred kratkim izglasovala poslanska zbornica. O izidu glasovanja v poslanski zbornici in o poteku razprave so včeraj popoldne govorile ženske na srečanju, ki ga je v Časnikarskem krožku organiziral Odbor za zakonski osnutek proti spolnemu nasilju.

Najprej je Ester Pacor na kratko povzela dolgo in težko pot, ki jo je do sedaj prehodil zakonski osnutek v raznih formulacijah. Že leta 1980 je namreč Odbor predložil zakonski osnutek, ki ga odločno zagovarja žensko gibanje. Po razpravi v pravosodni komisiji poslanske zbornice, kjer so izdejali enoten osnutek, je dogovorjeno besedilo, nad katerim je žensko gibanje že imelo pomisleke, januarja 1983 le prišlo v obravnavo. Takrat je prišlo do osupljivega zadržanja večine poslancev, ki je podprla Casinijev (KD) amandma, ki je dejansko razvrednotil vsebino celotnega zakona.

Tokrat so sicer poslanci uvrstili dejanja spolnega nasilja med zločine (proti temu se je namreč izrekel Casini lani), vendar pa so, je poudarila E. Pacor, zavrgli nekatere bistvene postavke. Tako so popolnoma nesprejemljive zakonske rešitve v zvezi z mladletniki; nadalje ženske oporekajo odločitvi, da smejo ženske organizacije nastopiti na procesu kot prizadeta stranka po presoji sodnika in mnenju žrtve; ter končno zavrača-

jo »sramežljivost« zakonodajalca, ki je določil, da sme nasilje med zakoncema ali med partnerjema, ki živita skupaj, v javne obravnave le na pritožbo.

V drugih primerih (z nekaj izjemami seveda) steče namreč sodni postopek brez pritožbe žrtve, kar je nedvomno med pozitivnimi značilnostmi zakona. Toda zaradi izredno protislovne vsebine ženske zakon kot celoto zavračajo, so poudarile udeležence včerajšnjega srečanja.

Kritično so se izrazile tudi o poteku razprave: o tem je na kratko poročala Nicoletta Klinger. Obsodile so sredinsko - desničarsko koalicijo, kije izglasovala zakon (zanj so se izrekli predstavniki KD, PSDI, PLI in MSI, medtem ko so poslanci PRI prosto izbirali), niso pa mogle sprejeti niti odločitve socialistične stranke, ki se je vzdržala, in radikalcev, ki se glasovanje ne udeležujejo. Dogovorile so se za vrsto pobud pred začetkom razprave v senatu, ki naj bi se, tudi pod pritiskom ženskega gibanja in tistih levičarskih strank, ki se ne strinjajo z odobrenim tekstom, drugače odločil in ovrgel sklep poslanske zbornice. (bip)

● **Odsek Ul. Economo**, ki leži med hišno številko 14 in začetkom Ul. Lazzaretto Vecchio, in odsek Ul. Lazzaretto Vecchio, ki gre od Ul. Economo do Rebrì Promontorio, ostaneta med 8.30 in 17. uro ob ponedeljkih, torkih, sredah, četrkih in petkih za nedoločen čas zaprta za ves promet.

Slovenski župani predsedniku Craxiju

Ob tridesetletnici ponovne priključitve Trsta Italiji vam podpisani župani izrekajo prisrčno dobrodošlico v naših krajih in iskren pozdrav z naslednjim sporočilom:

Slovinci tržaške, goriške in videmske pokrajine so bili pod fašizmom diskriminirani, preganjeni, nasilno asimilirani in oropani svoje istovetnosti.

Demokratska Italija, ki je izšla iz osvobodilnega boja je vzbudila pri slovenski narodni skupnosti veliko pričakovanj, zato je zavračanje in večdesetletno odlašanje priznanja pravic in zaščite Slovencev ena od negativnih značilnosti povojne demokratske Italije in še posebno obdobja, ki ga danes proslavljamo.

Odklanjanje omikanega sožitja s strani dela naših sodržavljanov ne sme biti zadosten razlog za desetletne zamude.

Vprašujemo se, ali vlade in sedanje vladne sile upoštevajo samo konsensus krajevnih nostalgikov ali tudi dostojanstvo vsega italijanskega ljudstva, kateremu bo zgodovina konec koncev le pripisala odgovornost za tretiranje Slovencev pod fašizmom pred vojno in v demokratski republiki po vojni.

Mi smo danes tu, na Trgu Unità, skupaj z vsemi predstavniki družbenega življenja Trsta, ne kot ponižani in razžaljeni, ampak kot zmagovalci nad črno preteklostjo, kot borci za uveljavitev črke in duha naše ustave, ki je za vse nas dragocen sad borbe italijanskega naroda in vseh narodov, ki so verjeli v svobodo.

Zvesti tem izročilom in Republiki, pričakujemo od vlade in parlamenta, da preide od besed k dejanjem.

PAVEL FONDA - župan občine Devin - Nabrežina
EDVIN ŠVAB - župan občine Dolina
JOŠIP GUŠTIN - župan občine Zgonik
PAVEL COLJA - župan občine Repentabor

Kaj je Dora Pezzilli govorila na volilnem shodu pri Brojenci?

Sodni zaplet »naturističnega shoda« radikalke Dore Pezzilli, ki je na lanskim deželnih volitvah kandidirala kot neodvisna na listah KPI, se včeraj ni rešil. Verjetno tudi zato, ker so ga policijski organi iz Sesslana, ki so zadevo sprožili, precej »bizantinsko« postavili, tak da je bil pretor Reinotti nekoliko v škripcih in je preložil nadaljevanje razprave na 5. december.

Čeprav so časopisi poročali o shodu, ki ga je na oba pri Brojenci imela junija lani Dora Pezzilli v Evini obleki, proces obširno (pisali so tudi vsedržavni časopisi), so policijski iz Sesslana v svojem poročilu ugotavljali, da ga kljub dvurnemu iskanju niso opazili in da se je Pezzillijeva verjetno ustavila na drugi plaži. Prijavo pa so sprico tiskovnih vesti vseeno izročili sodstvu, vendar le proti Mauriziou Bekarju, tajniku tržaškega nenasilnega združenja, ki je shod organiziralo iz protesta zoper akcije policije in karabinerjev proti tržaškemu nagem. Bekarja so obtožili nedovoljene manifestacije, ker je ni tri dni prej prijavil policiji.

Obravnava se je včeraj razvijala predvsem na teh tehničnih značilnostih. Bekarjev odvetnik Magnacco je dokazoval, da je šlo za manifestacijo v volilni dobi, v kateri ni predvideno predhodno obvestilo. Javni tožilec pa je s svoje strani poudaril, da je Bekar prijavil shod (en dan prej) in da torej ni šlo za volilno manifestacijo. Reinotti je gordijski voz hotel presekat tako, da je sku-

šal ugotoviti, kaj je Pezzillijeva govorila. Pri tem mu je pomagal nabrežinski odbornik Marino Vocci, ki se je, sicer povsem oblečen, udeležil shoda in je včeraj kot razbremenilna priča potrdil, da je Pezzillijeva res imela političen govor. Reinottiju pa pričevanje ni bilo zadostno, od obrambe je zahteval še druge pričbe, ki bodo spregovorile — 5. decembra.

Deželni prispevki trgovcem in gostincem

Trgovci in gostinci, ki želijo obnoviti, preurediti ali kupiti nove lokale, oziroma nabaviti nova prevozna sredstva, lahko prejmejo od Dežele prispevek v višini 7 od sto naložene vsote za obdobje 10 let, kar znese 70 od sto investiranega zneska. Prispevek je na račun glavnice (za fondo perduto). Zanj je dovoljeno zaprositi najpozneje po 12 mesecih od opravljene naložbe. Interesenti naj se za pojasnila obrnejo na SDGZ.

† Zapustila nas je naša draga

Ida Kralj vd. Carli

Pogreb bo danes ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnice v trebensko cerkev.

Žalostno vest sporočajo hči Danila z možem Vincenzom, vnuk Livjo z ženo Majdo in malo Romino, vnuk Fabjo z Miro in Martino, vnukinja Dragica, snahi Adriana in Gina, sestri Marija in Nella ter drugo sorodstvo.

Trst, 27. oktobra 1984

† Zapustila nas je naša draga mama

Marija Štoka vd. Starc

Pogreb bo danes, 27. t.m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnice v cerkev na Kontovelu.

Žalujoča sinova Ado in Ludvik z družino.

Kontovel, 27. oktobra 1984

Ob nenadni izgubi člana, dolgoletnega odbornika in zaslužnega Slovenca Stanka Kosmine se odbor SKD I. Gruđen klanja njegovemu spominu, sinu Niku in družini pa izraža iskreno sožalje.

L. M.

Na meji pri Škofijah zaplenili 300 jugoslovanskih televizorjev

Tržaški pretor Bidoli je v smislu člena 51 kazenskega zakonika ukazal zaplenbo nad 300 televizijskih sprejemnikov v vrednosti okrog 350 milijonov lir. Gre za tovor prikolicega kamiona jugoslovanske registracije, ki so ga na mejnem prehodu pri Škofijah finančni stražniki skupaj z agenti davčne policije temeljito preiščevali in ugotovili vrsto nepravilnosti. V prvi vrsti to, da potrdilo o izvoru televizorjev navaja jugoslovansko proizvodnjo, medtem ko so tako embalažni zavoji kot sami televizijski aparati opremljeni z nalepkami, na katerih je razvidna tovarniška znamka voxson; pa tudi druge navedbe, garancijska potrdila, priročniki za pravilno uporabo aparatov in tehnične sheme so v italijanski.

Pretor Bidoli je v vsem tem razpoznal kršitev madriškega sporazuma z dne 14. 4. 1918 (revidiranega 31. 10. 1958 v Lizboni in v Italiji ratificiranega z državnim zakonom št. 676 z dne 4. 7. 1967), ki je uperjen zoper nelojalno trgovsko konkurenco na podlagi navajanja potvorenih znakov o izvoru uvoženega blaga in podobnih načinov zavajanja potrošnikov.

Podobno operacijo je pristojno osebje izvedlo na mejnem prehodu pri Pesku: gre za lepo količino jugoslovanskih hladilnikov, ki so bili navoženjeni na trinajstih kamionih in ki so prav tako na nepravilen način opremljeni z oznakami.

Ponoči so se znesli nad servisno postajo

Upravitelj servisne postaje API pri Sv. Andreju, 43-letni Erman Viola iz Ul. Negrelli 10, je včeraj zjutraj ob sedmih javil letječemu oddelku policije, da je bila njegova bencinska črpalka ponoči žrtev vandalskega in tatvinskega napada. Zlikovci so razbili šipo na vhodnih vratih, vdrli v pisarno in odnesli radijski aparat stereo vrednosti 400.000 lir, osem vetrov in lepo število pločevink z oljem za zavore in protizmrzalno tekočino. Poleg tega so s kleščami prečipnili kovinski obroček, ki preprečuje uporabo cevi za natakanje goriva in si natočili dokajšnjo količino bencina super. Pri tem so tudi razbili šipo bencinskega točilca.

OBVESTILO SDGZ

Priznanja za delo

Slovensko deželno gospodarsko združenje obvešča svoje člane, da lahko do 10. novembra zaprosijo za podelitev priznanj uslužbencem, ki so več kot 25 let zaposleni pri istem podjetju in so se posebno izkazali na delovnem mestu. To naj storijo v uradih SDGZ, vendar čimprej. Priznanja bodo podelili 1. maja.

Zadnje slovo od Alberta Kralja

V četrtek smo Trebenci pospremili na zadnjo pot domačina, zavednega Slovenca Alberta Kralja. Iz kroga najdražjih ga je iztrgala kruta in zahrbtna bolezen. Alberta smo vsi poznali predvsem kot prekaljenega partizanskega borca. Berto je bil najmlajši član prve trojke, ki je meseca julija 1942 (bilo mu je 17 let) odšla organizirano iz Trebč v partizane. Na žalost so fantje po nesrečnem naključju že kmalu po odhodu padli v roke sovražniku. Vsi trije so bili zaprti in po strahotnem mučenju prišli pred fašistično sodišče za zaščito države. Razzsodba je bila huda. Al-

gledališča

VERDI
Operna sezona 1984/85. Danes, 27. t.m., ob 17. uri, četrta predstava Saint-Saëns-ove opere »Samson in Dalila«. Dirigent Pinchas Steinberg, režiser Alberto Fassini.

V sredo, 31. t.m., ob 20.30, simfonični koncert avstrijskega orkestra »Bruckner Orchester« iz Linza. Dirigent Roman Zeilinger. Informacije in rezervacije pri blagajni gledališča.

ROSSETTI
Danes, 27. t.m., ob 20.30 Stalno gledališče Furlanije - Julijske krajine predstavlja »Fräulein Pollinger«, igrajo D. Mazzucato, S. Massimini, F. Nebbia pri klavirju. V abonmaju - odrezek - št. 1.

TEATRO STABILE
Gledališka sezona 1984-85. Pri blagajni gledališča je na razpolago še nekaj abonmajskih mest.

AVDITORIJ
Danes, 27. t.m., ob 9.30 predstava za šole. Stalno gledališče Furlanije - Julijske krajine predstavlja »Varietè« s skupino Podreccovih lutk. Informacije in rezervacije v tajništvu gledališča, tel. št. 567-201 int. 29-31.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA Velika dvorana
Danes, 27. t.m., ob 19.30 nastop folklorne skupine »Tine Rožanc« ob 35-letnici.

V torek, 30. t.m., ob 19.30, koncert Brucknerjevega orkestra iz Linza.

Srednja dvorana
V ponedeljek, 29. t.m., ob 19.30, koncert jazz skupine »Fingers Quintet«.

Mala dvorana
Danes, 27. t.m., ob 19.30 koncert kitarista Massima Gasparronija.

V ponedeljek, 29. t.m., ob 20.00 premiera avstrijskega filma »Atemnot«. Režija Käthe Kratz.

kino

Ariston 16.00 — 22.00 »Mosca e New York«. Režija Paul Mazurski. Igrata Robin Williams in Maria Conchita Alonso.

Eden 16.30 — 22.00 »Body Talk«.

Fenice 16.30 — 22.15 »Indiana Jones e il tempio maledetto«. Harrison Ford.

Excelsior 16.00 — 22.15 »Una donna allo specchio«. Stefania Sandrelli. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nazionale Dvorana št. 1 16.30 — 22.00 »Non c'è due senza quattro«. Bud Spencer, Terence Hill.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.10 »Arrapahoe«.

Dvorana št. 3 16.30 — 22.15 »Scuola di polizia«.

Grattacielo 17.15 — 22.15 »Greystoke - La leggenda di Tarzan, il signore delle scimmie«. C. Lambert.

Mignolo 16.30 — 22.15 »Maria's Lover«. Nastasia Kinsky, John Savage, Robert Mitchum, Keith Carradine. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30 — 22.00 »Delitto in formula uno«. Tomas Milian.

Capitol 16.30 — 22.00 »Un'adorabile infedele«. Nastasia Kinsky.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »All'inseguimento della pietra verde«.

Lumiere 16.00 — 22.00 »Wargames« — »Giochi di guerra«.

Radio 15.30 — 21.30 »Porno sensazioni«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcino 15.30 — 21.30 »Scarfaces«. Al Pacino. Prepovedan mladini pod 14. letom.

ODBOR ZA POSTAVITEV SPOMENIKA PADLIM V PREČNIKU

vabi

na odkritje spomenika padlim v NOB, ki bo jutri, 28. t.m., ob 14.30 v Prečniku.

Program: slovesnostni govori, godba na pihala iz Nabrežine, TPPZ P. Tomažič in recitacije vaških otrok.

Priveditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Lipa - Bazovica organizira ob ponedeljkih rekreacijo. Vpisovanje in informacije pri Alenki Križmančič - tel. 226-458 od 15. do 16. ure.

Slomškov dom - Bazovica priredi ob 20-letnici delovanja gostovanje šole P. Tomažič iz Trebča z narečno igro »Iz starih cajtov« jutri, 28. t.m., ob 17. uri v kinodvorani. Prisotna bo tudi narečna pesnica Marija Mijot. Vabljeni!

Sekcija VZPI-ANPI, PD Slovenec iz Boršta in Zatreča s sodelovanjem odseka za zgodovino pri NSK in ANED vabita na razstavo slik o koncentracijskih taboriščih in Rižarni, ki bo v Borštu od 27. t.m. do 2. novembra v prosvetni dvorani. Otvoritev danes, 27. t.m., ob 19. uri. Razstava bo odprta: jutri, 28. t.m., od 10. do 12. ure ter od 14. do 19. ure, v ponedeljek, torek in sredo od 17. do 20. ure; 1. 11. od 10. do 12. ure ter od 16. do 19. ure in 2. 11. od 17. do 20. ure. Vabljeni!

SKD Slavec prireja jutri, 28. t.m., ob 17. uri v Kulturnem domu v Ricmanjih gostovanje dramske skupine SKD Tabor, ki bo uprizorila Tavčarjevo fantazijo v dveh dejanjih »Pekel je vendar pekel«. Režija Drago Gorup.

Odsek otroške folklorne KD Rdeča zvezda Salež obvešča, da bo naslednja vaja za vse otroke danes, 27. t.m., od 14. do 15. ure v osnovni šoli »1. maj 1945« v Zgoniku.

Odsek mladinske folklorne KD Rdeča zvezda Salež obvešča, da bo vpis in prva vaja za nove člane danes, 27. t.m., ob 15. uri v osnovni šoli »1. maj 1945« v Zgoniku. Vabljeni vsi mladinci, ki so dopolnili 14. leto starosti.

KD Slovan obvešča pevce in pevke, da se bo seminar za zborovsko petje pričel danes, 27. t.m., od 17. do 20. ure in jutri, 28. t.m., od 8.30 do 13. ure v Bazoviškem domu.

KD Vesna prireja jutri, 28. t.m., ob 17.30 v kriškem ljudskem domu predvajanje filma »Sobota štiriindvajseti marec«, ki govori o močeh in delavski manifestaciji v Rimu proti dekretu o ceni dela. Film bodo predvajali ob obletnici smrti odbornika Patricija Košute.

V krogu svojih dragih praznuje danes

KARLA KOČJANČIČ por. LUPINC

svojo osemdesetletnico. Vse najboljše in mnogo zdravja ji želijo mož, sinova z družinama, posebno pa vnukinje Neva, Lara, Jana in Katja.

včeraj-danes

Danes, SOBOTA, 27. oktobra ANTONIJA

Sonce vzide ob 6.38 in zatone ob 16.59 — Dolžina dneva 7.21 — Luna vzide ob 10.17 in zatone ob 18.55.

Jutri, NEDELJA, 28. oktobra SIMEON

Vreme včeraj: temperatura zraka 17,7 stopinje, zračni tlak 1018,5 mb rahlo narašča, veter jug 8 km na uro, vlaga 74-odstotna, nebo rahlo pooblačeno s slabo vidljivostjo, morje skoraj mirno, temperatura morja 18,3 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI
RODIL SO SE: Marco D'Angelo, Luca D'Angelo, Lorenzo Coronica, Michela Schmal.

UMRLI SO: 93-letna Elvira Conti, 86-letna Domenica Caktas vd. Marsala, 72-letni Francesco Cernigoi, 70-letni Luigi Viviani, 79-letni Giovanni Spagnol, 82-letni Luciano Allegri, 80-letni Ferdinando Hermann, 88-letna Giuseppina Geroni, 56-letna Maria Baccetti por. Granata, 77-letna Maria Antonini, 61-letna Lucia Colarich, 57-letna Antonia Graziani, 85-letni Salvatore Zanon, 80-letna Giovanna Stocca vd. Masè, 80-letna Maria Stoca vd. Stare, 87-letni Teodorico Berardi.

OKLICI: mehanik Pier Paolo Gustini in študentka Vincenza Lovriha, sofer Mauro Cociani in uradnica Daniela Varglien, krznar Ferdinando Fiorentino in upokojenka Roma Favetta, uradnik Sergio Capriulo in uradnica Roberta Baroni, pristanišnik Mario Santi in gospodinja Edmea De Arcangeli, uradnik Fabio Talarico in univerz. študentka Franca Veronese, smetar Marino Stoppa in uradnica Patrizia Fortuna, radiotelegrafist Marco Bertozzi in uradnica Donatella Tamburini, zdravnik Gianfranco Orlando in uradnica Viviana Kus, finančni stražnik Vinicio Scoscina in gospodinja Ripalta Giacobbe, delavec Vittorio Diracca in trgovka Dina Maria Favaro, funkcionar Ivo Skerl in študentka Biljana Negovanovič.

DNEVNA SLUŽBA LEKARNA

(Od 8.30 do 20.30)

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Sesljan, Bazovica, Zavlje.

(Od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARNA

(Od 20.30 dalje)

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Sesljan, Bazovica, Zavlje.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

telefon (040) 775-275 — vsak dan od 8. do 13. ure

PRIVATNIK kupi hišo z zemljiščem ob istrski obali ali na otoku Cresu ali Lošnju. Ponudbe poslati na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ulica Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »Istra«.

PRODAM FIAT 126, letnik '75, v dobrem stanju, prevoženih 58.000 km. Tel. 826-084.

PRODAM lesena okna v dobrem stanju. Tel. 040/226225.

PRODAM Renault 5. Tel. 040/228390.

DAJEM v najem skladišče v Dolini. Tel. 040/228390.

PRODAM fiat 127 v dobrem stanju. Telefon 040/229335.

PRODAM kamnite kraške okenske okvire (jerte). Tel. po 20. uri na št. 040/226539.

GOSPA srednjih let bi rada spoznala moškega istih let, ljubitelja plesa in narave za prijateljstvo ali eventualno poroko. Sprejema samo resne ponudbe. Pisati na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »Prijateljsko srečanje«.

TRGOVSKEGA IZVEDENCA z znanjem nemščine ali angleščine za zanimivo delo, pripravljenega potovati po Evropi išče goriško podjetje. Ponudbe poslati na uredništvo Primorskega dnevnika v Gorici, Ul. XXIV Maggio 1, pod šifro »Evropa«.

PRODAM dyane 6, letnik 1977, v dobrem stanju po zelo ugodni ceni. Tel. na št. 040/227-154.

NOVO CVETLIČARNO v Gorici. Ulica Oberdan 6, sta odprli Nevenka Klanjšček in Antonija Sturm. Vence in vsakovrtno cvetje izročamo tudi na dom. Tel. 0481/85215.

KUPIM ali vzajem v najem hišo z vrtom od Trsta do Nabrežine. Tel. na št. 040/200-577.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosič - Narodna ulica 44, Opčine - Trst.

ENGalerija

Ul. sv. Frančiška 20

vas vabi v sredo, 31. oktobra, ob 18. uri na otvoritev razstave

najnovije slike
ANDREJA JEMCA

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

priredi
DEŽELNI KNJIŽNICARSKI TEČAJ

Prijave za tečaj sprejema pisarna NSK do 10. 11. 84. Predavanja bodo od 14.30 do 18. ure v Gregorčičevi dvorani v Trstu od 14. 11. do 12. 12. 1984.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAZEVANJE

organizira v šolskem letu 1984-85

1. letnik tečaja s kvalifikacijo za tajnice v podjetju

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 3. novembra t.l. na sedežu zavoda - Ul. Carducci 8, II. nadstr. - tel.: 730-210 vsak dan (razen sobote) od 8. do 13. ure.

čestitke

Ansambel TPPZ P. Tomažič čestita svojemu rednemu članu ZMAGU MIHALIČU ob visokem jubileju ter mu želi še na mnoga zdrava in srečna leta.

šolske vesti

Ravnateljstvo poklicnega zavoda J. Stefan sporoča, da bodo volitve predstavnikov staršev v razredne svete v ponedeljek, 29. t.m., ob 18. uri za 1. in 2. razrede ter ob 18.30 za 3., 4. in 5. razrede. Po končanem zborovanju bodo sledile volitve. Volitve za dijake se bodo vršile danes, 27. t.m.

Učiteljsko osnovne šole P. Trubar v Bazovici obvešča, da bodo volitve predstavnikov v medrazredni svet na šoli dne 29. t.m. od 18. do 20. ure.

razstave

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom. Do 28. t.m. razstavlja Jože Tisnikar svoja dela. Ogled ob delavnikih od 17. do 19. ure ter ob nedeljah od 10. do 12. ure ter od 16. do 19. ure.

V galeriji Tribbio razstavlja miljski slikar Piero Frausin.

V galeriji Cartesius razstavlja do 8. novembra slikar Cesco Magnolato.

V Mali galeriji Sežana je odprta razstava slikarja Pavla Medveščka.

V galeriji na Trgu Giotti 8 razstavlja slikar Bruno Munari.

menjalnica

26. 10. 1984

Ameriški dolar	1.870,—
Kanadski dolar	1.410,—
Švicarski frank	753,—
Danska krona	169,—
Norveška krona	212,—
Švedska krona	216,—
Holandski florint	548,—
Francoški frank	200,—
Belgijski frank	26,50
Funt sterling	2.280,—
Irski sterling	1.900,—
Nemška marka	618,—
Avstrijski šiling	87,50
Portugalski eskudo	11,—
Japonski jen	6,—
Španska pezeta	10,—
Avstralski dolar	1.400,—
Grška drahma	14,—
Debeli dinar	9,—
Drobni dinar	8,50

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA PELLEGRINO 27 - 61-446

Urniki trgovin

PONEDELJEK, 29. OKTOBRA:
Vse trgovine, tudi tiste, ki imajo tedensko zaporo ob ponedeljkih, bodo lahko ves dan odprte.

SREDA, 31. OKTOBRA: Vse trgovine bodo odprte (po želji tudi tiste, ki imajo ob sredah popoldne navadno tedenski počitek).

ČETRTEK, 1. NOVEMBRA: Vse trgovine bodo zaprte z izjemo cvetličarn, ki bodo odprte v jutranjih urah.

SOBOTA, 3. NOVEMBRA (sv. Just): Vse trgovine bodo lahko po želji odprte v jutranjih urah.

PONEDELJEK, 5. NOVEMBRA: Vse trgovine bodo lahko po želji odprte.

izleti

KD Rovte - Kolonkovec vabi vse izletnike v Mauthausen, naj se zberejo danes, 27. t.m., ob 12.15 na razcepu cest Brigata Casale in Erta S. Anna. Priporočamo točnost!

Devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti priredi v nedeljo, 4. novembra enodnevni izlet v Idrijo in okolico. Informacije in vpisovanje pri I. Brec-lju, tel. 208270, A. Terčonu, tel. 299509 in M. Kralju, tel. 200771.

Sekcija KPI iz Križa sporoča, da sprejema vpisovanje za izlet na Kubo na sedežu vsak dan ob 18. do 20. ure. Zadnji dan vpisovanja je danes, 27. t.m. Za informacije tel. 040/220-213.

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan prireja enodnevni izlet dne 3. novembra (sv. Just) v Goriška brda. Po kosilu vam bomo postregli s pečenim kostanjem. Informacije in vpisovanje v Ul. Valdirivo 30 (2. nad.) od 17. do 19. ure, tel. 040/732-858.

darovi in prispevki

V spomin na Bruna Škerka daruje Armata Božič Kante 50.000 lir za SKD Vigred - Sempolaj.

Namesto cvetja na grob Milana Umka darujejo Danilo, Oskar in Jožef z družinami 30.000 lir za vzdrževanje srenjske hiše v Gročani.

Namesto cvetja na grob Stanka Kosmine darujeta Enči in Ivo Magajna 20 tisoč lir za JK Čupa.

Namesto cvetja na grobove staršev Ivana, Marije in Pija ter Dominika Sedmaka darujeta Vladimir in Luciana 10 tisoč lir za popravilo repentabske cerkve in 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na gospe Ido Gruden in Peppo Škerk vd. Sušteršič daruje Zita Legiša 10.000 lir za KD Vigred - Sempolaj.

Namesto cvetja na grob Albina Primoziča iz Doline daruje Marjo Magajna 20.000 lir za moški pevski zbor V. Vodnik.

Namesto cvetja na grob Alojza Verše darujeta Drago in Vilma Antoni 30.000 lir za dramsko skupino J. Štoka s Proseka.

V spomin na Alojza Veršo daruje Ljubo Grilanc 20.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI na Proseku.

V spomin na Alojza Veršo darujeta Frančko in Grazia iz Križa 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku.

V spomin na teto Zoro Legišo darujeta Lilijana in Radi Kravanja 50.000 lir za postavitev spomenika padlim v NOB v Prečniku.

V spomin na Bruna Škerka daruje Albina Kosmina 10.000 lir za KD Vigred - Sempolaj.

V spomin na Milana Caharajo daruje Magda Svetlich z družino 20.000 lir ter Edi in Jadranka Sosič 15.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na deda Krista in na nono Fani daruje družina Susič 25.000 lir za istoimenski sklad.

V spomin na rajne darujeta Viktorija in Mario Sossi 30.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah in 20.000 lir za cerkveni pevski zbor na Opčinah.

V spomin na Alojza Veršo in Viktorja Košuto darujeta Justina in Milko Cibic 20.000 lir ter Eva Čuk 22.300 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grobove Mirka Kneza, Bruna Škerka in Alojza Verše daruje Milan Kante 15.000 lir za SK Kras in 15.000 lir za komunistični tisk.

Namesto cvetja na grob Bruna Škerka daruje Marčelo Doljak 15.000 lir za komunistični tisk.

A casa del GENTILE A detergente

OBIŠČITE NAŠ SUPERMARKET

- pralni praški
- parfumerija - plastični in pisarniški artikli

velika izbira - prihranek

Ulica S. Pellegrino (Biancospino) 27
Telefon: 213969

PROSTORNO PARKIRIŠČE

OPČINE-TRST

NARODNA ULICA FERNETIČI

MESNICA CARSIKA

Lastnik Visintin Armida

Nabrežina center 144/a

film - film - film

ureja kinoateljce

filmi na tv zaslonu

Ingrid Bergman in Cary Grant v Hitchcockovem filmu *Notorious*, ki bo na sporedu v soboto, 3. novembra, po drugem italijanskem televizijskem kanalu

AMERICAN GRAFFITI — še American Graffiti — More American Graffiti, 1979. Režija: B.W.L. Norton. Igrajo: Paul Le Mat, Charles Martin Smith, Candy Clark in drugi. RAI 3, v nedeljo, 28. oktobra, ob 17.05.

Lucasov American Graffiti je 1. mel izreden uspeh. To je dobra priložnost, da se ponovno napolnijo blažnje z nadaljevanjem tokrat v režiji Nortona. Običajno so take vrste kopij slabše od izvirnega filma, v tem primeru pa avtor obogati narativno strukturo Lucasove zgodbe, ki sestoji iz štirih epizod, s časovnim presledkom in različnimi okolji, v katerih glavni junaki doživijo svoje pustolovščine. Vse se dogaja v obdobju med letom 1965 in 1967, ko Ameriko pretresa politično angažiranje mladinskega gibanja in vojna v Vietnamu. V tem vročem vzdušju poteka življenje štiri mladeničev. Paul Le Mat dirja z avtomobili in neumno umre v prometni nesreči, ko se vrača domov; druga epizoda se odvija v Vietnamu, v tretji Candy živi »on the road« na kalifornijski obali s skupino glasbenikov; Cindy Williams je glavni junak v četrti epizodi, njegova zgodba poteka med zakonskimi spori in študentskimi upori. V Nortonovem filmu ni Lucasove nostalgije do preteklih časov, predvsem pa primanjkuje ganljiv konec njegovega filma.

LA FONTANA DELLA VERGINE — Deviški vrelc — Jungfrukällan, 1959. Režija: Ingmar Bergman. Igrajo: Max Von Sydow, Brigitta Valberg, Gunnel Lindblom in drugi. Italia 1, v ponedeljek, 29. oktobra, ob 23.00.

Deviški vrelc lahko uvrščamo v zrelo obdobje Bergmanove ustvarjalnosti. Štiridesetletni režiser je v isti dobi posnel Sedmi pečat in Divje jagode. V teh filmih je Bergman iskal odgovor svojim eksistencialnim problemom in pa predvsem postavil v dvom človeški odnos z bogom. Podobno v Deviškem vrelcu je Bergman zanimalo nekaj globljega, bistvenega, kar ne izberemo samo iz stvnejsjega, kar ne izberemo samo iz enostavne zgodbe. Z analitičnim pristopom namreč tolmačimo simbolične elemente in alegorične pripodobbe, ki so v Bergmanovih filmih bistvene važnosti. Morda zato izbere za okvir svojih razmišljanj srednjeveško okolje in črpa svoje tematike iz nordijskih krščanskih sag. V tem okviru pridejo na dan mučni problemi Bergmanove in sploh človeške eksistence: problem življenja in smrti, problem ravnovesja v človeku, ki niha vedno med Dobrim in Zlom, problem obstajanja boga...

IL MASSACRO DEL GIORNO DI SAN VELENTINO — Pokol na dan sv. Valentina — The St. Valentine's day massacre, 1967. Režija: Roger Corman. Igrajo: Jason Robards jr., George Segal, Ralph Meeker in drugi. Rete 4, v sredo, 31. oktobra, ob 24.00.

Corman je nekak odrešenik ameriškega filma. V letih krize (1965-70) je mnogo pripomogel k vzponu ameriške kinematografije s svojo produkcijsko hišo »American International Pictures« in produkcijo filmov z nizkim budgetom, med katerimi nepozabni Easy Rider. Pri njem so se šolali Coppola, Bogdanovič in mnogi drugi. Sam pa je bil izredno produktiven, predvsem so bile uspešne njegove grozljive, v večini povzete iz romanov E. A. Poeja. K tem pa priklju-

čimo gangsterske filme in Cormanov opus smo v bistvu zaokvirili. Pokol na dan sv. Valentina obravnava v obliki poročila gangsterski obračun med tolpmi Al Caponeja in Bugsa Morana (14. februar 1929, v Chicagu), v resnici pa je realnim dogodkom dodal mnogo podrobnosti, ki so sad njegove domišljije. Tako je film vabljivejši. Boljšo kvaliteto doseže v drugem delu filma, kjer prikaže pokol zelo jasno in okrutno.

HELLZAPOPPIN — Hellzapoppin, 1941. Režija: H. C. Potter. Igrajo: Ole Olsen, Chuck Johnson, Martha Raye in drugi. Retequattro, v petek, 2. novembra, ob 14.50.

Nepopisljiv film, zelo natrpan in kaotičen, ki pa je zasedel mesto v zgodovini filma. Termin »hellzapoppin« uporabljajo za nekaj, ki vsebuje vse, kar se da. Film ne sledi nobeni logični pripovedi, ampak je višek »nonsensa«, stalno se vrstijo skeči in iznajdljivosti režiserja in scenarista Nata Perrina, ki je že sodeloval z brati Marx in Eddijem Cantorjem. Dogajanje se vrši v peklju (film je tudi podnaslovljen »Pekleni cabaret«), scenografija je zelo bogata, prostori so zgrajeni iz papirjevine. Jedro filma pa je srečanje med Mefistofelom in policajem iz Arizone.

CLASSE 1984 — Letnik 1984 — Class of 1984, 1981. Režija: Mark L. Lester. Igrajo: Perry King, Merrie Lynn Ross, Roddy Mc Dowall in drugi. Italia 1, v petek, 2. novembra, ob 20.25.

Mark Lester je drugorzadni režiser. Do skrajnosti izpelje filmski slog Kubrikovega »A clockwork orange«. Pričujoči film je po svoje grozljivka in »katastrofalni« film, kajti prepričan je, da bo postala ameriška šolska institucija v teku par let kraj okrutnih zločinov in nasilja. Svoj pogled na bližnjo bodočnost oziroma sedanjost si je ustvaril na podlagi dejstva, da mladinsko zločinstvo stalno narašča v Ameriki in oblast nima primernih rešitev. Film temelji na običajnem nasprotju med dobrim in zlom, v tem primeru med poštenim in trdoglavim profesorjem Norrisom in nasilnim učencem Stegmanom. Napeti odnosi med njima se kmalu preobrnejo v neusmiljen boj, ki doseže višek, ko Norrisu sporočijo, da so mu posilili ženo. V podobnem filmu Richarda Brooksa »The blackboard jungle« (1955) se mladinskemu nasilju zoperstavi vsaj moralna moč profesorja, ki pa popolnoma propade v Lesterjevem Letniku 1984. Nemogoče je učititi skupino prenapetežev. Lester nam ne pokaže razlogov njihovega nasilja, temveč le poveljuje hudodelstva, da s tem opraviči nasilni odpor, kajti »sklofuti odgovorimo s klofuto«.

GIULIA — Julia — Julia, 1977. Režija: Fred Zinneman. Igrajo: Jane Fonda, Vanessa Redgrave, Jason Robards in drugi. RAI 1, v četrtek, 1. novembra, ob 22.00.

Zinneman je stari hollywoodski mojster (High noon, 1951: From here to eternity, 1953), ki pa ni pokazal velikih vrlin v tem filmu. Julia je avtobiografska zgodba pisateljice Lilliane Hellman, žene priznanega pisatelja in scenarista Dashiella Hammeta (pionirja ameriškega »črnega« filma) in njenega prijateljskega z Julio, mladim dekletom, ki je študirala v Evropi pri Freudu do začetka vojne, nato pa prešla na stran osvobodilne fronte. Žensko prijateljstvo (izredni Jane Fonda v vlogi Lilliane in Vanessa Redgrave v vlogi Julie), ki ima tudi do ločene odenke homoseksualne ljubezni (baje je bilo tako tudi v resnici) se prepleta s thrillerjem Lilliane, ki pretihotaplja v okupirano Evropo večjo vsoto denarja. Takrat zadnjič sreča prijateljico Julio...

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal	12.30 Dnevnik 2 - Start
10.00 Secret Valley - TV film	13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
10.25 Nils Holgersson - risanka	13.25 Dnevnik 2 - oddaja o medicini
11.05 Il principe reggente, 4. nadalj.	13.30 Dnevnik 2 - Lepa Italija
12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti	14.00 Odprta šola
12.05 Happy days - TV film	14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
12.30 Cinemania - 5. epizoda	14.35 Izžrebanje loterije
13.25 Vremenske razmere	14.40 Športna sobota
13.30 Dnevnik	16.15 Sereno variabile: turizem, predstave...
13.55 Dnevnik 1	17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
14.00 Prisma - varietejski tednik	18.30 Dnevnik 2 - Šport
14.30 Acque del Sud - film	18.40 L'ispettore Derrick - TV film
Igrajo: Humphrey Bogart, Lauren Bacall, Walter Brennan	Meteo 2 - Vremenske napovedi
16.05 L'amico Gipsy	19.45 Dnevnik 2 - Poročila
16.30 Posebna oddaja iz parlamenta	20.20 Dnevnik 2 - Šport
17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti	20.30 L'ultimo metro - film F. Trofaut
17.05 L'uccello di fuoco spaziale - risanka	22.35 Dnevnik 2 - Večerne vesti
18.05 Izžrebanje loterije	22.45 Una moglie e il suo nemico - 3. nadaljevanje
18.10 Verska oddaja	23.40 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
18.20 Napoved programa	23.45 Posnetek odbojarske tekme
18.40 Q.E.D. - TV film	Tretji kanal
19.35 Almanah - Vremenske razmere	15.15 Šola in vzgoja: oceani
20.00 Dnevnik	15.45 Šola in vzgoja: Blisk, grom in mavrica
20.30 Fantastico 5 - glasbena oddaja vmes ob 22.15 Dnevnik	16.15 Il pollice - programi tretje TV mreže
22.40 Tramonto di un impero - 3. nadaljevanje	16.45 La pecatrice - film
23.30 Oddaja o umetninah	18.15 Polčas košarkarske tekme
24.00 Dnevnik 1 - Zadnje vesti - Vremenske razmere	19.00 Dnevnik 3
Drugi kanal	19.35 Geo-Antologia
10.00 Evropski dnevi	20.15 Napoved programov
10.30 Napoved programov	20.30 Trip: kako se ljudje zabavajo
10.45 Due e simpatia	21.20 Dnevnik 3
T. S. Eliot: Cocktail Party	21.55 Pasolini - TV priredba
	23.30 Jazz club

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana	22.35 Zrcalo tedna
7.45 - 11.55 in 15.55 - 00.05 Teletekst	22.55 Nevarne mačke, film
RTV Ljubljana	00.30 Poročila
8.00 Poročila	Koper
8.05 Ciciban, dober dan	16.55 Košarka - Sarajevo: Bosna - Cibona
8.20 ZBIS: Ciciban teče v zeleni dan	18.30 Visok pritisk - glasbena oddaja
8.35 Smogovci, otroška serija	19.30 TVD Stičiče
9.05 Bratovščina sinjega galeba - mlad. nadaljevanje	19.50 Pogled na svet
9.35 Slovenska ljudska glasbila in godci	20.20 Nogomet, Bugojno: Iskra - Hajduk
9.55 Skrivnostni svet A. Clarka: Čudno nebo, dok. serija	21.50 TVD Vse danes
10.25 Ljudje in zemlja	22.00 Zklad - dokumentarec iz serije Čudoviti svetovi
11.25 Manjšine - bogastvo Evrope: Hrvti na Gradiščanskem	22.50 Zdravnik in pacient
11.50 Poročila	23.40 Ukazi podzemlja - film
16.10 Poročila	Zagreb
16.15 Euroshow - zabavnoglasbena oddaja	8.50 TV v šoli
17.00 PJ v košarki: Bosna - Cibona	11.55 Ob 40-letnici osvoboditve Zadra
18.30 Čudeži narave: Alpsko živalstvo	16.30 Zabavni koledar
18.55 Kralj in čarovnik - kratki film	17.30 Sedem TV dni
19.24 TV in radio noč	18.00 Poročila
19.26 Zrno do zrna	18.05 TV koledar
19.30 Dnevnik in Vreme	18.15 Mali koncert
20.00 Nocoj iz Cankarjevega doma - koncert folklorne skupine Tine Rožanc	18.30 To je to, dok. oddaja
	19.30 Dnevnik
	20.00 Razburljiva nedelja - film
	21.30 Dnevnik
	21.45 Od našega dopisnika...

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5	Lo specchio magico - risanke
8.30 Mammy fa per tutti - TV film	Nanà Supergirl - risanke
9.00 Phyllis - TV film	Hello Spank - risanke
9.30 La piccola grande Nell - film	17.40 Musica è - glasbena oddaja
10.00 Penne nere - film	18.40 Variety - oddaja o modi
12.00 Il ritorno di Simon Templar - film	19.50 Lady Georgie - risanke
12.50 Il pranzo è servito - kviz	20.25 Supercar - TV film
13.30 Noi siamo due evasi - film	21.25 Hazzard - TV film
15.30 Il vedovo - film z Albertom Sor-dijem in Franco Valeri	22.30 Il principe delle stelle - TV film
17.30 Živalski svet - dokumentarec	23.30 Deejay Television - Video Music
18.00 Record - športni tednik	TELEPADOVA
19.30 Zig Zag - kviz	14.00 I boss del dollaro - TV priredba
20.25 Premiattissima - glasbena oddaja	15.00 Yattaman - risanke
22.50 Destinazione Mongolia - film	16.00 Grizzly Adams - TV film
RETEQUATTRO	17.00 Jean e Mickey - risanke
8.30 Mary Tyler Moore - TV film	17.30 Gatchman - risanke
9.00 Gli incensurati - film	18.00 Lamù - risanke
10.20 I giorni di Bryan - TV film	18.30 Lupin III - risanke
11.15 Samba d'amore - TV novela	19.00 Candy Candy - risanke
12.00 Febbre d'amore - TV film	19.30 Mama Linda - TV film
12.45 Alice - TV film	20.20 L'inquilina del piano di sopra
13.15 Mary Tyler Moore - TV film	22.15 Športna oddaja
13.45 Tre cuori in affitto - TV film	23.30 Rombo TV - športna rubrika
14.15 Fiore selvaggio - TV novela	00.30 Il fidanzato di tutte - film
15.00 Lov na 13	TRIVENETA
15.30 Športna oddaja	9.30 Angoscia - TV film
16.00 Casablanca - TV film	10.00 Il brigadiere Pasquale Zagaria ama la mamma e la polizia - film
17.00 La regina dei mille anni - film	11.30 Q. P. Coupons
17.20 Masters i dominatori dell'universo	14.00 Risani filmi
17.50 Febbre d'amore - TV film	15.00 Izložbe preprog
18.45 Samba d'amore - TV novela	18.00 La fanciulla di Avignone - TV priredba
19.30 New York New York - TV film	19.00 The Visitors - TV film
20.30 Una vacanza bestiale - film	20.00 Filmski spored
22.15 La mazaruka del barone - della santa e del fico fiorone - film	20.30 Omicidio per vocazione - film
Igrata: Paolo Villaggio in Ugo Tognazzi	22.00 I pionieri di Algoa Bay - film
00.15 Madigan - TV film	22.30 Il pasto delle belve - film
ITALIA 1	TELEFRIULI
8.30 La grande vallata - TV film	14.30 Šport: nogomet
9.30 Portami al Ritz - film	16.15 Superclassifica show
11.30 Giorno per giorno - TV film	17.00 Buford Files - risanke
12.00 Agenzia Rockford - TV film	18.00 Attenti ai ragazzi - TV film
13.00 Bim Bum Bam	19.00 Dnevnik
Nanà Supergirl - risanke	19.30 TV film
C'era una volta... Pollon - film	20.30 Texas - film
14.00 Športna oddaja	22.15 Nemico pubblico - film
16.00 Bim Bum Bam	

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20-9.00 Dobro jutro po naše: Narodnozabavna glasba; Koledar; 7.40 Pravljičca; 8.10 Kulturni dogodki; 8.40 Slovenska lahk aglasba; 9.00-13.00 Dopoldanski program: Glasbeni mozaik; 10.10 Koncert RAI iz Rima; 11.30 Beležka; 11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Sestanek ob 12.00: glasnik Kanalske doline; 12.30 Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10-17.00 Radijsko popoldne: Otroški kotichek: »Na leteci preprog«; 14.30 Glasbeni listi; 15.00 Glasbeni portret Urbana Kodra; 15.20 Glasbeni listi; 16.00 V svetu valčka; 16.30 Glasbeni listi; 17.10-19.00 Zadnji sklop: Mi in glasba; 18.00 Roman v nadaljevanjih: France Bevk: »Kozorog«; 18.40 Glasbena priloga.

RADIO OPČINE

oddaja na naslednjih frekvencah: 99.100, 90.600, 98.800 MHz. Do 10.00 Jutranja evergreen glasba; 10.00 Za vsakogar nekaj; 15.00 Glasba po željah, s telefonskimi pozivi v živo - tel. 212658; 18.00 Listajmo po časopisih; 20.00 Športna sobota v sodelovanju s Primorskim dnevnikom; gost v studiu: ŠD Mladina in harmonikarka Suzana Žerjal; sledi non stop glasba.

RADIO KOPER

(Slovenski program) 6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; Jutranji koledar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP; 6.45 Prometni servis; 13.00 Kruh in sol radia Koper; 13.40 Zamejska reportaža; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; Pesem tedna radia Koper; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program) 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasbeno jutro: koledarček; 7.00 Dober dan; 9.15 Casadei Sonora; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.35 La girandola; 11.00 Doppio binario; 11.30 Na prvi strani; 11.45 Idealna ženska; 12.00 Glasba po željah; Popoldanski spored; 14.35 Siamo tutti nel pallone; 16.32 Glasbeni weekend; 16.55 Pismo iz...; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.00 Agenda; 6.05 Glasbena kombinacija; 6.15 Autoradio flash; 6.45 Včeraj v parlamentu; 7.15 Tukaj govori Jug; 9.00 Week-end - radijski variete; 10.15 Black-out; 11.00 Glasbena oddaja; 11.44 La lanterna magica; 12.30 Leone Trotsky - 9. nadaljevanje; 13.25 Master - glasbena oddaja; 13.56 Turistične informacije; 14.05 Master; 14.19 L'usignolo di Lecce; Tito Schipa; 15.03 Variete; 16.30 Doppigioco; 17.30 Autoradio; 18.00 Evropski objektiv; 18.30 Plošče, radovednosti in odbojka; 19.15 Verska rubrika; 19.20 Tudi mi smo tukaj; 20.00 Black-out; 20.40 Caro Ego; 21.03 Oddaja o zdravju; 21.30 Radijska drama; 22.00 Nocoj v Sabaudii; 22.27 Radijski oder; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Rastlinstvo; 8.00 Igrajte z nami; 8.05 Otroštvo: kako, zakaj; 8.10 Napoved programov; 8.45 Tisoč in ena popevka; 9.06 Spaziolibero - programi pristopanja; 9.32 Hellzapoppin Radio 2; 10.00 Oddaja o motorjih; 11.00 Long Playing Hit; 12.10 in 14.00 Deželni programi; 12.45 Hit Parade; 15.00 Le favolese sorelle Marchisio - radijska priredba; 15.45 Hit Parade; 16.32 Izžrebanje loterije; 16.37 Oddaja o poljedelstvu; 17.02 Tisoč in ena popevka; 17.32 La signora è uscita - 2 dejanji; 19.00 Glasbena oddaja; 19.50 in 22.50 Eri forte papa - nekdanje popevke; 21.00 Simfonični koncert.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 22.00 Poročila; 6.20 Rekreatija; 6.45 Prometne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.25 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov 8.05 Pionirski tednik; 9.05 Pojte z nami; 9.20 Matinejski koncert; 10.05 Po republikah in pokrajinah; 10.25-11.30 Dopoldne ob lahki glasbi; 11.30 Srečanja republik in pokrajin; 12.10-14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 14.05 Glasbena panorama; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00 - Zunanepolitični magazin; 18.00 Škatlica z godbo; 18.30 Mladi mladim; 19.35 Za naše najmlajše; 19.45 Minute z ansambлом Franca Puharja; 20.00-23.00 Oddaja za Slovence po svetu - Mladi mostovi; Naši kraji in ljudje; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Od tod do polnoči; 00.05-5.00 Nočni program.

BERITE

Novi Matajur

Danes in v torek protestne manifestacije

Za trgovci tudi obrtniki protestirajo proti Visentinijevemu davčnemu predlogu

Po protestnih akcijah trgovcev, ki nasprotujejo Visentinijevemu predlogu nove obdavčitve, ki so se zaenkrat zaključile s torkovo zaporo vseh trgovin v državi, so sedaj na vrsti obrtniki. Tudi oni ne soglašajo z novimi davčnimi predpisi, ki jih je tudi zanje predvidel sedanji finančni minister in o katerih se v teh dneh razpravlja v rimskem parlamentu. Združena v katera so obrtniki včlanjeni, teh je kar več, pri njih je namreč precejšnja razdrobljenost. Štirim vsedržavnim združenjem se pri nas pridružuje še Slovensko gospodarsko združenje v katerem je precej obrtnikov.

Na Goriškem je najmočnejše združenje obrtnikov, ki je včlanjeno v vsedrjavno zvezo. Na drugem mestu je levičarska organizacija CNA. Poleg teh pa deluje, kot smo že omenili, SDGZ, saj so slovenski obrtniki precej zastopani v tukajšnjem gospodarstvu.

Za kaj pravzaprav gre v tem nasprotovanju obrtnikov Visentinijevemu predlogu? Včasih najbrž preveč poslušamo podatke, da trgovci in

obrniki ne plačujejo davkov. V nekaterih primerih je tudi res, da se najdejo med trgovci in tudi obrtniki davčni utajevalci, tako med majhnimi kot med velikimi. Trgovci pa s svoje strani trdijo, da imajo polne roke dela, tudi po deset ali več ur na dan, da pridno izstavljajo davčne pobotnice. Pri nas bo to v večini primerov tudi držalo. Ni pa tako v nekaterih drugih predelih države, še zlasti na Jugu, kjer ne le, da ne plačajo davkov. Tam večina ljudi ne plača niti avtobusne vozovnice, tam ne plačujejo avtomobilskih in radijskih taks, tam ne plačujejo davka za odnašanje smeti. Medtem ko smo v Gorici in Trstu lani plačali kar 95-odstotno davek na nepremičnine SOCOF so v Paletumu in Neaplju ta davek plačali le dvajsetodstotno.

Te ugotovitve seveda ne oproščajo trgovcev in obrtnikov, da ne bi pravilno plačali davkov, tako kot vsi drugi ljudje, ki so v odvisnem delovnem razmerju. Obrtniki pa se hudujejo, ker ne morejo slediti vsako leto novim predpisom in se morajo zaradi tega posluževati komercialistov, ki

seveda zahtevajo za svoje delo primerno plačilo. Prav tako obrtniki nasprotujejo pavšalnosti, kajti ni moč, tako trdijo, da nek uradnik davčne uprave, ne da bi poznal položaja, določi kakršna je oziroma bi morala biti višina ustvarjalnega dohodka pri obrtniku ali trgovcu.

Obrtniki včlanjeni v najmočnejšo vsedrjavno obrtno zvezo se bodo danes zbrali v Trstu na deželni manifestaciji, ki bo v pomorski postaji. Tja se odpeljejo tudi obrtniki iz goriške pokrajine. Osrednja manifestacija pa bo v torek, 30. oktobra, v Rimu. Tam bodo manifestirali tudi obrtniki včlanjeni v CNA. Ti so se sestali pred nekaj dnevi in se izrekli proti sedanjim Visentinijevim predlogom. Zahtevajo okvirni zakon za obrt v katerem naj bodo vključena davčna vprašanja.

Sedanje gibanje trgovcev in obrtnikov povzroča precej zaskrbljenosti tudi na Goriškem. Republikanci so se distancirali od goriškega župana Scarana, ki je pozdravil v ponedeljek trgovce iz vse dežele na goriškem zborovanju.

Začetek gledališke sezone SSG

O'Neillova igra v Kulturnem domu v izvedbi PDG iz Nove Gorice

Bilo je že napisano, da Linhartove predstave Matiček v izvedbi Slovenskega stalnega gledališča, ki je bila napovedana za jutri, v ponedeljek in torek ne bo, zaradi obolevnosti v ansamblu. Uprava SSG pa je seveda želela na drug način zadostiti kulturni potrebi Goričanov, ki so se tudi prijavili kot abonenti v tej sezoni, ter prvotno predvideno predstavo zamenjala z drugo. V goste pride torej

jutri in v ponedeljek v Gorico (torkova predstava odpade), v Kulturni dom, ansambel Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice, ki bo dal na oder delo znanega ameriškega pisca Eugena O'Neilla »Dolgega dneva potovanje v noč« (A long day's Journey into night).

Novogoriški gledališki umetniki so delo prvič igrali letos maja in imeli z njim tako na Primorskem kot drugod precej uspeha. Delo je režiral Dušan Mlakar, nastopajo Sandi Krošl, Bine Matoh, Jože Hrovat in Nevenka Sedlar. Delo je avtor napisal že med zadnjo svetovno vojno, prva izvedba pa je bila šele 10. februarja 1956 v Stockholmu. To O'Neillovo delo so igrali širom po svetu in povsod je doživelo velik uspeh.

Predavanje o gobah

Na sedežu goriškega Mikološkega društva na Gradu bo v ponedeljek ob 20.30 predavanje na temo »Gobe in medicina«. Govoril bo zdravnik dr. Sergio Brusin, ki je med drugim tudi izkušen gobar in toksikolog. Svoje izvajanje bo popestril s predavanjem diapozitivov.

v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA IZ NOVE GORICE

V Kulturnem domu v GORICI

Eugene O'Neill

DOLGEGA DNEVA POTOVANJE V NOČ

Režija: DUŠAN MLAKAR

JUTRI, 28. oktobra, ob 16. uri

ABONMA RED A in C

v ponedeljek, 29. oktobra, ob 20.30

ABONMA RED B

Avtobus bo odpeljal iz Doberdoba ob 19.30, šel bo skozi Poljane, Dol, Gabrje in Sovodnje do Kulturnega doma v Gorici.

Vpisovanje abonentov pri blagajni Kulturnega doma, Ulica Brass, telefon: 33288, še danes od 11. do 13. ure.

kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 »Arapao«.
VITTORIA 16.00—22.00 »Una donna allo specchio«. S. Sandrelli. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO 17.30—22.00 »Indiana Jones - il tempio maledetto«.

Tržič

PRINCIPE 18.00—22.00 »Nudo e crudele«.
EXCELSIOR 18.00—22.00 »Conan il distruttore«.
COMUNALE 21.00 Koncert berlinske glasbene akademije.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 in 20.00 »Strup črne mame«, ob 22.00 »Vroča dekleta«.
SVOBODA Zaprt.
DESKLE 19.30 »Modra strela«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Provvidenti, Travnik 34, tel.: 84972.

POGREBI:

ob 9.30 Arrigo Romanzin iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Ločniku.

Na razstavišču odprejo danes sejme hišne opreme »Ambiente 8«

Na goriškem razstavišču Espomega v Ul. della Barca bodo danes ob 11. uri odprli razstavo »Ambiente 8«. Po dokaj uspešnem avtomobilskem in motorističnem sejmu bo torej na vrsti hišna oprema. Prireditev ima že večletno tradicijo — letos je na vrsti osmič — tako da je postala ena od rednih goriških sejemskih pobud.

Od danes pa do nedelje, 4. novembra, bodo v paviljonih razstavišča na ogled pohištvo, stanovanjska oprema in vse drugo, kar je lahko koristno ali v okras stanovanju. Prireditelj sejma hišne opreme je goriška trgovska zbornica, za tehnično organizacijo pa skrbi družba GeGo. Razstava bo, kot rečeno, na ogled do konca prihodnjega tedna. Ob sobotah in nedeljah bo razstavišče odprto nepretrgano od 10. do 22. ure, ob delavnikih pa od 17. do 22. ure.

V okviru sejma Ambiente 8 bodo odprli tudi razstavo sodobne madžarske umetnosti, ki jo prireja goriški sindikat umetnikov v sodelovanju z občinsko in pokrajinsko upravo. Na ogled bodo slike, skulpture in keramični izdelki, nekaterih najbolj vidnih madžarskih umetnikov.

Drevi na Espomegu koncert flavtista Zorana Brajše

✓ dvo:ani goriškega Espomega bo drevi ob 20.30 koncert zagrebskega flavtista Zorana Brajše, ki ga bo na čembalu spremljala goriška čembalistka Helena Plesničar. Izvajala bo skladbe Bacha, Blaberta, Haendela, Debussyja in Vivaldija.

Zoran Brajša je diplomiral študij flavte leta 1976 na Muzički akademiji v Zagrebu. Kasneje se je specializiral na visoki glasbeni šoli v Leipzigu. Nastopal je tako v Jugoslaviji kot v drugih državah.

Nocojšnji koncert prirejata goriška turistična ustanova in katoliško kulturno društvo Mirko Filej. Koncert sodi v okvir sejma pohištvene stroke na Espomegu.

Pirandellova komedija v torek v Verdiju

✓ torek, 30. oktobra, se bo v Verdijevem gledališču v Gorici pričela letošnja italijanska gledališka sezona, za katero skrbi deželno gledališče iz Trsta. Za prvo predstavo pride v Gorico skupina Cooperativa Teatro Mobile, ki jo vodi znani igralec Giulio Bosetti. Na oder bodo dali Pirandellovo delo »Sei personaggi in cerca d'autore«. Delo je režiral Giuseppe Patroni Griffi. V glavnih vlogah nastopajo Giulio Bosetti, Laura Marinoni, Massimo de Francovich. Za italijansko gledališko sezono imajo prostih še nekaj abonmajev. Vpisujejo v turistični agenciji Appiani.

Klub roverjev in popotnic

V Gorici je pred kratkim nastal nov klub slovenske mladine, ki so ga imenovali »Klub RP«. Nekoliko skrivno-

stna kratica označuje roverje in popotnice, kar pa še ne pove veliko vsem, ki ne vedo, da sta to naziva za starejše člane skavtske organizacije. Klub ima svoj sedež v Katoliškem domu, zadal pa si je namen, da bi združeval slovensko mladino, in jo spodbujal h kulturno - rekreacijskemu delovanju.

V Gorici se je pričel tečaj za kompjuterske programerje

V Gorici se je prejšnji teden pričel tečaj za kompjuterske programerje in analitike, ki ga prireja Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje. Tečaj vodi Bogdan Soban, po poklicu vodja računalniškega centra pri novogoriških Vozilih. Tečaj se odvija dvakrat tedensko, v večernih urah, v prostorih slovenskega dijaškega doma Simon Gregorčič. Predavanja obiskuje 18 slušateljev, število prijavljenih pa je večje, vendar je število mest za tečajnike omejeno.

Kot nam je povedal Bogdan Soban, je namen tečaja dati slušateljem popoln vpogled v svet računalništva. Celotni tečaj bo predvidoma obsegal 175 ur predavanj in praktičnega dela z računalniki, razdeljen pa bo na štiri dele. V prvem bodo slušatelji spoznali osnove računalništva in programiranja. V drugem se bodo seznanili s praktičnim programiranjem v basicu, nato bodo vzeli v poštev druga dva jezika za programiranje, Pascal in Cobol, končno pa še sistem RPG. Ob teoretičnem delu bo tudi praktični, ko bodo z delom pri računalnikih lahko poglabili in preizkusili teoretično znanje.

Sestanek članov KD Oton Župančič v Štandrežu

Pred 40-letnico poživiti društveno dejavnost

Kulturno društvo Oton Župančič v Štandrežu bo konec prihodnjega leta imelo štirideset let. Ustanovili so ga namreč po osvoboditvi domačini, ki so bili aktivno sodelujoči v narodnoosvobodilnem gibanju in tudi v ljudskoprosvetnem delovanju v Štandrežu tako pred prvo svetovno vojno kot tudi v prvih letih po njej, dokler niso fašisti tega dela prepovedali. V Štandrežu je bilo še zlasti v letih pred prvo vojno kulturnega dela veliko, bilo je konkurenčno kajti nasproti sta si stala klerikalni in liberalni tabor. Nasprotja so segala tudi na občino, saj so bili takrat Štandrežci upravno samostojni, pa tudi na gospodarsko dejavnost.

V zadnjem štiridesetletnem delovanju je kulturno društvo Oton Župančič veliko napravilo. Kot vsa podobna društva je imelo to delo precej nihanj. Imeli so leta velikega delovanja kot tudi leta v katerih so imeli težave. Steber delovanja je bil vse-

skozi pevski zbor, bodisi da je šlo za moški, ženski, mešani ali mladinski. V teh štiridesetih letih pa so v sklopu društva delovali še dramska skupina, ukvarjali so se s šahom, kolesarstvom, fotografijo, kotalkarstvom, razstavami, prirejanjem poletnih in drugih praznikov ter avtomobilskih rallyjev, literarnimi večeri, prirejali so praznike za mladino in vrsto družabnih prireditev ter proslav ter seveda celo vrsto izletov. Dejavnosti v teh letih so imeli zelo veliko in tudi leto 1984, ki gre h koncu je bilo na dejavnosti bogato.

Že nekaj let imajo Štandrežci na razpolago dom na Pilošču, ki so ga poimenovali po zaslužnem domačinu Andreju Budalu. Po začetnem navdušenju, ki je seveda sledil odprtju pa se je delo polagoma zmanjšalo, kar je sicer značilno tudi za druga kulturno - prosvetna društva. Danes je namreč pozornost mladine usmerjena predvsem v šport in najti bi bilo

Po vožnji z ukradenim avtom sta se znašla pred sodniki

Na goriškem sodišču je bila večeraj obravnava proti 35-letnemu Claudiu Princiju iz Ul. Timavo 5 in 20-letnemu Massimilianu Nardonu iz Ul. Max Fabiani 30. Kot smo poročali te dni, sta se obtoženca v torek ponoči, v družbi tretjega pajdaša, ki se je izmuznil policiji, polastila avtomobila Fiat 500, ki je last Rite Vidoz. Da

je šio bolj za podvig vinjene trojice, kot pa za resno tatvino je razvidno že iz dejstva, da je avto star 15 let in je torej njegova vrednost neznatna. Agenti izvidnice letečega oddelka so Princija in Nardona po kratkem zasledovanju ustavili na trgu pred železniško postajo. Prijavili so ju zaradi kraje avtomobila, Princija pa tudi zaradi vožnje brez dovoljenja.

Javni tožilec dr. Pavesejeva je zahtevala po 7 mesecev in 15 dni zapora za vsakega, za Princija pa še dodatna dva meseca pripora. Predlagala je za oba tudi denarno kazen. Sodniki so nekoliko zmanjšali kazen zaradi kraje avtomobila in so oba obtoženca obsodili na 4 mesece zapora in 100 tisoč lir globe. Princiju pa so zaradi vožnje brez vozniškega dovoljenja naprtili še dva meseca pripora in 50 tisoč lir denarne kazni. Sodniki so obema priznali pogojno prostost in odredili, da se kazen ne vpiše v kazenski list.

Mila obsodba za ženo primarija

Maria Antonietta Balin Ferrari, žena primarija v goriški bolnišnici, ki se je 5. julija letos proslavila z ropom v banki v Cordovadu, je bila večeraj obsojena na dokaj milo kazen. Sodniki v Pordenonu so namreč sprejeli izid psihiatričnega pregleda, po katerem naj bi ženska v trenutku ropa bila le delno sposobna doumeti kaj počenja. Obsodili so jo na leto in 10 mesecev zapora, ter 600.000 lir globe, vendar pogojno in brez vpisa v kazenski list ter odredili takojšnjo izpustitev na prostost. Javni tožilec je zahteval le delno višjo denarno kazen, medtem ko je obramba zaprosila za najnižjo možno kazen.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rismondo, Ul. Toti 52, tel.: 72701.

V sredo, 31. oktobra, bo v Kulturnem domu svečana proslava

Pred 75 leti je bila ustanovljena Kmečka banka

MARKO WALTRITSCH

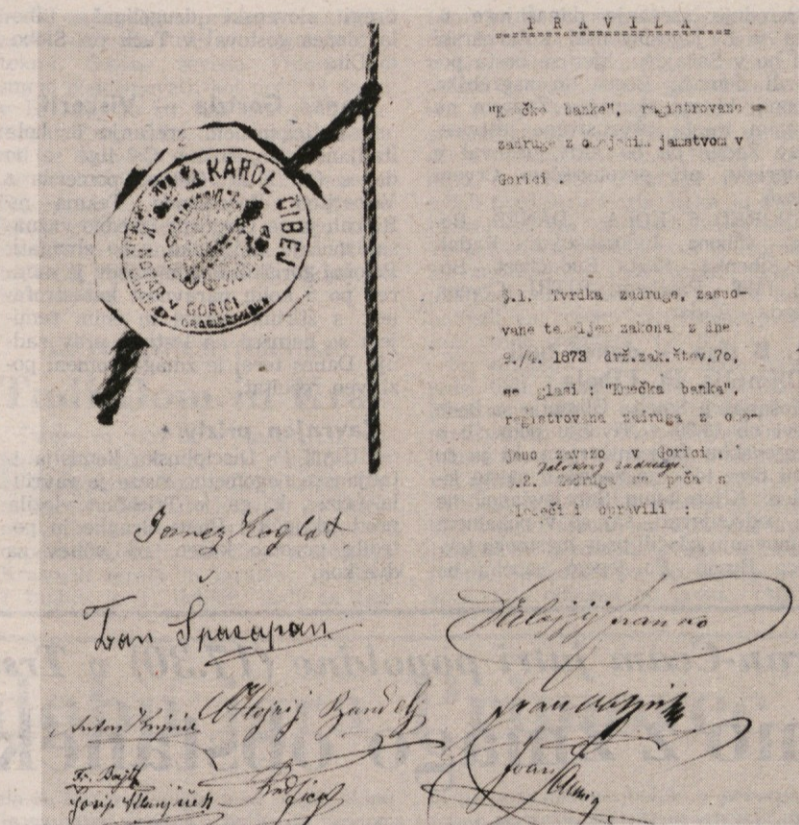
Kmečka banka v Gorici posluje ne prekinjeno že polnih 75 let. Pravzaprav je petinsedemdesetletnica poslovanja že mimo, saj so pričeli delovati že 20. aprila 1909. V sedanjem vodstvu banke pa so sklenili, da bodo ta svoj jubilej svečano počastili ob svetovnem dnevu varčevanja, t.j. 31. oktobra. Te ga dne bodo namreč v Kulturnem domu v Gorici imeli svečano proslavo na katero so povabili člane, poslovne prijatelje, zastopnike političnih krajevnih izvoljenih teles, zastopnike drugih bank naše dežele ter tistih bank v Jugoslaviji s katerimi imajo precej tesne stike. Pripravili so tudi primerni program.

Kmečka banka je nastala kot rezultat politične akcije voditeljev slovenskega kmečkega gibanja, ki so se v letih 1907 - 1908 otresli dežnika takratnih liberalne in klerikalne stranke na Goriškem. Večja skupina kmečkih posestnikov ni bila namreč zadovoljna s politiko, ki so jo vodili na Goriškem dr. Anton Gregorčič in Andrej Gabršček. Trdili so, da se obe veliki slovenski stranki premalo zanimata za slovenskega kmeta. Oboji pa so imeli široko razpredeno mrežo zadrug, gospodarskih društev in posojilnic v

skoro vsaki še tako zakotni vasi. V marsikateri slovenski vasi na Goriškem sta bili takrat celo dve posojilnici. Pravo zmešnjavo ni povzročala le konkurenca med klerikalci in liberalci. V obeh skupinah je prišlo do notranjih trenj. Liberalno usmerjene posojilnice in zadruge so bile včlanjene v Vošnjakovi Zvezi slovenskih posojilnic v Celju. Nekaterim ljubljanskim liberalcem pa se je zdelo, da ni ta Zveza politično preveč poslušna, zato so leta 1907 ustanovili še svojo Zvezo. Klerikalci pa so imeli od srede devetdesetih let prejšnjega stoletja svojo Zadržno zvezo v Ljubljani, v katero so pristopale vse zadruge katoliške smeri iz vseh slovenskih zemlja. Vodila sta jo dr. Krek in dr. Šušteršič. Kmalu pa se je tudi v klerikalnem taboru pokazal razdor. Goriški voditelj dr. Anton Gregorčič je leta 1904 ustanovil svojo Zvezo gospodarskih zadrug in društev. Imeti takšno Zvezo je pomenilo v Avstriji, upoštevajoč takratne zakone, imeti precejšnjo politično moč. Zadržne zveze so namreč imele pravico revizije proračunov in knjig včlanjenih zadrug, istočasno pa so dobile za to delo prispevke tako deželnih uprav kot dunajske vlade. Zato je bil s strani štirih prej omenjenih Zvez pravi lov na že obstoječe posojilnice in zadruge, istočasno pa so ustanavljali veliko novih. Samo v letu 1908 so v Goriški deželi ustanovili 33 slovenskih posojilnic (med temi posojilnice v Števerjanu, Mirniku, Sovodnjah, Doberdolu, Devinu, da omenimo le tiste na ozemlju današnje italijanske republike). Večino teh je prevzel Gregorčič, nekatere pa so se včlanile tudi v druge tri zadržne zveze.

Slovenska kmečka stranka na Goriškem je bila ustanovljena 13. junija 1907 na zborovanju v hotelu Pri zlatem jelenu v Gorici. Takratni kronisti vedo povedati, da je bilo na zborovanju prisotnih nekaj sto ljudi. Nagovoril jih je odvetnik dr. Alojzij Franko, ki je takrat zapustil Gregorčičev klerikalni tabor. Kmečka stranka, ki so jo politični nasprotniki takrat zaničljivo nazivali »agrarna«, se je precej širila v vseh krajih, še zlasti v Spodnji Vipavski dolini in na Krvasu. Na deželnih volitvah 7. marca 1908 je bil odvetnik Alojzij Franko izvoljen v goriški deželni svet. Njegova stranka je na takratnih volitvah dosegla precejšen uspeh. Izdajali so tudi svoj tednik z naslovom Naš glas, ki je naslov spremenil kasneje v Kmečki glas. V podnaslovu je bilo napisano, da je to Glasilo Slovenske kmečke stranke na Goriškem. List je izhajal tedensko, v času pred volitvami celo dvakrat tedensko. Očitno je imel veliko bralcev, saj so goriški slovenski trgovci v njem pogosto oglaševali, kar pomeni, da so od tega imeli tudi poslovni uspeh.

Voditelji Slovenske kmečke stranke so se zelo dobro zavedali, da bodo uspeli le če bodo na podeželju imeli široko razpredeno mrežo gospodarskih društev in zadrug. Prav na te so se opirali tako klerikalci kot liberalci. Voditelj SKS so dobili zaveznika v učitelstvu, ki je hodilo precej samostojno pot. Večini učitelstva namreč ni bila všeč politika klerikalnega voditelja dr. Antona Gregorčiča, ki je v deželnem svetu bil v tesnem zavezištvu z italijanskim iredentistom Pajerjem. Na Goriškem je bil v prvih letih našega stoletja politični položaj precej čuden. V večinski koaliciji na deželi so namreč bili italijanski liberalci-iredentisti s slovenskimi klerikalci, medtem ko so bili v opoziciji furlanski klerikalci, ki so bili vdani cesarju, ter slovenski liberalci, ki pa so gojili jugoslovanske ideje. Da se vrnemo k našemu osnovnemu problemu lahko povemo, da so dr. Alojzij Franko in pristaši SKS našli v tistem času zaveznike tudi med

Ustanovna listina Kmečke banke s podpisi ustanovnikov - prvih odbornikov. Dokument je overovil notar dr. Karol Čibej, nakatega pečat vidimo na naši sliki

socialdemokrati dr. Henrika Tume. Vendar pa sodelovanje med Frankom, Tumo in učitelstvom ni rodilo trajnejših sadov, kajti vsakdo je šel rajje po svoji poti. Rezultat tega sodelovanja pa je bila ustanovitev nekaterih gospodarskih zadrug. To so bila nekatera gospodarska društva, zadruge vinogradnikov, nekaj posojilnic, med temi tudi doberdolska, v letu 1909 pa še Kmečka banka v Gorici.

Pobudo zanjo so dali na sestankih, ki so jih imeli v Attemsovi palači v Gorici. Zakaj prav v tej častiljivi palači? Dr. Alojzij Franko je bil namreč tudi predsednik Kmetijskega društva v katerem so se zbirali slovenski kmetijski posestniki Goriške. Že skoro stoletje in pol je namreč v Gorici delovala c. kr. Kmetijska družba za Goriško, vendar so v njej prevladovali veleposestniki furlanskega dela Goriško-Gradišćanske dežele. Ker so ti v ta predel odvajali državne in deželne prispevke so si slovenski kmetje osnovali svoje društvo, v katerem pa so bili tudi nekateri veleposestniki tuje narodnosti, ki so imeli posestva v slovenskem delu dežele. Tako je bilo tudi z grofom Zigo (Sigismundom) Attemsom. Ta je pristopil v to slovensko društvo, ki mu je načeloval odv. Alojzij Franko. Attems je bil v njem podpredsednik. Iz tega se da sklepati, dokumentov o tem nisem našel, da je grof Ziga Attems Franku odstopil nekaj prostorov v pritličju Attemsove palače za najrazličnejše društveno delovanje. Tu je bil namreč sedež Kmetijskega društva, Slovenske kmečke stranke, uredništvo Kmečkega glasa, zato je bilo razumljivo, da je imela tu svoj prvi sedež tudi Kmečka banka.

V prvem odboru Kmečke banke so bili: odvetnik Alojzij Franko, predsednik; Ivan Saunig, župan, tovarnar in veleposestnik iz Bilj; Franc Obljubek, veleposestnik in župan v Kojškem; Ignac Križna, posestnik in nadučitelj v Dornberku; Alojz Bandelj, posestnik v Podgori; Anton Mikuz, posestnik in gostilničar pri Sv. Luciji. V nadzorstvu so bili: Anton Križnič, veleposestnik, tovarnar in župan v Kanalu; Josip Klanjšček, posestnik in župan v Števerjanu; France Spacapan, posestnik in lastnik opekarne v Ozeljanu; Rudolf Fiegl, posestnik v Pevmi; Franc Bajt, nadučitelj v Sol-

kanu; Ivan Koglot, posestnik v Vrtojbi in solastnik opekarne v Bukovici.

Kmečka banka je bila ustanovljena 10. marca 1909. Na goriškem trgovskem sodišču so jo registrirali 26. marca 1909. Poslovati pa je pričela, kot že omenjeno, 20. aprila 1909. Med prebivalstvom je naletela na odobravanje, pa čeprav so ji tako klerikalci kot liberalci osporavali. Nastala je pravzaprav v času ko je zašla v hude težave do takrat najmočnejša slovenska banka v Gorici t.j. Trgovsko-obrtna zadruga, ki je bila lastnica Trgovskega doma, Park hotela na Telovadnem trgu (danes sedež vojaške komande na Trgu Battisti) in Hotela Pri zlatem jelenu. Trgovsko-obrtna zadruga je nekaj let kasneje zašla v stečaj in njeno premoženje je sčasoma prešlo v druge roke. V Gorici so takrat delovale še druge slovenske banke: Goriška ljudska posojilnica, ki je bila ustanovljena že leta 1883, in ki so jo vodili liberalci; Centralna posojilnica, ustanovljena v letu 1897, ki so jo vodili klerikalci; podružnica Ljubljanske kreditne banke, ki je sčasoma postala najpomembnejša; Goriška delavska posojilnica, ki jo je leta 1910 ustanovil Tuma, pa ni uspela. Ne smemo pa prezreti dejstva, da so tudi Goriško hranilnico — Cassa di risparmio takrat vodili Slovenci. Predsednik upravnega odbora je bil namreč nadškof Sedej, ravnatelj pa Anton Jakončič.

Kmečka banka se je po nekaj letih preselila v drugo stavbo na Koren, na vogalu tega trga z Ulico sv. Antona. Med vojno je šla v izgnanstvo, najprej v Celje k Zvezi slovenskih posojilnic v katero je bila včlanjena, potem pa v Glinje. Po vojni se je vrnila v Gorico, med obema vojnama je delovala v isti hiši na Kornu. Kasneje pa je imela nekaj časa sedež v Moratellijevi hiši v Ulici Morelli, potem nekaj let v Ulici Carducci, potem spet dolgo let v lastni stavbi v Ulici Morelli. Sedaj pa že nekaj let uspešno posluje v lastni stavbi na Korzu Giuseppe Verdi in je v zadnjem času zelo razširila svoje delovanje.

Po odvetniku Alojziju Franku so Kmečko banko vodili kot predsedniki Ivan Saunig, odv. Joško Jakončič, Anton Ternovec in Ksaverij Leban, ki je na tem mestu že dolgo vrsto let.

Razstava poljskih fotografov

V organizaciji goriškega fotografškega krožka C.I.F.I. je te dni v auditoriju na ogled skupinska fotografška razstava Zveze poljskih umetniških fotografov: štirinajst avtorjev s šestdesetimi črnobelimi posnetki (z enim samim, ponovljenim, barvnim vložkom).

Skupina nastopa pod geslom Roberta Demachyja »Ni dovolj fotografirati umetno, ustvariti je treba fotografsko umetnino«. Priznati je treba, da so se avtorji tega načela spoštljivo držali: obšli so vsakršno »pozlatitveno« retoriko, ki naj bi bila cilj sama sebi. Ob suverenem obvladanju fotografjske govornice poglobljajo ti fotografi človeško problematiko današnjega časa kar se da prizadeto.

Kar najbolj preseneča pri vsem tem, so ravno metafore in »zdevkja«: elementarni kot »vsakdanji kruh«, pa vendar tako izraziti in s simboliko nabiti, da resnično prevzemajo. Ob tem izstopa tudi domiselnost in bogata miselna vsebina.

Kar se problematike same tiče, je pač taka, da sili v ospredje občutek tesnobe, v katero je potisnjen današnji človek ob razvrednotenju osnovnih človeških vrednot, in se opleta med dvoumnostjo, zbežnostjo in zlaganostjo. Večina avtorjev se poslužuje nadrealistične govornice kot najbolj učinkovitega sredstva za svojo izpoved.

Bajanovski se odlikuje po domiselnosti, Brezinski po simboliki, Pierscinski po dramatičnem pogovoru z naravo, Plewinski prav tako dramatično obravnava problem ženske v današnji družbi. Pogled Rydetove je deloma zamaknjen v preteklost deloma pa v današnjost s pretresljivimi vprašanji: o materinstvu, o groznjah, o napadalnosti in o medsebojno iztrebljevanju. Rytka duhovito razpravlja o »neprekinjeni neskončnosti«, prav tako Wolynska z zgovornimi naslovi »Travels«.

Mislim, da bi ta razstava bila lahko precej stimulaturna tudi za naše fotografe, ki pogosto rijejo (z vsemi mogočimi aparaturnami) v iskanje senzacionalnega, a ostajajo pri vsem tem dolgovezo »medeljskici«.

m. r.

Zaprla še dve podružnični šoli

NOVA GORICA — Občinska skupščina v Novi Gorici je dala soglasje za začasno ukinitvev podružničnih šol v Šmartnem in Hruševljah v Goriških brdih. V obeh šolah je v tem letu premalo otrok vpisanih v prve razrede in zato so otrokom zagotovili brezplačen prevoz k pouku v srednji šoli na Kojškem in na Dobrovem. Obe podružnični šoli bosta začeli ponovno delovati, če se bo denimo morda že v naslednjem šolskem letu v Šmartnem in v Hruševljah povečalo število šooloobveznih otrok.

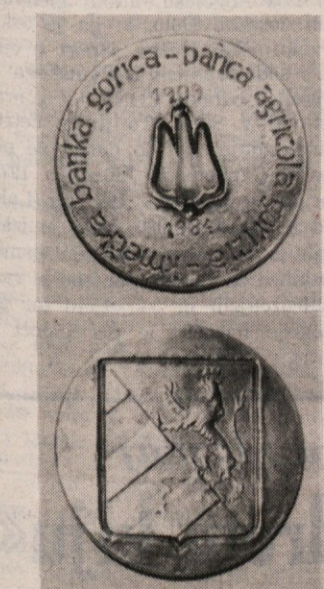
Kje lahko parkiramo prikolice?

Kaže, da se je v zadnjem času v Gorici precej razširila navada puščati stanovanjske prikolice na ulici in to za daljša obdobja. Goriško županstvo opozarja, da je na podlagi ukaza župana z dne 30. novembra 1974 mogoče parkirati prikolice na javnem prostoru le za največ 24 ur, razen, če prikolice niso priključene na avtomobil.

Županstvo zato vabi lastnike naj v doglednem času poskrbijo za odvoz prikolice z javnega prostora.

Županstvo nadalje obvešča, da je parkiranje prikolice za neomejen čas dovoljeno na parkiriščih za tovornjake in prikoličarje.

Spominski novc

Ob priliki 75-letnice nepretrgane delovanja je Kmečka banka v Gorici naročila umetniku Oskarju Kogoju naj izdela spominski novc. Njegova osnova je srebro 800 z vdrelanim pečatom tvrde Mazzola iz Vidma in v sredi z zlatim vložkom (zlato 14 karatov), pripetim z dvema udarceema na srebrno osnovo. Ob robu teče napis »kmečka banka gorica - banca agricola gorizia«. Vložek je vpet kot mozaik v krog, ki ponazarja Srednji Evropo, v kateri živimo tudi Slovenci. Zlati vložek ponazarja s tremi zrni stari slovenski pregovor, ki pravi: »Zrno pri zrnu pogaa«, spominja obenem pa tudi na Triglav kot simbol slovenstva. Nad zlatim simbolom je še letnica »1909«, pod njo pa »1984«. Izбира črk se navezuje na prvo slovensko tiskano knjigo (Primož Trubar 1551). Na hrbtni strani pa je vključen grb goriške dežele.

Spominski novc je opremljen s potrdilom pristnosti napisanim v obeh deželnih jezikih. Dobijo ga člani Kmečke banke v Gorici.

TONJE SVETINA

Med nebom in peklom

279.

Trenti se je zdelo, da so nalogo opravili. Šli so naprej po robih, do konca Maselnika, tako da so že videli skale Rdečega roba, kjer je bila na vrhu brigadna zaseda, in spodaj Italijane, ki so držali položaj nad planino ter z minometi streljali po bližnjih vrhovih, kjer so opazili ali le zaslutili partizane.

Sonce je tonilo k bovskim goram, ko so Italijani odnehali z napadom. Kolone so se spuščale nekoliko niže, na izhodiščne položaje, kjer naj bi stisnile obroče. Odločitev boja pa so odložili za naslednji dan.

Na robih Škrbine so partizani položili k zadnjemu počitku štiri tovariše. Zagrebli so jih v strelske jarke in obložili grobove s kamenjem. Avšiču je bilo hudo za hrabrim komandirjem Slavcem in tudi za drugimi, ki so pustili svoja mlada življenja tako visoko v gorah.

Z nočjo so se kolonice branilcev z vseh grebenov

spuščale v globel, k Malemu jezeru, ki je spominjalo na temno ogledalo.

S hrano ni bilo nič, samo vode se je lahko napil vsakdo po mili volji. Dan je bil vroč, noč pa hladna.

Tudi Kristina si je natočila čutarico vode. Dodelili so jo v skupino, ki je imela na skrbi ranjence. Bila je tako utrujena, da bi najrajši legla in zadremala.

Jaka Avšič se je s svojimi fanti poslovil od brigade. Gledali so za njimi, kako se vzpenjajo čez melišča med skale proti sedlu, koder je držala steza k Bogatinu. Njihov cilj so bile bohinske gore in gozdovi Jelovice.

Šorović pa je sklenil, da se bo brigada prebila prek Soče na Matajur. Zbrali so vse, ki so imeli še kaj bomb in municije, da bi bili za predhodnico.

Ranjence so oddali v bolnišnico, do katere Italijani niso prodrli. Bila je skrita med sistemom starih utrd in je imela svojo lastno obrambo.

Imeli so srečo. Domačini, ki so bili za vodiče, so jih po skritih stezah pripeljali mimo sovražnih zased. Italijani so se z nočjo zbrali v skupine in kurili ognje. Bili so precej glasni. Reko, ki je bila pri mostovih tudi ponoči močno zastražena, je bilo treba prebresti. Kristino je mrzla voda rezala do kosti. Držali so se za roke, da ne bi koga odnesli deroči valovi.

Ustavili so se v varstvu gozda, visoko na pobočju

Matajurja, daleč onkraj doline.

Zjutraj jih je še pred vzhodom sonca prebudila kanonada. Italijani, ki so čez noč dobili okrepitve, so začeli napadati »obkoljeno brigado« na Krnu.

Pokaljo je vse dopoldne. Ko so odnehali minometi, se je oglašalo pehotno orožje, puške in strojnice. Borili so se z nevidnim sovražnikom, kot že večkrat. Še preden je sonce zajadrlo v zenit, je ogenj prenehal.

V vojski je pač tako, da je treba izpolniti povelje: tokrat morajo zavzeti grebene 2.000 metrov visokega krnskega gorovja. Zavzeli so jih, našli pa so štiri grobove in sledove krvi po razbitem kamenju.

Brigada pa je bila že daleč.

VII.

Z izkrcanjem Angloameričanov na obalah Sicilije in po porazu v Afriki se je začela politična klima v Rimu naglo spreminjati.

Losanna je kot preganjana zver, ki se ji čuti izostrijo do skrajnosti, zavohal razkroj in sledove, ki so obetali katastrofo in preobrat.

Vedel je, da voz drsi neizbežno proti prepadu in da to slutijo vsi razen tistih, ki bi se morali tega prvi zavedati in vsaj omiliti posledice — te pa bodo nosili vsi, ne samo tisti, ki so zakrivilili polomijo.

KARPOV-KASPAROV

Znova remi

MOSKVA — Tudi 18. partija šahovskega dvoboja za naslov svetovnega prvaka med Kasparovom in Karpovom se je končala z remijem. Podobno kot v 17. partiji, sta se šahista sporazumela za remi že pri 22. potezi. Bele figure je tokrat imel Kasparov, igrala pa sta damino indijko. Naslednja partija bo sedaj v ponedeljek, trenutno pa še vedno vodi Karpov s 4:0 ob 14 remijih.

Moser jutri v Mestrah

BENETKE — Po nedavnem uspehu skupaj z Nizozemcem Renejem Pijneom na šestdnevni kolesarski dirki v Dortmundu, se bo Francesco Moser z Argentinom, Vicinom, Algerijem, Cortijem in Battaglinom udeležil jutrišnje prve izvedbe »Kilometro del Corso« v Mestrah. Manifestacija v Mestrah predstavlja veliko novost, saj so doslej take dirke prirejali le na dirkališčih.

Prva jugoslovanska košarkarska liga

DANES BOSNA-CIBONA

Osrednje srečanje današnjega 6. kola v 1. jugoslovanski košarkarski ligi bo v Sarajevu, kjer se bosta pomerili domača Bosna in zagrebška Cibona, ki sta skupaj z Zadrom na drugem mestu prvenstvene lestvice. Prav Zadar pa bo jutri gostoval v Beogradu, pri prvouvršeni Crveni zvezdi.

SPORED 6. KOLA - DANES: Bosna - Cibona, Jugoplastika - Radnički, Šibenka - Sloga, Budućnost - Borac, IMT - Partizan; JUTRI: Crvena zvezda - Zadar.

1. B liga — danes tudi Olimpija in Libela

Košarkarji Smelta Olimpije se bodo drevi ob 19.30 v Tivoliju pomerili s sarajevskim Željezničarjem, ki je še edini brez točk na zadnjem mestu lestvice. Kljub temu Sarajevčanov ne gre podcenjevati, saj so v pokalnem tekmovanju izločili prav mestnega tekmeča Bosno. Po lepem uspehu bo

drugi slovenski drugoligaš, Libela, danes gostoval v Tuzli pri Slobodi Dita.

Danes Gorizia — Viscerit

V anticipiranem srečanju 6. kola italijanske nogometne C-2 lige se bo danes (ob 14.30) Gorizia pomerila z Visceritom Boccaleone. Tekma na Rojcah je za Goričane izredno važna, saj morajo za vsako ceno zmagati. Položaj goriških nogometašev je namreč po 5 kolih naravnost katastrofalen: s štirimi porazi in enim remijem so namreč na lestvici prav zadnji. Danes torej le zmaga pomeni pozitiven rezultat.

Zavrtnjen priziv

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je zavrnila priziv, ki ga je Triestina vložila proti izključitvi Piera Braglie in potrdila prvotno kazen, izključitev za dve koli.

Glede prestopa k Udineseju

Bettega ni še nič sklenil

TURIN — Včerajšnje vesti, da se bo Roberto Bettega v kratkem pridružil Zicu pri videmskem prvotigašu in ki so v časopisju kot običajno imele velik odmev (marsikdo je pisal, da je stvar že rešena), je sam Bettega odločno zanikal. »Doselej,« je dejal igravec, »se nisem še dometil ne z Udinesejem ne s kakšno drugo ekipo, da bi znova nastopil v italijanskem prvenstvu.« Z razliko od prejšnjih dni, pa je tokrat priznal, da je stopil v stik z nekaterimi klubi: »Zaenkrat lahko rečem,« je še pripomnil, »da je neresnična trditev, da sem podpisal za Udinese. In niti ni rečeno, da bi morebitni sporazum sklenil prav z videmskim prvotigašem.«

Bettega, ki je tudi včeraj, kot to običajno dela že nekaj časa, treniral na stadionu v Turinu z bivšimi soigralci Juventusa, je povsem svoboden, da nastopi za katerikoli italijanski klub. Seveda mora prej do-

biti dovoljen svojega sedanjega društva, Toronta Blizzard, s katerim bi moral ponovno zaigrati prihodnje pomladi. To »dovoljenje« gotovo ne bo zastoj, o tem pa se bo jutri menil s predsednikom kanadskega društva Toyeom, ki si bo v Turinu ogledal tekmo med Juventusom in Romo.

Sklicani »azzurri«

RIM — Za prijateljsko nogometno srečanje Švica - Italija »under 21«, ki bo v sredo v Locarnu, so bili sklicani naslednji italijanski igralci: Baldieri (Pisa), Calisti (Lazio), Carrobbi (Fiorentina), Cravero (Cesena), Napoli (Avellino), Donadoni (Atalanta), Francini (Torino), Galbagini (Cremonese), Gazzaneo (Bologna), Giannini in Lucci (Roma), Mancini in Vialli (Sampdoria), Policano (Genoa), Proga (Campobasso), Rosin (Perugia), Tovalieri (Arezzo) in Zenga (Inter).

Jadran-Ceam jutri popoldne (17.30) v Trstu

Jadran: samo z zmago obstanek pri vrhu

Jutri popoldne bodo jadranovci spet nastopili pred svojim občinstvom. V goste prihaja Ceam iz Bologne, ki ga navijači prav gotovo dobro poznajo, ker je lani v krstni prvenstveni tekmi v Trstu premagal Jadran. Jutrišnji dvoboj bo brzkone napet in izenačen, saj je na dlani, da obe moštvi v tem trenutku nujno potrebujejo zmago. Ceam je doslej zbral le dve točki, zato je že po prvih štirih kolih njegov položaj na razpredelnici v nevarnosti.

Moštvo iz Bologne je v glavnem ostalo nespremenjeno, čeprav je ekipa zapustil najboljši igravec Benelli. Glavna aduta Bolonjčanov sta letos Sanguetoli in Bergonzoni, ki lahko računata na še kar čvrsto podporo o-

stalih igralcev. Košarkarji Ceama igrajo precej premešljeno in lagodno; hitrost torej ne bi smela biti ena izmed njihovih glavnih vrlin. V prejšnjem kolu so Bolonjčani doma doživeli pekoč poraz proti tržiškemu I-talmonfalconeju, zato je možno, da dopotujejo v Trst trdno zaverovani v svoje moči ali pa, nasprotno, že vdani v usodo.

Jadran bo to srečanje (in še nekaj prihodnjih) odigral brez pomoči centra Daneva, ki je utrpel hujšo poškodbo kolena. Ne glede na to pa morajo »plavci« jutri osvojiti zmago, če hočejo še obdržati stik z vrhom razpredelnice. Predpogoj za to je seveda zmaga na vsaki in ne samo jutrišnji domači tekmi. Skok pod ko-

šem in hiter protinapad bi morala biti glavni značilnosti naše združene ekipe, in obenem tudi najbolj zanesljivo jamstvo uspeha proti kateremu koli nasprotniku.

Srečanje med Jadranom in Ceamom Bologna bo jutri v tržaški športni palači s pričetkom ob 17.30 (Cancia)

Košarkarji iz Idrije v gosteh pri Boru

Danes bo v Borovem športnem centru na stadionu »1. maj« dvojno košarkarsko srečanje med košarkarji Bora in košarkarskim klubom Iskra Idrija. Do te pobude je prišlo v o-

kviru prijateljskih stikov in sodelovanja, ki so jih Borovi košarkarski delavci navezali z idrijskim klubom pred eno sezono. Košarkarski klub Iskra Idrija je Borovim najmlajšim igralcem omogočil reden potek priprav v črnem vrhu pri Idriji, članska postava Bora Radenske pa je konec septembra opravila tridnevni mikrociklus treningov v Idriji, kjer jim je domači košarkarski klub dobrovoljno ponudil telovadnico.

Današnji spored je naslednji: ob 15.30 se bodo pomerili kadeti Jadrana Farco z vrstniki košarkarskega kluba Iskra Idrija. Ob 20.30 pa bo na sporedu prijateljsko srečanje med člani Bora Radenske in košarkarskega kluba Iskra Idrija. (Cancia)

V TREH KNJIGAH

»Sarajevo in Los Angeles«

SIENA — Tri knjige, skupno 730 strani in 440 barvnih posnetkov: protagonist so olimpijske igre v Sarajevu in Los Angelesu, atleti, gledalci, športni dosežki. Delo, ki ga je oskrbelo založniško društvo »Sport e cultura« s sodelovanjem italijanskega olimpijskega odbora CONI, so včeraj predstavili v Sieni. To je že četrta tovrstna izdaja, saj so doslej že obravnavali Sapporo in München 1972, Innsbruck in Montreal 1976 ter Lake Placid in Moskva 1980. Delo je izšlo v petih jezikih in ga delijo v osmih evropskih državah. Namenjeno je raznim združenjem in podjetjem ter ga je mogoče naročiti le pri »Sport e Cultura« v Milanu.

kratke vesti - kratke vesti

Razdelili 64 milijard lir

MILAN — Italijanske nogometne enajsternice A in B lige so si včeraj »bratsko« razdelile 64 milijard lir, ki jih je nogometna zveza prejela od Totocalcia in Radiotelevizije. Ekipam v A ligi bosta šli po dve milijardi, v B ligi pa po milijarda in 600 milijonov lir. Poleg tega so razpravljali še o nekaterih vprašanjih, kot o padcu gledalcev v sezoni 1983 - 84 in o istočasnem naraščanju inkasa (padec gledalcev in inkasa so zabeležili v B ligi, medtem ko je v A ligi prišlo do porasta, letos pa je v A ligi opaziti padec gledalcev in porast inkasa) ter o podelitvi posojil nekaterim društvom, med katerimi je tudi Triestina.

Danes tudi odbojkarji

RIM — Danes se prične tudi italijansko odbojgarsko prvenstvo. Med moškimi tudi letos sodijo med glavne favorite Cus Turin in pa Santal Parma ter Panini Modena. Spored 1. kola — MOŠKA A-1 liga: Santal Par-

ma - GS Virtus Sassuolo, Kutiba Isea Falconara - Pallavolo Gonzaga Milan, Lozza Belluno - Cus Turin, Zinella Bologna - Petrarca Americano Padova, Voluntas Pallavolo Asti - Codyeco Lupi Santa Croce, Panini Modena - Volley Chieti; ŽENSKA A-1 liga: Salz Noventa Vicentina - Victor Village Matatori Amatori Bari, VBC Cassano D'Adda - Olimpia Teodora Ravenna, Giorgio Grati Ancona - Isa Infissi Fano, Pallavolo Albizzate - Ceramiche Senesi Cecina, Nelson Reggio Emilia - Cus Parma Acqua Lynx, Civ Modena - Mangiatorella Reggio Calabria.

Zampieri v polfinalu

RIO DE JANEIRO — Z zmago proti Brazilcu Carlosu Kistu (6:4, 6:2) se je Massimo Zampieri uvrstil v polfinale mednarodnega teniškega turnirja v Riu De Janeiro. V polfinalu se bo pomeril s Francozom Piacentilom. Druga dva polfinalista sta A-cuna (Čile) in Goes (Braz.).

Na jutrišnjem tekmovanju na stadionu »1. maj«

Močna konkurenca na »Modrem kiju«

Jutri ob 16. uri, kot smo že poročali, bo v Borovem športnem centru mednarodni turnir v športni ritmični gimnastiki, na katerem bodo nastopile telovadke Partizana Moste in Partizana Narodni dom iz Ljubljane, iz Trsta pa Gimnastica Triestina ter seveda Bor.

Čeprav je udeležba omejena le na štiri društva, pa bo s svojo kakovostjo gotovo zadovoljila vse tiste, ki si jo bodo ogledali. Predvsem bomo lahko občudovali nastop Ljubljank, med katerimi bodo tudi tri državne reprezentantke in sicer Vesna Gregori ter Svetlana Stanič od mošćanskega Partizana ter Dominika Kacin od Narodnega doma.

Pa tudi med ostalimi bo vrsta odličnih tekmovalk, med katerimi lahko z zanesljivostjo pričakujemo tudi dober nastop naših tržaških telovadk. Imeli bomo priložnost, da se поблиže seznanimo s to mlado športno pano-

go, ki se je letos prvič uvrstila na olimpijski spored in ki se po vsem svetu vedno bolj širi.

Tekmovalke bodo nastopile v dveh kategorijah in sicer v prvi rojene leta 1971 in mlajše, v drugi pa rojene leta 1970 in starejše. Nastop bo veljal le za posamično konkurenco in ne za ekipno. Organizatorji bodo nagradili najboljše tekmovalke v obeh kategorijah, trofejo »Modri kiji« pa bo osvojila telovadka, ki bo v obeh kategorijah skupno dosegla najboljši rezultat v vaji s kiji. (—boj—)

Benec dal ostavko

RIM — Predsednik italijanske bezboljske zveze Bruno Benec je dal ostavko.

Cagliaris poškodovan

TURIN — Košarkarski prvotigaš Berloni bo vsaj mesec dni ostal brez

Caglierisa, ki se je poškodoval med predvčerajšnjo tekmo za italijanski pokal proti tržiškemu Stefanelu.

Vandelli v vodstvu

SANTIAGO DE CHILE — Na tretji etapi kolesarske dirke po Čilu je zmagal Belgijec Johann Capiot, na skupni lestvici pa je v vodstvu Italijan Claudio Vandelli. Na ekipni lestvici je Italija trenutno četrta, prva je domača ekipa Pilsener Cristal.

Na rokometnem turnirju

Madžarska pred Nizozemsko - SCHEDAM — Na mednarodnem rokometnem turnirju v Schiedamu na Nizozemskem so v 3. kolu dosegli naslednja izida: Madžarska - Francija 30:24, Nizozemska - Italija 21:20. Lestvica: Madžarska 6, Nizozemska 4, Francija 2, Italija 0.

Mladinski odsek JK Čupa z optimizmom v novo sezono

Sesljski zaliv se v poletnih dneh koplje v soncu in bele jadrnice z vetrom v nabreklih jadrnih režejo hipne brazde v spokojno modrino zaliva. Slikovita morskaja zajeda, ki jo od odprtega morja skorajda ločujejo dve vrsti kamnitih skladov, kaže iz leta v leto domala nespremenjeno lice. A v senci visokih drevnih krošenj, ki so nekoč zrle vse drugačno slavo kopaljšča Caravella, je pred enajstimi leti zažvela dejavnost z vabljivim nazivom Jadralni klub Čupa. V novopečenem društvu so strnili vrste tisti, ki jim je ljubezen do morja in pomorskih športov bila prvenstvena skrb in so bili pripravljeni vanjo vložiti veliko truda in sredstev.

Lastniki večjih in manjših jadrnic, dotlej začuda razpršeni po kraških vaseh, so spoznali prednosti take združitve. Sklenili so, da bodo s skupnimi močmi osvojili delček Sesljskega zaliva: tako se je tudi zgodilo in jadranci so začutili vsaj trdna tla pod nogami, če že ne varne strehe nad glavo. Le-te vse do danes niso dosegli, kajti travnik, ki gosti člane JK Čupa, je nezazidljiv. V pričakovanju novega urbanističnega načrta devinsko - nabrežinske občinske uprave pa so uporabni društveni pro-

stori s primerno delavnico in pokritim hangarjem prva med vročimi željami čupovcev. Jadrnice, dragocene ljubljenske najbolj premožnih članov, so predlanskim našle varen pristan. Skupno z italijanskim jadrlnim klubom Pietas Julia (SNPJ) je JK Čupa zgradil dva pomola, preko katerih se sedaj spogledujejo vitke jambornice obeh klubov. Privez je kajpada drag luksuz, JK Čupa pa je z zbranimi prispevki lažje zadihala.

Jadralni klub Čupa, prva leta nemara precej elitna družnost, je kasneje pritegnil k sebi številne mlade ljudi. Bele pahljače in pesem valov so osvajale vseprek in danes šteje JK Čupa 173 članov. Vsi resda ne premorejo jadrnic, zato je društvo spočetka nakupilo nekaj že rabljenih jadrnic, da so se novinci na njih učili osnov jadrnanja. Bolj izkušene so medtem zamikale regate.

Mladi, ki so našli pot v JK Čupa, so po prvih izkušnjah z nekajmetrskimi jadrnicami odkrili jadrlno desko, razmeroma ceneni in zaradi svoje priročnosti nadvse vabljiv nadomestek večjih plovil. Različni interesi so dejavnost JK Čupa razcepili: starejši se posvečajo svojim jadrnicam in nastopom na regatah, mlajši pa so ustanovili mladinski od-

sek, ki skrbi za tekmovalno dejavnost. V njem so Klavdij Cibic, Igor Bogatec, Niko Kojanec, Devan in Jadranka Košuta, Damjana Kralj, Grazia Legiša ter Milko in Peter Malalan. O delovni vnemi, ki preveča mlade člane, govori tudi letošnji sezonski obračun. V letošnji sezoni so priredili usposobljenostne tečaje za upravljanje kajutnih jadrnic, ki dajejo pravico do jadrlnega dovoljenja, nato štiri enotedenske tečaje za jadrnlce na jadrlnih deskah (19 tečajnikov), štiri tečaje jadrnanja za otroke v razredu »optimist« (48 tečajnikov) ter dva tečaja jadrnanja na kajutni jadrnici (18 tečajnikov), ki sta potekala vzdolž členovite dalmatinske obale. Konec avgusta so

priredili regato za jadrnlce na deskah, ki se je udeležilo 17 članov domačega kluba, TPK Sirena in SV BG iz Barkovelj. Dva tedna kasneje so priredili mednarodno regato v razredu »optimist«, na kateri so se preizkusili tekmovalci obeh tržaških slovenskih klubov, društva SNPJ ter tekmovalci iz Ljubljane in Izole.

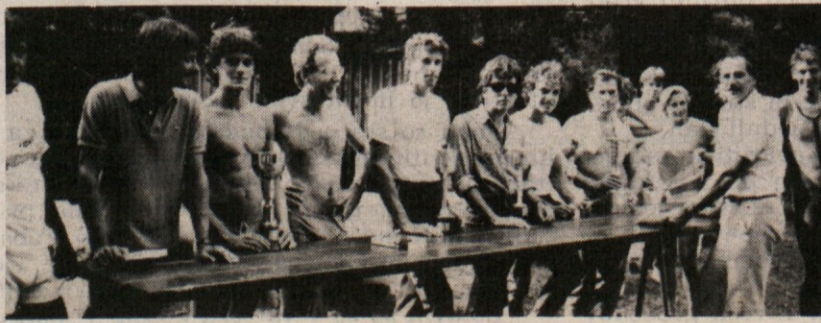
Ugodni rezultati spodbujajo k boljšemu delu in tako je bila letos ustanovljena uspešna sedemčlanska ekipa jadrnlcev na deskah, za njo pa sta v valove zarezali še šestčlanska ekipa razreda »optimist« ter ekipa razreda »470«. Slednja se na tekmovalna šela pripravlja. »Optimisti« pa letos še niso nastopili zaradi pomanjkanja tekmovalnih izkaznic italijan-

ske zveze jadrnlcev (FIV). Osvojitev pravice do teh izkaznic spada med prdnostne naloge, ki še čakajo JK Čupa. Vodstvo FIV je namreč vsa leta oklevlno v vpisom JK Čupa zaradi nekkih pomislekov, ki vodstvu niso bili v čast. JK Čupa si je zato nadel še dodatno, bolj mednarodno zveneče ime: Yacht Club Čupa - Jadrlni klub Čupa, nakar je glavni odbor FIV po devetmesečnem molku vendarle sprejel prošnjo za vpis, zadnji besedo pa predal pokrajinski sekciji olimpijskega odbora CONI. Čupini tekmovalci so potrebne izkaznice tačas prejemale od TPK Sirena in seveda uradno tekmovali zanj.

Doslej se je sodelovanje med obema kluboma omejevalo le na izmenjavo tekmovalcev, mladinski odsek JK Čupa pa želi v prihodnje to sodelovanje okrečiti in razširiti še na druga področja. Z ugodnim vetrom skupnih koristi bi obe društvi končno lahko enakopravno merili moči med seboj in z jadrnci naših večinskih sosedov, v športu, ki je nedeljivo, kot je nedeljivo morje, ki ga sprejema v svoje narobe.

J. BELIČIČ

(Na sliki: z nagrajevanja tekmovalcev, ki so se udeležili društvene regate JK Čupa na jadrlnih deskah)

Italijanski ligaški pokal

Zadnji turnir v priredbi Sloge

Danes teden dni pred pričetkom odbojarskih odbojarskih prvenstev v B in C-1 ligi, bo na sporedu že zadnji turnir v okviru izločilnega dela tekmovanja za ligaški pokal. Organizator je tokrat SZ Sloge, ki se bo v Repu pomerila z OMA iz Trsta in Torriano iz Gradišča. Boj za končno prvo mesto je žal omejen na zadnji dve šesterki, saj je Sloge na dnu lestvice brez točk in je zanjo nemogoče, da bi dohitela drevišnja nasprotnika, ki ima vsak po šest točk.

Sicer pa velja, da se je naša ekipa pripravila na turnir v glavnem zato, da se pripravi na prvenstvo. Pred dva tedna so slogašice na Proseku, kljub porazoma popolnoma zadovoljile, prejšnjo soboto pa so v Gradišču odpravile na celi črti. Danes se bodo na domačih tleh lahko ponovno izkazale.

Spored je naslednji: 17.00 Sloge - OMA; 18.00 OMA - Torriana; 19.00 Sloge - Torriana. (INKA)

V 4. kolu ženskega namiznoteniškega prvenstva A lige Lažje gostovanje krasovk

Z današnjim četrtim kolom se bo v ženski namiznoteniški A ligi začel povratni del prvenstva v obeh skupinah. V naslednjih treh kolu se bodo torej potegovale za končno razvrstitev od prvega do četrtega mesta, nakar bodo na sporedu četrtfinalni boji z enako uvrščenimi ekipami iz južne skupine.

Čeprav slabša uvrstitev ne prepriča prav nobeni ekipi, da se tudi v nadaljevanju bori za osvojitve državnega naslova, v Krasovem taboru menijo, da bi bilo vsekakor boljše, če bi se naša dekleta uvrstila na prvo mesto, tako da bi se v četrtfinalu zagotovo izognila svojemu najnevarnejšemu nasprotniku iz druge skupine, se pravi neapeljskemu Steanu, za katerega igra tudi odlična Strinova.

Kakorkoli že potujejo danes krasovke na dolgo in naporno gostovanje v Terni. Vigorja so v prvem nastopu v Repnu premagale z gladkim 5:1. Nasprotnik na papirju torej ni nevaren

in v najslabšem primeru se lahko zgodi, da bodo krasovke izgubile dve tekmi, čeprav seveda Vigorja ne smejo podcenjevati, kot pred 14 dnevi v Brescii, ko so nepričakovano premagane zapustile telovadnico. Glede na to, da Sonja Doljak, Marina Cergol in Damjana Sedmak (Miličeve ne bo) igrajo iz dneva v dan boljše pa lahko pričakujemo tudi zmago brez izgubljenih tekme. Edina, ki lahko uspešno kljubuje našim igralkam, je Moronijeva.

NA DRŽAVNEM TURNIRJU

Tudi Dom in Kras

Danes in jutri bo v Padovi na sporedu državni turnir za mladinke in 3. kategorijo. Na podlagi takih turnirjev določijo nato lestvico za sklepno državno prvenstvo. V Padovo je odpotovalo tudi številno zastopstvo Krasovih igralk in igralcev in sicer 7 fantov in 11 deklet. Tudi na tem

turnirju bo konkurenca izredno močna in za prvo mesto je včasih potrebno zmagati kar 6 - 7 srečanj.

Med favoriti sobotnega tekmovanja sta v prvi vrsti Vignola in Zavdini, sloveči imeni v italijanskem mladinskem namiznem tenisu. Največ možnosti za visoko uvrstitev imata od naših predvsem Boris Štoka in Tanja Ukmar ki sta se pred nedavnim v Veroni odlično odrezala s 3. oziroma 2. mestom. Pa tudi ostali Krasovi mladinci, predvsem dekleta, če bodo naleteli na srečen dan, utegnejo doseči vidne rezultate. (Z. S.)

Na državnem turnirju bodo nastopale tudi igralkke goriškega Doma. Društvene barve bosta zastopali Sonja Lutman pri posameznicah in Sabina Fabro, ki bo skupaj z Lutmanovo, igrala v dvojicah.

Ta bo prvi uradni nastop naših deklet v novi sezoni, na katerem bosta predvsem preverili svojo trenutno formo. Vsekakor pa bo nedeljski uspeh zelo odvisen od žreba. (MAL)

domači šport

Danes

SOBOTA, 27. OKTOBRA 1984

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO
17.30 na Preseku: Kontovel Electronic Shop - Fruttetna

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA A LIGA
17.00 v Terniju: Vigor - Kras

NOGOMET

CICIBANI
16.15 pri Sv. Ivanu: San Giovanni - Breg; 15.00 na Opčinah, Ul. Carsia: Supercaffè - Primorje.

MLAJŠI CICIBANI

14.30 v Trstu: igrišče Soncini: Soncini - Breg.

ODBOJKA

ITALIJANSKI POKAL
17.00 v Repnu: nastopa tudi Sloge.

DEČKI

16.00 pri Sv. Sergiju: VIS - Sloge; 18.00 v Trstu, stadion »I. maj«: Bor-Nuova Pallavolo.

DEKLICE

17.00 v Nabržini: Sokol - OMA

Jutri

NEDELJA, 28. OKTOBRA 1984

KOŠARKA

MOŠKA C-1 LIGA
17.30 v tržaški športni palači: Jadran - CEAM Bologna

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

11.00 v Dolini: Bor Radenska - Santos; 11.00 v Repnu: Polet - Alabarda.

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA
14.30 v Žavjah: Campi Elisi - Vesna; 14.30 v Begliano: Begliano - Zarja.

3. AMATERSKA LIGA

14.30 v Krminu: Brazzanese - Sovodnje; 14.30 v Štandrežu: Juventina - Manzano; 14.30 v Doberdolu: Mladost - Primorec; 14.30 na Proseku: San Nazario - Kras; 14.30 v Tržiču, igrišče Cosulich: Italcantieri - Primorje; 12.00 pri Sv. Sergiju: San Vito - Breg; 14.30 v Trstu, Ul. Guardiella: Union - Gaja.

NARAŠČAJNIKI

9.00 na Opčinah, Ul. Alpini: Opicina - Zarja; 10.30 v Dolini: Breg - Domino; 10.30 v Križu: Vesna - Muggesana; 10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Pieris.

NAJMLAJŠI

8.00 v Trstu, Ul. Flavia: Ponziana - Breg; 10.30 v Repnu: Kras - San Luigi B.

ZAČETNIKI

11.45 v Miljah: Fortitudo - Breg; 9.15 na Proseku: Primorje - Portuale; 9.15 v Štandrežu: Juventina - Cormonese B; 9.15 v Pierisu: Pieris - Mladost.

ODBOJKA

MLADINKE

11.30 na Proseku: Kontovel - Prevenire.

obvestila

SPORTNO ZDRUŽENJE DOM organizira vadbo košarke in minibasket (letniki 1971 in mlajši), ki bo ob torkih in petkih od 14.30 do 15.30 v telovadnici Kulturnega doma.

NAMIZNOTENIŠKI ODSEK SZ BOR vabi rekreativce vseh starosti na treninge ob torkih in petkih od 19. do 21. ure v telovadnici na liceju »Prešeren«.

Spet derbi: v Doberdolu igra Primorec

CAMPI ELISI - VESNA

Po dveh zaporednih porazih gostuje Vesna pri ekipi, ki je v prvih štirih nastopih (v nedeljo zaradi razmočenega igrišča ni igrala) iztržila štiri remije. To jasno dokazuje, da Tririjemice, da tudi remi bi Bregu že dobro zalegel.

UNION - GAJA

Po treh zaporednih remijih imajo mogoče gajevci priložnost, da pridejo do prve prvenstvene zmage, čeprav igrajo v gosteh. Jutrišnji nasprotnik jim res ne bi smel delati velikih preglavic, saj so do sedaj Podlonjerci vselej premagani (S. Anna, S. Vito, Roianese, Campanelle) zapustili igrišče.

KRAS - S. NAZARIO

Nekoliko bolj naporna naloga čaka Kras, posebno zaradi tega, ker je v zadnjih dveh nastopih po prikazani igri in tudi po rezultatih (dva poraza) precej razočaran. Res je sicer,

da S. Nazario spada med boljše ekipe te skupine, vendar z boljšo in prodornejšo igro bi ji Kras prav gotovo moral biti kos.

ITALCANTIERI - PRIMORJE

Tudi Primorje ne bo imelo lahke naloge. Ekipa Italcantieri ni sicer do sedaj dosegla vidnih rezultatov, toda »rdeče - rumeni« so dosedaj (razen v tekmi s povprečno Romano) jasno pokazali, da imajo velike težave v napadu, kjer primanjkuje spretni strelec, za točke pa so potrebni goli in če hoče Primorje iztržiti točko v Tržiču mora v prvi vrsti imeti bolj prodoren napad. (B. Rupel)

MLADOST - PRIMOREC

Vodeča Mladost bo jutri igrala doma proti Primorcu, ki je prav prejšnjo nedeljo zabeležil svojo prvo prvenstveno zmago in zbral prvi par točk. Vse kaže, da bodo imeli Doberdolci dokaj lahko nalogo proti ekipi,

ki ne sodi med najboljše v prvenstvu (vsaj po lestvici). Toda premoč bodo morali Doberdolci pokazati na igrišču in naloga zanje ne bo najlažja, saj gre vendar za derbi, v katerem je vsak rezultat mogoč.

BRAZZANESE - SOVODNJE

Jutrišnje gostovanje Sovodenjcev v Krminu spada med težjimi v prvenstvu. Brazzanese je namreč letos pokazal, da je očitno boljši od lanskega prvenstva in da stremi k najvišjim položajem na lestvici. Vsekakor zanimivo srečanje za Marsonove varovance, ki bodo morali pokazati zares vse, kar znajo.

JUVENTINA - MANZANO

Obe ekipi sta doslej igrali s spremljivo srečo in težko je napovedati, kdo je boljši. Edino prednost, ki jo lahko pripisemo Štandrežcem, je, da bodo igrali pred domačim občinstvom.

Beneška Slovenija: nogometna društva v amaterskih ligah Zelo naporna in izenačena prvenstva

Tudi v Beneški Sloveniji so se prejšnji mesec pričela amaterska nogometna prvenstva. Nogomet v Nadiških dolinah je še vedno najbolj priljubljena športna panoga in to se tudi odraža v velikem številu gledalcev.

V prvi amaterski ligi zastopa nadiški nogomet enajsterica Val Natisone, ki se je lani potegovala za prestop v promocijsko ligo. Letošnji start ekipe iz Špetra Slovenov ni bil najbolj uspešen.

V drugi amaterski ligi (C skupina) letos igrajo tri beneške enajsterice. To so Savognese iz Sovodnj, Audace iz St. Lenarta in pa Torreeane. Vse tri so startale z velikimi ambicijami, toda po prvih kolu obračun ni za-

dovoljiv. Najbolje se je doslej izkazal Torreeane.

V tretji amaterski ligi pa nastopajo Faedese iz Fojde, Pulfero iz Podbovesca, Togliano, Nimis, Alta Valtorre iz Barda. To se pravi številno zastopstvo, v katerem je lahko tudi upanje za napredovanje. Precej možnosti v tem oziru ima letos ekipa iz Podbovesca, saj bo končno lahko igrala skozi vse prvenstvo na lastnem domačem igrišču.

Za uvod v razna prvenstva v Beneški Sloveniji nam je predstavnik nogometnega kluba iz Sovodnj, Peter Zuanella povedal: »Čeprav je marsikatera ekipa startala precej ambiciozno, menim, da že sedanji razplet kaže, da bodo vsa tri prvenstva, v

katerih igrajo beneška moštva, precej naporna in izenačena. Morda bo za nekatere ekipe tudi obstanek v ligi zadovoljiv dosežek. Upam pa, da se bodo naša moštva potegovala za višja mesta na lestvici. V zaključku pa bi dodal, da marsikatero naše društvo ima velike probleme finančnega značaja in to je ena izmed pomanjkljivosti, ki prav gotovo otežkoča razvoj nogometne dejavnosti pri nas v nadiških dolinah.«

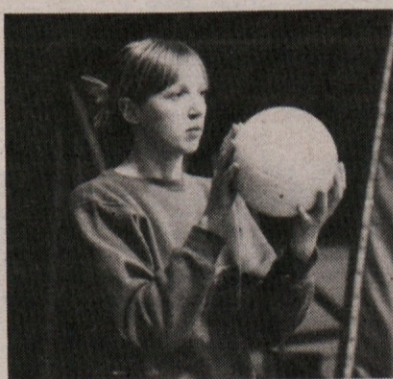
Naj ob zaključku še dodamo, da bo beneški časopis Novi Matajur iz Čedadada tudi letos nagradil najboljšega strelca beneških moštev, obenem pa najboljšega mladince iz vseh nižjih moštev društva Val Natisone iz Špetra Slovenov. (I. Komel)

Pred pričetkom ženskega odbojarskega prvenstva C-2 lige

Pri Kontovelu bi želeli izboljšati lansko uvrstitev

Med šesterkami, ki bodo nastopale v elitnem ženskem odbojarskem delnem prvenstvu — C-2 liga — sta tudi dve slovenski. Kontovelu Electronic Shop, ki je v tej konkurenci igral že lani, se je letos pridružila še združena mladinska ekipa Friulexport. O tej šesterki kasneje, danes pa kaj več o Kontovelkah, ki so že skoraj veteranke v ligi.

Nevarnost, da igranje vedno v eni in isti ligi, razkrije sledove prenasičenosti, je prav gotovo eden glavnih

Laura Maver

problemov te naše šesterke. Zato so po lanski izkušnji, ki je imela nekaj sončnih, pa tudi senčnih strani, na Kontovelu sklenili, da letos ne namestijo več tvegati. Vsakoletno pomanjkanje igralk, ki je sredi lanske sezone dobilo že dramatične razsežnosti, so letos uspešno že premostili. V ekipi, ki jo bo tudi letos vodil Damjan Pertot, je kar štirinajst igralk. Lanskemu ogrođu, ki ga sestavljajo izkušene igralkke, kakršne so Banova, Černjava, Prašljeva in še nekatere

druge, so se letos pridružile mlade sile domačega naraščaja, v ekipo se je po porodu vrnila Mariza Danieli, z Nabržine je prišla Grazia Legiša (ostale pa so tudi nekatere druge bivše članice Sokola) od tržaškega Vivai Busà pa še Tanja Conestabo. Ekipa je torej kar se da popolna in tudi že dokaj uigrana, saj jo je zapustila le Elena Paulina, ki je prenehala z aktivnim igranjem.

O ciljih pri Kontovelu raje ne go-

vorijo. Uradno geslo je obstanek po prvem delu prvenstva, vendar obstaja skrita želja, da bi izboljšali lansko uvrstitev, ko so na koncu pristali na absolutnem šestem mestu po neravno briljantnem drugem delu. Pri tem računajo tudi na počasnejšem tempiranju forme, delno z namenom, da bi se ekipa izkazala predvsem takrat, ko bodo točke potrebnejše, delno pa tudi iz objektivnih razlogov, saj so s pripravami začeli pozno (10. sep-

Beti Prašelj

tembra), do poseške telovadnice pa so zaradi polzevega birokratskega postopka in nerazumevanja šolskih oblasti prišli šele v začetku oktobra.

Kljub tej nemajhni nevšečnosti so se igralkke resno lotile dela in njihov trener je lahko zadovoljen z udeležbo na treningih. Glede tega pa so starejše igralkke celo vestnejše od mlajših. Te bi se morale zavediti, da se lahko le z vztrajnim delom in potrpljenjem prebijajo do prve postave, za katero ni dovolj datum rojstva na osebni izkaznici.

Kontovelove tekme

- 10. novembra v San Giorgiu Sangiorgina - Kontovel El. Shop
 - 17. novembra na Proseku Kontovel El. Shop - Fontanafredda
 - 24. novembra na Proseku Kontovel El. Shop - Martignacco
 - 1. decembra v Vigonovu Vigonovo - Kontovel El. Shop
 - 8. decembra na Proseku Kontovel El. Shop - ITC Gorian
- Povratne tekme: 22.12.; 5.1.; 12.1.; 19.1.; 26.1.
- Kontovel Electronic Shop bo domače tekme igral ob 20.30

Tako Kontovelke v sezoni 1984/1985

Dunja ANTONI	1967	168 cm	krilo
Jana BAN	1956	172 cm	center
Tania CONESTABO	1964	169 cm	krilo
Majda ČERNJAVA	1958	169 cm	univerzalka
Nataša DANEU	1966	172 cm	krilo
Mariza DANIELI	1962	171 cm	center
Tanja GRUDEN	1965	176 cm	krilo
Grazia LEGIŠA	1963	174 cm	center-krilo
Laura MAVER	1962	178 cm	krilo
Lorenza MERVIC	1962	169 cm	podajač
Beti PRAŠELJ	1962	170 cm	krilo
Elena PURIČ	1965	164 cm	podajač
Ketty REGENT	1967	162 cm	podajač
Giorgia ZANDOMENI	1960	164 cm	krilo

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir. - V SFRJ številka 20.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 180.00, letno 1.800.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.00, letno 2.500.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Ogledi Ob delavnih trgovski 1 modul (šir 1 st., vis 23 mm) 43.000 Finančni in legalni ogledi 2.900 lir za mm visine v širini 1 stolpca Mali ogledi 550 lir beseda Ob praznikih povisek 20% IVA 18% Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu Ogledi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775-275, Itx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

27. oktobra 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Itx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubois 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Oster dokument Amnesty International

V Južni Ameriki protestirajo zaradi zatiranja gverile

LIMA — Namestnik ministra za pravosodje v Peruju Juan Luis Avendano Valdez je pred kratkim izjavil, da perujsko sodstvo že raziskuje domnevna izginotja več stotin oseb v tej državi. Valdez je dal to izjavo po objavi dokumenta »Informacija 1984«, ki ga je sestavil Amnesty International. V tem dokumentu ta organizacija objavlja mnogo dokumentov in pričevanj o »desaparecidosih« in mučenjih nasprotnikov političnih režimov v Braziliji, Čilu, Kolumbiji, Hondurasu, Mehiki in seveda v Peruju.

Namestnik perujskega pravosodnega ministra Valdes je še dodal, da v Peruju ni političnih ječnikov, »saj vlada v tej državi popolna demokracija«. Vendar pa ni hotel Valdes govoriti o zatiranju gverile v Andih. Dejal

je namreč, da protigverilski odbor s sedežem v Ayacucho, ki je obnem tudi center perujske gverile, deluje povsem avtonomno in prav zato da nima dovoljenja, da govori o teh protigverilskih akcijah. V Ayacucho že od januarja 1982 obstaja izredno stanje, vstop v to mesto pa je novinarjem strogo prepovedan.

Dokumentu Amnesty International so se pridružili še perujski Odbor za človekove pravice, perujska škofsvska konferenca, mednarodni Rdeči križ, Odbor za človekove pravice v OZN, vatikanski Odbor za človekove pravice in perujsko sodstvo.

Včeraj so tudi v Čilu starši »desaparecidosov« javno protestirali proti vladni politiki zatiranja nasprotnikov režima.

SEUL — Študenti osrednje univerze južnokorejskega glavnega mesta Seul so te dni demonstrirali proti državni šolski ureditvi in proti južnokorejski vladi. Policija je na demonstracije zelo ostro reagirala. Na sliki (teletfoto AP) vidimo policajce v civilu, ki tolčejo študente.

Z nogo - ker je brez rok

NANTES — Trgovski potnik, 25-letni Bertrand Pery, se je rodil brez rok. To pa ga ne ovira, da šofira z nogo in prevozi na leto kakšnih 50 tisoč km (AP)

Finska dekleta v boju proti alkoholizmu »Ljubim fanta, ki ne pije«

HELSINKI — Finci imajo prirojen občutek za naravni red stvari v okolju, v katerem živijo. Kraje, nasilje in druge pregrehe so izredno redke, kršenje zakonov in predpisov pa povsem nepojmljivo. Takemu obnašanju Fincev pa ne botruje strah pred morebitnimi kaznimi; enostavno so prepričani, da je to v skladu z naravo in človeškim dostojanstvom.

Vseeno pa je tudi Fincev krvav pod kožo. Tradicijo spoštovanja reda in zakonov vse več ogroža alkohol. Na Finskem ni dovoljeno uživanje alkohola v javnosti, proizvodnja pa je prepovedana. Kljub temu in po vsej verjetnosti prav zaradi tega Finci ne izgubijo priložnosti, da se prepustijo opojni dobro kapljici. Posebni oddelki policije, ki v Helsinkih pobirajo svoje prebučne in majave someščane, da bi jih streznil, imajo polne roke dela. Pod vplivom alkohola med drugim se tako reden in bogaboječ Fincev povsem spremeni, da izgubi prirojeni občutek za red.

Alkohol je torej precejšen problem za finsko družbo, proti kateremu se borijo s klasičnimi, a brezuspešni-

mi metodami prepričevanja in visokih cen za uvoženi alkohol. Slike nasmejanih finskih deklet, pod katerimi z mastnimi črkami piše: »Ljubim fanta, ki ne pije«, so v vsakem kupeju, a za to se Finci ne menijo, pozornost vzbujajo le med tujimi turisti.

Fantazija in iznajdljivost Fincev ne pozna meja, ko se hočejo dokopati do kozarce alkohola. Dobršen del se kar vozari z ladjami in trajekti, ki plujejo iz Helsinkov v Stockholm ali v kako drugo skandinavsko mesto. Vsakodnevna navala na te ladje je po mnenju večine kriv alkohol, saj na ladjah ni nobene omejitve, cena alkohola pa je neprimerno nižja kot na Finskem, da se kljub vozovnici marsikomu izplača, saj bi ga pijanost doma stala precej več. Alkohol prodajajo namreč na Finskem le v posebnih redkih trgovinah, kjer so cene blazno visoke. Pijane družine na trajekti in ladjah pa niso, kot kaže, osamljen primer, saj imajo tudi Svedi v nekoliko blažji obliki podobno prohibicijo, da brodarke družbe kar pridno služijo zaradi alkoholnih želja dveh sosednjih narodov.

Tikanje kot znak grobosti

Na Madžarskem vikanje spet pridobiva na ugledu?

BUDIMPEŠTA — Nekoč, pred mnogimi stoletji je bila besedica »tikanje« v »prometu«. Postopoma pa so se časi spreminjali, vikanje je postopoma pridobivalo na ugledu, da sta se tikanje in vikanje v prejšnjem in sedanem stoletju tako pomešali, da se niso preprosti ljudje več znašli.

Pri tem je zanimivo, a povsem normalno, da je tikanje butalo na dan po vsakem družbenem preobratu, ko so se ljudje čutili bližji drug drugemu. V tem ni bila Madžarska izjema, kljub globokim aristokratsko-buržoaznim koreninam in miselnosti, je tikanje ponovno zaživel po Kossuthovi revoluciji v prejšnjem stoletju in pred štirimi desetletji ob zmagi nad nacifašizmom.

Po vsakem takem preokretu se je vse postopoma ohlajalo in z oseko je tudi tikanje izgubilo na pomenu. Na Madžarskem se je to zgodilo nekako v šestdesetih

letih, ko se je vikanje ponovno uveljavljalo. V zadnjem obdobju pa se na prizorišču ponovno vrača tikanje, ne da bi Madžarska doživljala kak družbeni preokret ali preporod. Obratno marsikdo je prepričan, da je to le odraz sedanje grobosti in nasilnega obnašanja, ne pa iskanje tesnejšega tovariškega in prijateljskega komuniciranja.

Vsekakor pa sociologi in psihologi skrbno proučujejo ta fenomen, saj je jasno, da so se proti takemu grobjanskemu tikanju postavile po robu tako družine kot šole in ne nazadnje tudi Cerkev. Madžarska socialistična družba je torej sedaj pred dilemo, ali je vikanje preživelo buržujsko nazivanje in mu je treba zato nasprotovati, ali pa je tikanje še slabše kot odraz sedanjih nasilnih časov, ko nihče ne spoštuje več nobene avtoritete.

V FLERIJU LJUDJE POD ŠOTORI

CATANIA — Prebivalci kraja Fleri, ki leži na pobočju Etne in je 20 km oddaljen od Catanie, so noč po potresu preživeli pod šotori. Potres je porušil okoli 80 odstotkov hiš. Včeraj je seizmografski inštitut univerze v Catanii za beležil samo manjše potresne sunke.

Akcija za pomoč prizadetemu prebivalstvu je hitro stekla. Civilna zaščita je postavila šotore, delavci mestnih podjetij pa so popravili električne in telefonske zveze.

Kako Japonci mehčajo partnerje

SYDNEY — »Načelo japonskih poslovnežev je — biti brez načel.« V teh nekaj besedah je predsednik avstralske skupine za konzulente Owen Davies strnil obnašanje svojih poslovnih partnerjev. Ta ugotovitev izhaja iz izkušnji, ki jih je 67 avstralskih podjetij pridobilo v stikih z japonskimi. Njihovi predstavniki so povedali, kakšnih trikov se poslužujejo Japonci pri sklepanju poslov. Da bi oslabili partnerjev položaj, člani delegacije razmeščajo v različne hotele, da so bolj osamljeni; srečanja prireajo ali takoj po prihodu ali kasno zvečer, ko so utrujeni.

Mondale optimist

CLEVELAND — Demokrski kandidat za predsednika ZDA Walter Mondale pozdravlja svoje privrčence. Po njegovem razpoloženju ni bilo moč govoriti, da z optimizmom pričakuje 4. november, dan volitev. (teletfoto AP)

KALA

10.

RIŠE: VALTER VALENCIĆ

PO IVANU RIBIČU PRIREDIL B. L.

28 Pot ob strugi potoka je bila težavna in nevarna, ker bi utegnili ovrnava trmoglavost pogubiti ovce. Franjo je prvič sam vodil ovna. Bilo je, kakor bi mu ded izročal domačijo. Glavač je bil previden. Na posebno spolzkih mestih je s parklji najprej preizkusil tla in se šele nato pognal za Franjem. Na pol poti do vrha je bilo najnevarnejše mesto. Franjo je nasul po tleh sol, da je ovna zamotil, sam pa se je naglo povzpel na skalo. Počakal je, da je vodnik polizal sol, potem mu jo je znova ponudil. »Hoj, Glavač!... Pridi, no!«

29 Oven je zastrigel z ušesi, nagnil debelo glavo in za hip postal, kakor bi se obotavljal. Nato pa se je počasi približal skali. Prasnil je navzgor — in Franjo ga je ujel za zavite robove in ga potegnil k sebi. Tedaj so se tudi že ovce poganjale na skalo in tiščale za svojim vodnikom. Franjo si je oddahnil. Za hip je pomislil, kaj bi se zgodilo, če bi težkemu ovnu spredrsnilo in bi se prevalil v tolmun. Ovce mu je spredrslo pognale za njim... Na rob skale se je privalila tudi črna gmota Kalinega kožuha. Veselo je bevsknila in stekla k njemu.

30 Dan je bil lep, da je bilo celo vrh Snežnika videti čisto blizu. Franjo se je zastrmel navzdol po šumeči strugi potoka. Nenadoma ga je zamotil pasji lajež. Ozrl se je in videl, kako Kala poskakuje pred jagnjetom, ki se je bilo oddaljilo od črede. Lalaja je odsekano, jezno. Nehote je pogledal deda in videl, da tudi on z dopadenjem opazuje psico. Starec je spodbujajoče vzkliknil Kali: »Le dal ga, Kala, zavrni gal!...« In nato: »Stoj, Kala!... Sem pridi!« In Kala je priplekla k starcu in se dobrikojoče stisnila obenj.